

Київський національний торговельно-економічний університет
Кафедра економіки та фінансів підприємства

ВИПУСКНА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему:

Управління фінансовим станом підприємства

за матеріалами ТОВ АФ «ПрайсвотерхаусКуперс (Аудит)», м. Київ

Студентки 2 курсу 2 м групи,
спеціальності 051 «Економіка»,
спеціалізації «Економіка
підприємства»,
заочної форми навчання

Науковий керівник –
канд. екон. наук, доцент

Керівник освітньої програми
д-р екон. наук, проф.

Остапенко Ганни
Валентинівни

Лановська Галина
Іванівна

Блакита Ганна
Владиславівна

Київ 2018

ЗМІСТ

	2
АНОТАЦІЯ	3
ВСТУП	4
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМ СТАНОМ ПІДПРИЄМСТВА	7
1.1.Економічна сутність управління фінансовим станом підприємства.....	7
1.2.Основні методи управління фінансовим станом підприємства.....	15
1.3.Методичні підходи до аналізу ефективності управління фінансовим станом підприємства.....	20
РОЗДІЛ 2. ДІАГНОСТИКА УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМ СТАНОМ ТОВ АФ "ПРАЙСВОТЕРХАУСКУПЕРС (АУДИТ)"	37
2.1.Аналіз формування фінансових ресурсів підприємства та ефективності їх використання.....	37
2.2.Комплексна оцінка фінансового стану підприємства.....	50
2.3.Аналіз ефективності управління фінансовим станом підприємства.....	63
РОЗДІЛ 3. РОЗРОБКА ПРОПОЗИЦІЙ ЩОДО ШЛЯХІВ ВДОСКОНАЛЕННЯ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА	75
3.1.Обґрунтування основних напрямків підвищення ефективності управління фінансовим станом підприємства.....	75
3.2.Політика формування інвестиційного портфелю підприємства.....	82
3.3.Прогнозування основних показників фінансового стану.....	89
ВИСНОВКИ І ПРОПОЗИЦІЇ	102
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	106
ДОДАТКИ	112

АНОТАЦІЯ

Остапенко Г.В. «Управління фінансовим станом підприємства» (за матеріалами ТОВ АФ «ПРАЙСВОТЕРХАУСКУПЕРС (АУДИТ)», м. Київ). – Рукопис.

Випускна кваліфікаційна робота за спеціальністю 051 «Економіка», спеціалізація «Економіка підприємства» – Київський національний торговельно-економічний університет – Київ, 2018.

Випускну кваліфікаційну роботу присвячено теоретичним, методичним і практичним аспектам управління фінансовим станом підприємства. Представлена робота дозволяє дослідити основні засади управління фінансовим станом підприємства та напрями підвищення ефективності управління фінансовим станом.

Ключові слова: фінансовий стан, фінансова стійкість підприємства, ліквідність, ділова активність.

ABSTRACT

Ostapenko H.V. "Enterprise financial state management" (based on the materials of LLC AF "PricewaterhouseCoopers (Audit)", Kyiv). – Manuscript.

Final qualifying paper on the specialty 051 "Economics", specialization "Economy of Enterprise". – Kyiv National University of Trade and Economics. – Kyiv, 2018.

The final qualifying paper is devoted to theoretical, methodological and practical aspects of enterprise financial state management. It allows investigating the basic principles of financial state management and ways of its improvement.

Key words: financial state, enterprise financial stability, liquidity, business activity.

ВСТУП

Актуальність дослідження полягає у необхідності ефективного управління фінансовим станом підприємства, яке дає змогу виявити несприятливі тенденції розвитку та попередити настання банкрутства в умовах нестабільної політичної ситуації в країні. Управління фінансовим станом підприємства є невід'ємною складовою фінансового менеджменту будь-якого суб'єкта господарювання, правильність якого має важливе значення не лише для самих підприємств, а і для майбутніх інвесторів. Вирішальну роль відіграє правильний вибір підходу до управління фінансовим станом підприємства. Це дозволяє достовірно оцінити фінансовий стан та попередити розвиток негативних кризових явищ на підприємстві.

Питанню управління фінансовим станом підприємства присвячені роботи таких вчених, як Л.Д. Білик, М.Я. Коробов, М.О. Мец, А.М. Поддєрьогін, М.О. Кизим, А.Д. Шеремет, П.П. Клочан, Г.В. Савицька та багато інших. Сутність і методи фінансового аналізу досліджували також Б.М. Литвин та Т.Д. Косова. Трактуюванню фінансового стану присвячено багато досліджень як закордонних (Балабанов І.Т., Шеремет А.Д.), так і вітчизняних вчених (Білик М.Д., Чередник А.Л. та інші).

Кравченко В.Ф., Гончарова В.В. та Кравченко Е.Ф. дослідили сучасний підхід до підвищення ефективності управління фінансовим станом завдяки використанню сучасних прогресивних концепцій управління – реінжинірингу бізнес-процесів. Покращення фінансового стану будь-якого підприємства вони розглядають як комплекс послідовних дій та етапів бізнес-процесу.

Багато дослідників доповнюють один одного щодо методичних підходів до управління та аналізу фінансового стану підприємства.

Метою дослідження – є теоретичні, методичні та практичні аспекти управління фінансовим станом та обґрунтування напрямів підвищення ефективності управління фінансовим станом підприємства.

Виходячи з поставленої мети необхідно вирішити наступні **завдання**:

- охарактеризувати сутність фінансового стану;
- визначити основні методи управління фінансовим станом;

- проаналізувати методичні підходи та критерії аналізу управління фінансовим станом;
- проаналізувати формування фінансових ресурсів підприємства та ефективність їх використання;
- оцінити ліквідність, фінансову стійкість та ділову активність підприємства;
- провести інтегральну оцінку фінансового стану та прибутковості підприємства;
- охарактеризувати напрями підвищення ефективності управління фінансовим станом підприємства;
- проаналізувати структуру капіталу та її оптимізацію;
- провести прогнозування показників фінансового стану підприємства.

Об'єкт дослідження – процес управління фінансовим станом підприємства.

Предмет дослідження – теоретичні методичні та практичні основи управління фінансовим станом підприємства.

Емпірична база дослідження – підприємство ТОВ АФ «ПрайсвотерхаусКуперс (Аудит)», яке здійснює діяльність у сфері бухгалтерського обліку й аудиту; консультування з питань оподаткування. ТОВ АФ "ПрайсвотерхаусКуперс (Аудит)" знаходиться за адресою: Україна, м. Київ, вул. Жилянська, 75.

Методи дослідження. В роботі використовувались діалектичний метод – застосовано метод наукової абстракції, тобто виділення у досліджуваному процесі або явищі типового, стійких тенденцій; метод індукції – сформулюванні теоретичні висновки, узагальнення на основі вивчення окремих фактів, проведення розрахунків. Використана формалізація – вивчення об'єктів шляхом відображення їх структури у знаковій формі за допомогою мови математики. Застосовано методи аналізу та синтезу – виокремлення у предметі дослідження складових частин, їх вивчення та подальше поєднання у цілісність з урахуванням

взаємозв'язків між ними. Застосовано розрахунково-аналітичний метод – використано формули та проведено математичні розрахунки.

Інформаційне забезпечення дослідження складається з наукових статей, монографій, даних фінансової звітності (звіти про фінансовий стан, звіти про фінансові результати, звіти про рух грошових коштів), журнальних видань, підручників, навчальних посібників, статистичних даних, інформаційних веб-сайтів, інших наукових видань. В роботі було використано комплекс задач автоматизації економічних розрахунків на ПК за допомогою Excel.

Практичне значення дослідження. Результати дослідження мають практичне значення і будуть використані в діяльності підприємства. Зокрема, за рахунок інвестування коштів у депозитні проекти та у цінні папери підприємство може значно збільшити чистий прибуток.

Апробація результатів дослідження. За результатами проведеного дослідження опубліковано наукову статтю на тему «Сучасні підходи до управління фінансовим станом підприємства», яка увійшла у збірник наукових статей студентів КНТЕУ «Економіка і фінанси підприємства», частина 2, 2018.

Структура роботи. Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків, де міститься фінансова звітність досліджуваного підприємства та методика розрахунку фінансових показників. Загальний обсяг роботи – 129 сторінок. Вона містить 36 таблиць, 25 рисунків, 5 формул. Кількість використаних джерел – 52, їх список наведений на 6 сторінках.

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМ СТАНОМ ПІДПРИЄМСТВА

1.1. Економічна сутність управління фінансовим станом підприємства

Управління фінансовим станом підприємств є однією з найбільш актуальних проблем на сучасному етапі розвитку економіки. Її вирішення зумовлює необхідність удосконалення теоретичних засад фінансового управління.

Проблема управління фінансовим станом підприємства є актуальною і сьогодні, оскільки, з одного боку, він є ототожненим результатом діяльності підприємства, а з іншого - дає зрозуміти підприємству, чи має воно шанс на подальший розвиток.

Трактування поняття «управління фінансовим станом підприємства» – складна практична і наукова проблема. Управління фінансовим станом як одна з основних підсистем процесу управління підприємством набуває ключової ролі в умовах ринкової економіки. Воно відображає вид професійної діяльності, направленої на управління фінансово-господарським функціонуванням підприємства та є одним з ключових елементів всієї системи сучасного управління підприємством [1].

Проблемам дослідження сутності управління в цілому та фінансового управління зокрема присвячені праці А. Шегди, В. Івахненка, А. Гончарова, О. Забеліної, К. Комарова, Г. Тимошка та ін. Але питання сутності та принципів управління саме фінансовим станом підприємства залишається малодослідженим [2].

Перш, ніж розглядати сутність управління фінансовим станом, розглянемо поняття «фінансовий стан».

Фінансовий стан підприємства – це результат взаємодії елементів системи фінансово-економічних відносин підприємства, який визначається

різноманітними виробничо-господарськими факторами, це комплексне економічне поняття [3, с.1].

Фінансовий стан підприємства характеризується системою показників, які відображають наявність, формування та розміщення фінансових ресурсів підприємства і визначають його фінансову конкурентоспроможність на ринку.

Осмоловський В. В. вважав, що фінансовий стан – це комплексне поняття, яке характеризується забезпеченістю фінансовими ресурсами, необхідними для нормальної виробничої діяльності комерційних та інших суб'єктів господарювання, доцільністю й ефективністю їх розміщення і використання, фінансовими взаємовідносинами із суб'єктами господарювання, платоспроможністю та фінансовою стійкістю [4, с.177].

Поддєрьогін А. М. розглядав фінансовий стан підприємства як комплексне поняття, яке є результатом взаємодії всіх елементів системи фінансових відносин підприємства, визначається сукупністю виробничо-господарських факторів і характеризується системою показників, що відображають наявність, розміщення і використання фінансових ресурсів [1].

Отже, метою оцінки фінансового стану підприємства є пошук резервів підвищення ефективності формування фінансових ресурсів, їх розміщення і використання [5, с.123].

Фінансовий стан є важливою характеристикою виробничо-фінансової діяльності підприємства. Його сутність включає рівень його забезпеченості відповідним обсягом фінансових ресурсів, необхідних для здійснення ефективної господарської діяльності та своєчасного здійснення грошових розрахунків за своїми зобов'язаннями.

Фінансовий стан розглядають як сукупність підсистем, які відображають напрями і тенденції зміни пасивів і активів, обумовлених використанням капіталу та впливом внутрішнього і зовнішнього середовища функціонування підприємства.

Таким чином, проаналізувавши сутність поняття «фінансового стану» визначимо концептуальні основи та різні погляди на тлумачення поняття «управління фінансовим станом підприємства».

Щодо управління фінансовим станом, то науковцями воно розглядається як система принципів і методів впливу на керовану систему, як процес певної діяльності або як вищий вид інформаційної взаємодії.

Управління підприємством – це складний процес, який потребує постійного моніторингу за діяльністю підприємства, ведення чіткого, безперервного стеження за фінансовим станом як у сучасному, так і в минулих періодах для прогнозування перспектив підприємства в майбутньому і за будь-яких умов.

Борисов А.Б. стверджує, що управління – це свідомий цілеспрямований вплив з боку держави, економічних суб'єктів на людей та економічні об'єкти, який здійснюється з метою спрямувати їх дії у необхідному напрямку для отримання бажаних результатів. Л.Б. Гончаров, Г.Л. Толкаченко та О.В. Забеліна визначають управління як «процес вироблення та здійснення управляючих впливів». З даними трактуваннями варто погодитись, бо управлінський вплив здійснюється на об'єкт для досягнення поставлених завдань [2].

На основі думки вчених Брейлі Р. та Майерс С., які виділяють у своїх роботах визначення управління фінансовим станом вважаємо, що для сучасних підприємств дуже важливо правильно оцінити роль ефективного управління фінансовим станом, тому що саме вміле керування ресурсами підприємства, правильне розпорядження та своєчасне і термінове прийняття заходів щодо процесів необхідне для стійкого функціонування підприємства [6, с.129].

Шегда А.В., визначає управління як вищий вид інформаційної взаємодії, в процесі якої на основі наявного досвіду, накопиченого в процесі розвитку, еволюції системи, у вигляді закодованої системи, яка зберігається в пам'яті системи, здійснюється зміна характеристик руху зазначеної системи. Тобто, науковець визначає управління як процес управління рухом інформації, який у сучасних умовах має важливе значення, однак не передає особливостей системного характеру управлінського процесу [2].

С.Б. Довбня, Т.Г. Бень, Г.В. Коваленко головною передумовою ефективного управління фінансами підприємства, і відповідно, його фінансовим станом, вважають впровадження системи бюджетування.

Плануванню фінансів на основі результатів аналізу фінансового стану приділяє увагу І.Т. Балабанов [1].

С.В. Івахненко сутність управління визначає ширше. Він вважає, що це поняття є багатограним, а тому його слід розглядати під різними кутами: як процес, як організацію цього процесу та як стиль управління [2].

Цілеспрямованість управління підкреслює Тимошко Г.М., яка стверджує що управління – це цілеспрямований вплив на певний об'єкт з метою зміну його стану або поведінки [7, с.4].

Метою управління фінансовим станом є забезпечення підприємства необхідними фінансовими ресурсами та підвищення ефективності його фінансової діяльності [1].

Метою управління фінансовим станом підприємства є своєчасне виявлення проблем та їх знешкодження, розробка та реалізація плану щодо оперативного відновлення платоспроможності.

До цілей управління фінансовим станом належать розробка програм на майбутнє, утримання фінансової стійкості, а також виявлення та закріплення можливості продовжувати підприємством свою господарську, економічну, фінансову діяльність, яка забезпечить йому зростання виробництва, стійкість під час кризових явищ, платоспроможність, ліквідність та насамперед прибутковість [6, с.129].

Цілі управління фінансовим станом підприємства представлені на рис.1.1.

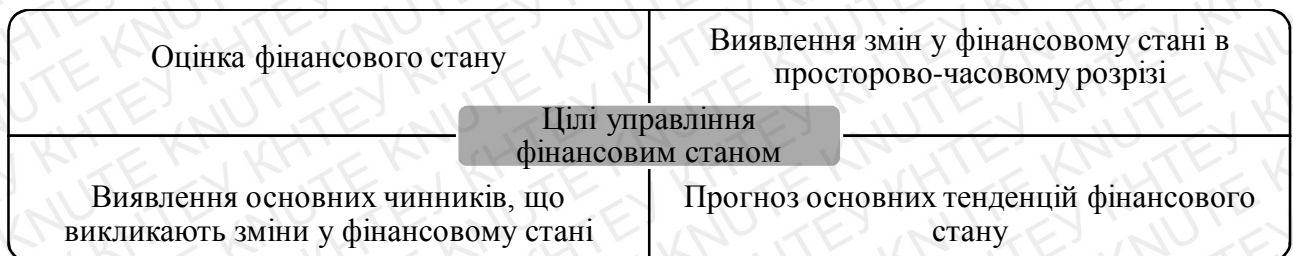

Рис. 1.1. Цілі управління фінансовим станом підприємства [1]

В результаті узагальнення існуючих точок зору на поняття управління фінансовим станом підприємства, воно має здійснюватися на основі принципів, наведених на рис. 1.2.

Рис.1.2. Принципи управління фінансовим станом підприємства [2]

Принцип інноваційної спрямованості управління фінансовим станом підприємства визначає необхідність не тільки використання прогресивних технологій, методів, інструментів, а й забезпечення адаптації керуючої системи до їх впровадження та використання, що підкріплюються відповідними змінами в організаційних структурах підприємства.

Принцип координації управлінських дій з управлінням фінансовим станом підприємства спрямований на забезпечення досягнення позитивних результатів, що досягається за рахунок координованості дій між всіма центрами

відповідальності, їх організаційними структурами, що здійснюються на принципах ієрархії підпорядкованості та відповідальності.

Принцип ефективності управління фінансовим станом підприємства полягає у поєднанні та вмілому використанні особистих якостей суб'єкта з потенціалом об'єкта управління за умови мінімізації матеріальних, трудових, матеріальних, часових витрат, пов'язаних з даним управлінням.

Принцип врахування рівня ризику в процесі управління фінансовим станом підприємства визначає необхідність передбачення зміни рівня фінансового ризику в процесі прийняття будь-якого управлінського рішення.

Принцип інтегрованості системи управління фінансовим станом із загальною системою управління підприємством вимагає їх інтегрованого поєднання. В якій би із сфер управління не приймалося рішення, воно прямо чи опосередковано буде впливати на рівень фінансового стану та відповідно на прийняття управлінських рішень [2].

Завданнями управління фінансового стану підприємства є управління основними економічними факторами, що безпосередньо впливають на фінансовий стан підприємства, оскільки фінансовий стан підприємства – це система формування і розподілу активів підприємства, яка забезпечує досягнення мети його діяльності і характеризує фінансово-матеріальний потенціал в даний момент його розвитку, а також оцінюється за допомогою системи показників фінансового стану з використанням сучасних методів і методик [1].

Управління фінансовим станом можна визначити як навмисне спрямування фінансових показників підприємства на досягнення нормативів, стійкого рівня збалансованості, стійкого функціонування та підвищення або утримання поставлених задач протягом усієї господарської діяльності підприємства.

Етапи формування управлінського рішення щодо фінансового стану зображені на рис. 1.3 [6, с.129].

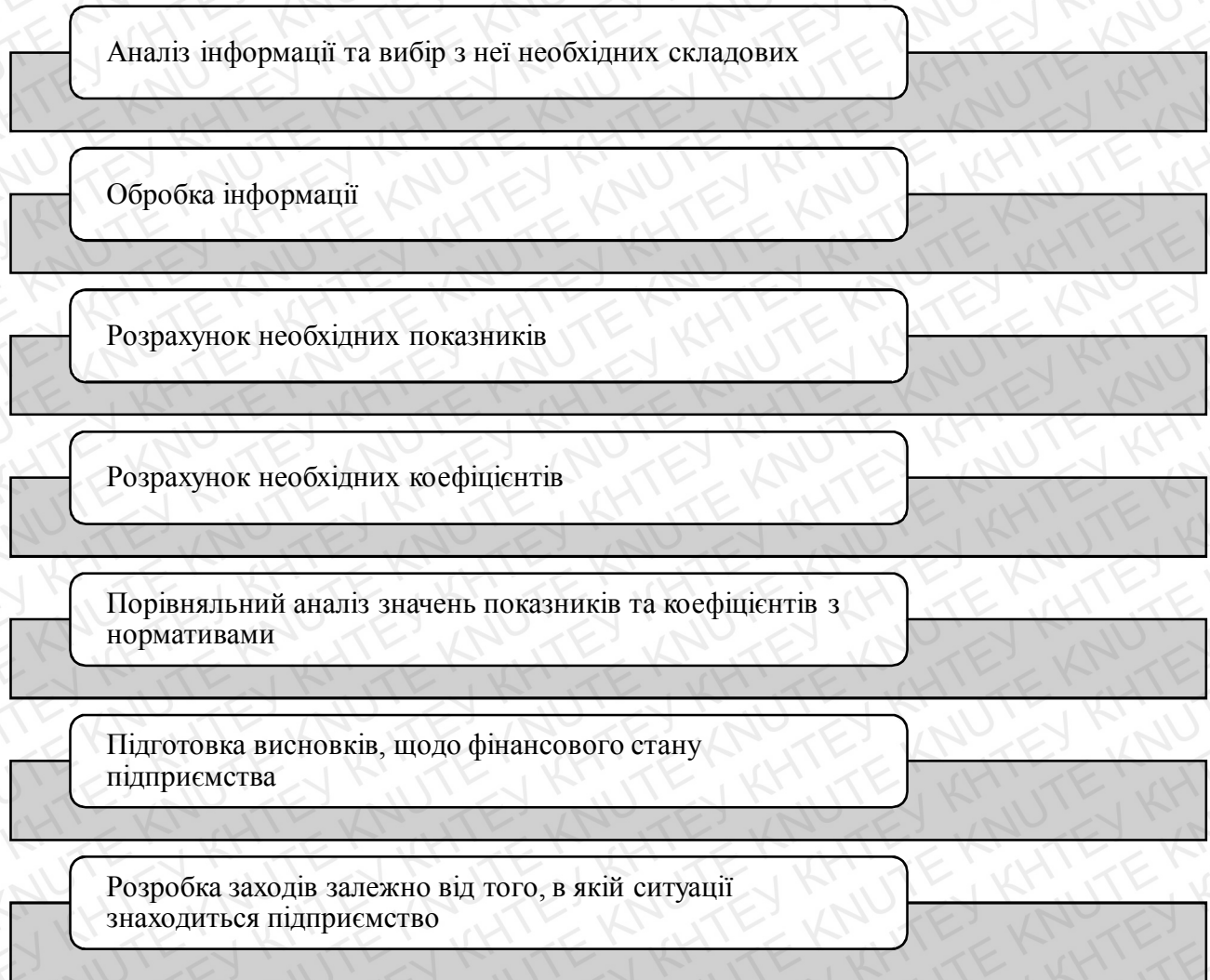

Рис.1.3. Етапи формування управлінського рішення щодо фінансового стану [6]

Виділяють різні рівні впливу екзогенних і ендогенних факторів на процес управління фінансовим станом. Серед внутрішніх факторів найбільший вплив має рівень прибутковості і доходу підприємства, структура його активів і капіталу. Зовнішні фактори не прямо, а опосередковано впливають на загальну оцінку фінансового стану, оскільки кількісний вираз впливу зовнішнього фактору неможливий (рис. 1.4) [8, с.135].

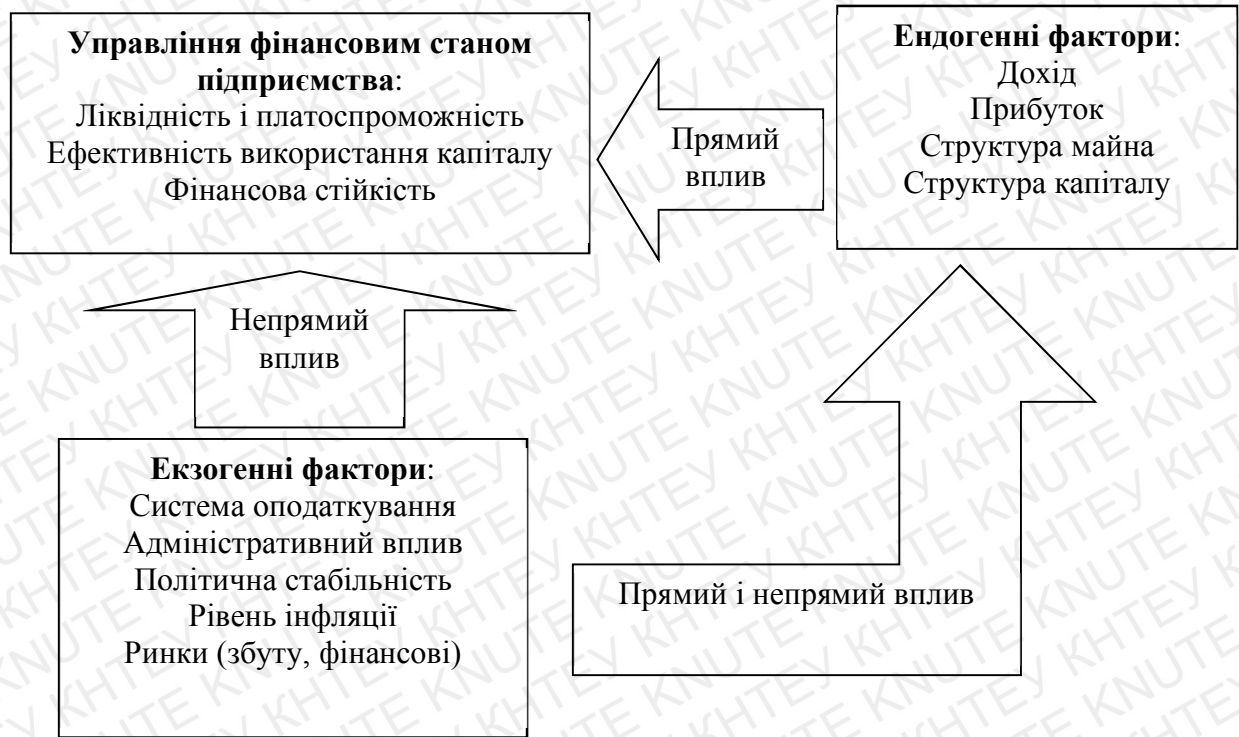

Рис. 1.4. Фактори впливу на управління фінансовим станом підприємства [8]

Таким чином, управління фінансовим станом підприємства – це сукупність принципів, методів та інструментів прийняття та реалізації управлінських рішень щодо структури активів та джерел їх фінансування з метою забезпечення дотримання інтересів вищого менеджменту та забезпечення зростання добробуту власників.

Організація управління фінансовим станом має ґрунтуватися на принципах координації, альтернативності, ієрархічності, інтегрованості, стратегічної направленості, гнучкості, комплексності, інноваційної спрямованості та пріоритетності розв'язання протиріч в складових елементах фінансового стану.

1.2. Основні методи управління фінансовим станом підприємства

Методи управління фінансовим станом – це сукупність способів і прийомів впливу на підприємство з метою досягнення встановлених цілей.

Наукові дослідження на дану тематику можна умовно поділити на два вектори:

- Оптимізація та раціоналізація управління підприємством в цілому (включаючи фінансовий стан).
- Вдосконалення методології та інструментарію управління фінансами підприємства [9].

Зацікавлені інвестори, менеджери, кредитори мають змогу оцінити минулий, поточний і перспективний стан підприємства у ринковому середовищі за допомогою аналізу фінансового стану та прийняти відповідні рішення щодо подальшої діяльності підприємства.

Управління фінансовим станом – це, перш за все, управління фінансовими ресурсами підприємства, яке забезпечує реалізацію таких заходів фінансової політики як: планування, контроль, регулювання та прогнозування. Даний процес базується на аналізі фінансового стану підприємства, перевірці відповідності прогнозованим значенням фінансових показників, виявленні відхилень від запланованих результатів та усуненні недоліків. Після цього прогнозують фінансовий стан підприємства на подальший період.

Вплив на фінансові відносини здійснюється за допомогою спеціальних методів, які представлені на рис. 1.5.

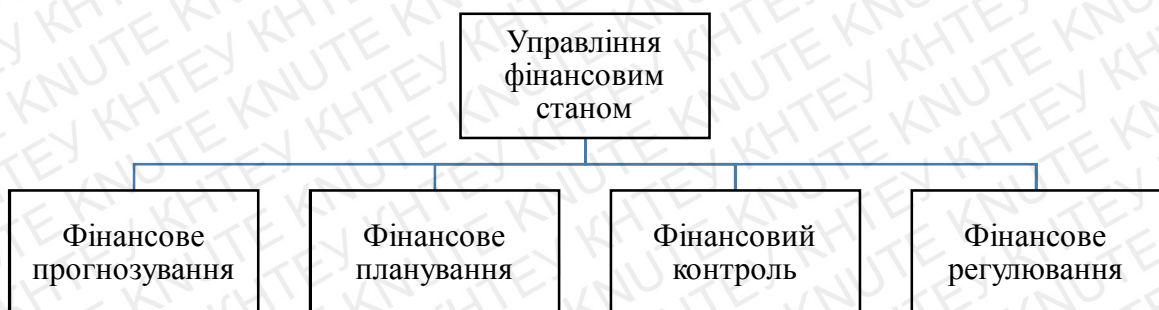

Рис. 1.5. Методи управління фінансовим станом підприємства

Фінансове прогнозування являє собою процес розроблення і складання прогнозів, тобто науково обґрунтованих гіпотез про ймовірний майбутній стан економічної системи та економічних об'єктів, а також характеристик цього стану [10, с.969].

Фінансове прогнозування являє собою визначення конкретних перспектив розвитку фінансів суб'єктів господарювання та суб'єктів влади в майбутньому, науково обґрунтоване припущення про обсяги і стратегічних напрямках використання фінансових ресурсів, виходячи з прийнятої концепції економічного зростання [11, с.123].

Мета фінансового прогнозування полягає у визначенні реально можливих обсягів фінансових ресурсів, джерел їх формування та шляхів використання. У прогнозуванні фінансових показників застосовується сукупність спеціальних методів і прийомів, які прийнято ділити на три групи: методи експертних оцінок, методи екстраполяції, методи економіко-математичного моделювання [10, с.969].

Мета фінансового прогнозування - оцінка передбачуваного обсягу фінансових ресурсів на прогнозований період на основі аналізу тенденцій фінансових показників (шляхом розробки різних варіантів розвитку об'єкта прогнозування) [11, с.125].

Основним завданням фінансового прогнозування на рівні підприємства є своєчасне одержання інформації, необхідної для вивчення та аналізу різноманітних явищ і процесів, основним призначенням якої надання можливості адаптації до процесів, що відбуватимуться в майбутньому [10, с.970].

Планування – поточне і стратегічне – основний метод і функція управління економічними процесами на підприємстві. За допомогою планування забезпечуються і конкретизуються у вигляді певних показників основні цілі розвитку організації. Стратегічне планування забезпечує основу для здійснення всіх функцій управління [12, с.280].

Фінансове планування — це процес розробки системи фінансових планів, який полягає у визначенні фінансових цілей, встановленні ступеня відповідності

цих цілей поточному фінансовому стану підприємства та формулюванні послідовності дій, спрямованих на досягнення поставлених цілей.

Інструментарієм короткострокового фінансового планування є:

- платіжний календар, який відображає обов'язкові платежі підприємства протягом планового періоду;
- розрахунок циклу обороту грошових коштів;
- готівковий бюджет, що визначає обсяги надходжень та витрат коштів підприємства протягом планового періоду.

Метою середньо- та довгострокового планування є ефективно здійснення капіталовкладень, які б забезпечили подальше економічне зростання підприємства. Процес такого планування ґрунтується на прогнозі обсягів і специфіки виробництва, визначенні на основі цього потреби в активах, обсягах інвестицій для їх придбання, а також визначенні відповідних їм джерел фінансування.

Характер і значення цільових функцій у таких планах залежать від встановленої підприємством дивідендної політики, поглядів на структуру капіталу і рівень ризику, який підприємство може на себе прийняти з тим, щоб забезпечити інтереси акціонерів та максимізувати вартість підприємства [13, с.112].

У фінансовому плануванні виділяють наступні види планів:

Стратегічні плани - плани генерального розвитку бізнесу. У фінансовому аспекті ці плани визначають найважливіші фінансові показники і пропорції відтворення, характеризують інвестиційні стратегії і можливості реінвестування і накопичення.

Стратегічні плани визначають обсяг і структуру фінансових ресурсів, необхідних для функціонування суб'єкта господарювання.

Поточні плани розробляються на основі стратегічних планів шляхом їх деталізації. Якщо стратегічний план дає приблизний перелік фінансових ресурсів, їх обсяг та напрями використання, то в рамках поточного планування проводиться взаємне узгодження кожного виду вкладень з джерелами їх

фінансування, вивчається ефективність кожного можливого джерела фінансування.

Оперативні плани - це короткострокові тактичні плани, безпосередньо пов'язані з досягненням цілей господарюючого суб'єкта [11, с.126].

Організація в управлінні фінансовим станом підприємства розглядається у двох основних аспектах:

- Процесний (як процес), що представляє собою забезпечення спільної дії, алгоритм управління, взаємозв'язку роботи людей та інших факторів виробництва.
- Системний (як система), складний об'єкт, що потребує постійної уваги, забезпечення, керування, втручання для досягнення певних результатів.

Організація як процес здійснюється керівником, менеджером або відповідальним виконавцем, спрямовується на розподілення завдань у спільній діяльності серед виконавців та встановлення між ними певних відносин у діяльності, що призводить до бажаного результату.

Організація – це процес створення структури підприємства, яка дає змогу ефективно працювати для досягнення спільної цілі [14, с.96].

Фінансовий контроль — це сукупність дій і операцій, здійснюваних спеціально уповноваженими органами, з метою контролю за дотриманням суб'єктами господарювання, органами державної влади та місцевого самоврядування норм права в процесі утворення, розподілу і використання фінансових ресурсів для своєчасного отримання повної і достовірної інформації про хід реалізації прийнятих управлінських фінансових рішень.

Зміст фінансового контролю розкривається через його принципи і методи організації, а його структурні елементи і ланки утворює в сукупності систему контролю.

Мета фінансового контролю полягає у своєчасному отриманні всієї інформації про хід процесу управління фінансами на мікро - та макрорівнях, виявленні порушень законодавства та прийнятті адекватних управлінських рішень і реалізується в виконуваних ним завданнях.

Основними завданнями фінансового контролю є: забезпечення фінансової безпеки держави і фінансової стійкості суб'єктів господарювання; виконання суб'єктами господарювання своїх фінансових зобов'язань, у тому числі перед органами державної влади та органами місцевого самоврядування; зростання фінансових ресурсів у всіх сферах і ланках фінансової системи, забезпечення їх раціонального, ефективного та законного використання; дотримання фінансових інтересів усіх суб'єктів господарювання, посилення їх відповідальності за результати своєї діяльності; підвищення ефективності фінансової політики держави [11, с.145].

Фінансове регулювання - це засіб фінансового впливу, пов'язаний із регулюванням економічних процесів.

Основними елементами фінансового регулювання є:

- оподаткування (вилучення частини доходів суб'єктів господарювання і населення до бюджету та державних цільових фондів для задоволення державних потреб);
- бюджетні трансферти (виділення коштів з бюджету на безоплатних і безповоротних засадах - дотації, субвенції, субсидії [15, с.314].

Механізм регулювання фінансової діяльності – це сукупність методів і форм зовнішнього і внутрішнього впливу на фінансову діяльність підприємства з метою забезпечення ефективності відтворення власного капіталу підприємства і досягнення збільшення ринкової вартості підприємства.

Структура механізму регулювання фінансової діяльності підприємства зображена на рис.1.6 [16].

Рис. 1.6. Структура механізму регулювання фінансової діяльності підприємства

Отже, при ефективному управлінні фінансовим станом підприємства слід обов'язково враховувати усі елементи управління – фінансове прогнозування, планування, організацію, контроль та регулювання.

1.3. Методичні підходи до аналізу ефективності управління фінансовим станом підприємства

Основою створення гнучкої системи прийняття рішень є комплексна оцінка фінансового стану та управління ним, яке дозволяє дослідити динаміку комплексних показників, порівняти їх з показниками інших підприємств і розробити заходи з поліпшення фінансового стану [1].

Виділяють наступні методи оцінки фінансового стану підприємства: коефіцієнтний; комплексний; інтегральний; беззбитковий; рівноважний.

Комплексний метод визначає ті напрямки в діяльності підприємства, в яких виникають проблеми, а також дає змогу досліджувати причини, що їх зумовили. Це є значною перевагою даного методу. Але існують і недоліки. Як і попередній метод він є трудомістким та немає нормативних значень більшості коефіцієнтів, саме тому вони обмежують використання даного методу на практиці, особливо під час оперативної оцінки підприємства.

На рис. 1.7 показано схему оцінки фінансового стану підприємства за комплексним підходом [9].

Рис. 1.7. Показники комплексної оцінки фінансового стану підприємства [9]

Інтегральний метод аналізу фінансового стану підприємства варто використовувати підприємствам, які хочуть визначити свій фінансовий стан певним одним, сукупним інтегральним показником. Інтегральний показник розраховується на базі узагальнюючих показників за рівнем платоспроможності, якості активів підприємства та фінансової незалежності. Сукупний

(інтегральний) показник можна в будь-який момент доповнити будь-якою кількістю аналітичних напрямків та коефіцієнтів, що є значною перевагою. Недоліком є певна неузгодженість понять «ліквідність» та «платоспроможність». Загальні показники інтегрального методу оцінки фінансового стану підприємства наведені на рис. 1.8.

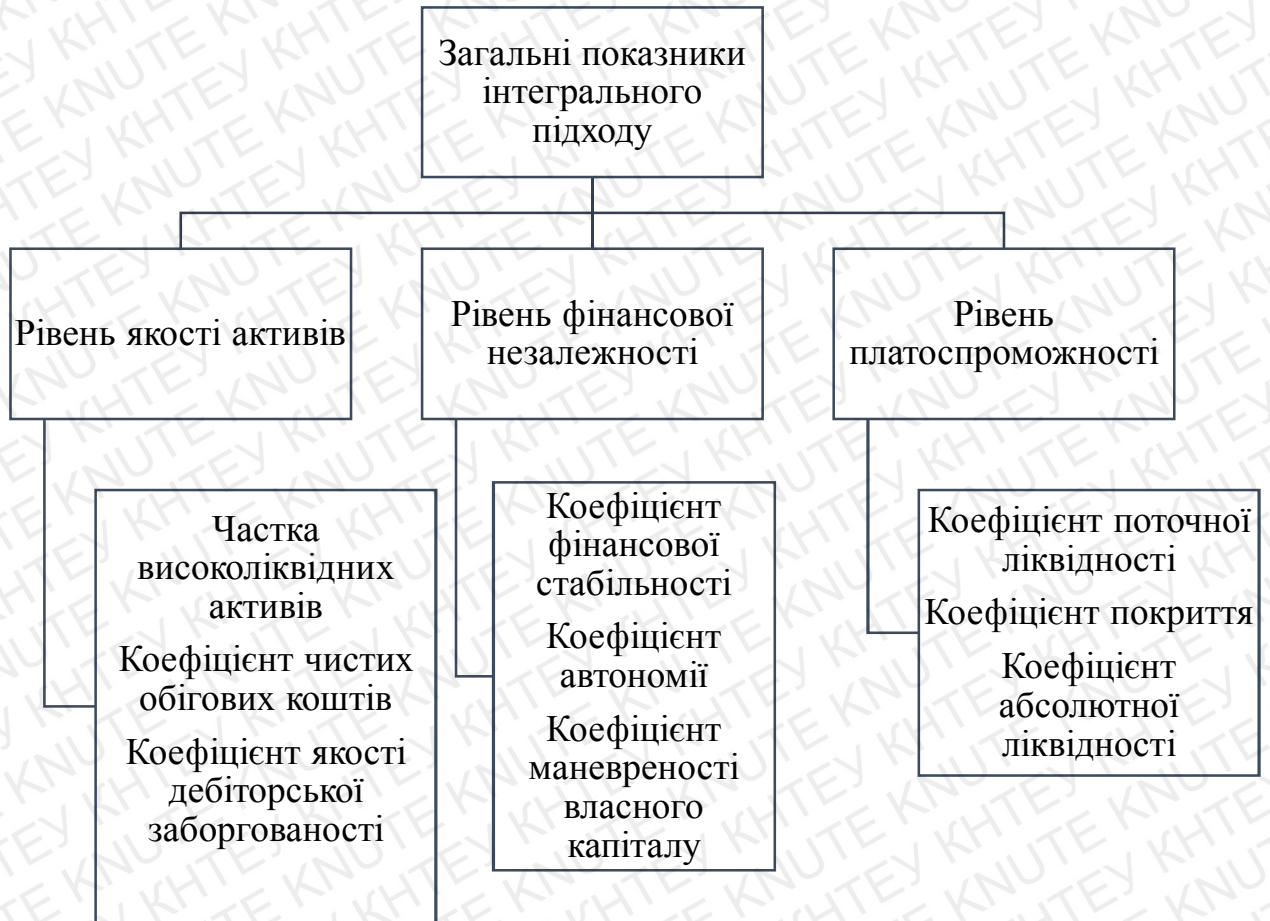

Рис. 1.8. Показники інтегрального методу [9]

Беззбитковий метод базується на можливості управління витратами й результатами підприємства з метою досягнення необхідних показників беззбитковості виробництва. Запас фінансової міцності підприємства, тобто виборг від реалізації, що підприємство має після проходження порогу рентабельності, виступає в цьому випадку критерієм оцінки фінансового стану. Отже, чим вищий запас фінансової міцності у відсотках, тим стійкіший фінансовий стан підприємства.

Перевагою беззбиткового методу є врахування беззбитковості (базового аспекту діяльності підприємства) та витрат, тому він є сучасним та практичним.

Недоліком є неузгодженість з такими сторонами оцінки як кредитоспроможність, конкурентоспроможність, ринкова і ділова активність.

Рівноважний метод базується на оцінці фінансового стану підприємства та понятті ліквідності з позицій досягнення рівноваги між ліквідними потоками у сфері фінансової та господарсько-інвестиційної діяльності підприємства. Перша виступає як зона створення коштів, а друга – як зона споживання коштів. Формовані і спожиті в них ліквідні грошові потоки мають назву результату господарської діяльності і результату фінансової діяльності відповідно. Рівність між цими результатами створює ситуацію ідеальної фінансової рівноваги підприємства, коли сукупний результат господарської і фінансової діяльності дорівнює нулю.

На рис. 1.9 зображена оцінка фінансового стану підприємства рівноважним методом [9].

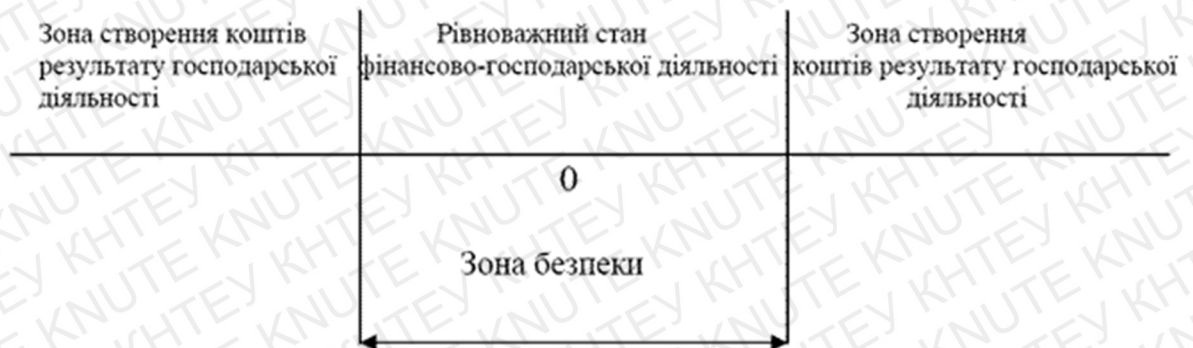

Рис. 1.9. Рівноважний метод при оцінці фінансового стану підприємства [9]

Коефіцієнтний підхід передбачає розрахунок системи коефіцієнтів, що висвітлюють різні сторони господарювання підприємства і враховують вплив як зовнішнього, так і внутрішнього середовищ на фінансовий стан підприємства.

Недоліками коефіцієнтного методу, що ускладнюють його застосування, є:

- Відсутність нормативних значень більшості коефіцієнтів, що використовуються в процесі аналізу.

- Трудомісткість, тобто досить складний процес формування результатів оцінки.
- Неможливість інтерпретації показників належним чином, оскільки значення для розрахунку постійно змінюються у часі.

Даний метод слід використовувати на підприємствах, які мають час для правильної інтерпретації результатів.

Основні коефіцієнти оцінки фінансового стану представлені у Додатку А.

Рентабельність - це співвідношення прибутку з понесеними витратами (один із основних показників ефективності діяльності суб'єктів господарювання різних форм власності, який характеризує інтенсивність їх роботи) [8, с.367].

Рентабельність активів показує ефективність використання активів компанії для генерації прибутку. Показник рентабельності активів характеризує відсоток прибутковості активів підприємства за певний період.

Ефективність використання активів характеризується показниками:

- рентабельності активів;
- рентабельності необоротних активів;
- рентабельності основних засобів;
- рентабельності оборотних активів.

Показники рентабельності капіталу включають рентабельність сукупного, власного та позикового капіталу.

Рентабельність власного капіталу вказує, наскільки ефективно використовується власний капітал, тобто скільки прибутку було згенеровано на кожну гривню залучених власних коштів. Цей показник характеризує відсоток прибутковості власного капіталу і є критерієм ефективності інвестування коштів власників у дане підприємство.

Рентабельність діяльності за чистим прибутком – це показник прибутковості, який вказує на обсяг чистого прибутку (виручки компанії, за вирахуванням операційних витрат, відсотків, податків і іншого), який генерує кожна гривня продажів [17, с.148].

Показники рентабельності витрат і продукції включають: рентабельність операційних витрат; рентабельність продукції за валовим прибутком [9].

Ліквідність підприємства - це його здатність швидко продати активи й одержати гроші для оплати своїх зобов'язань.

Показник покриття (коефіцієнт загальної ліквідності) розраховується шляхом ділення оборотних активів на поточні зобов'язання. Характеризує здатність підприємства забезпечити свої короткострокові зобов'язання з найбільше легко реалізованої частини активів – оборотних коштів. Цей коефіцієнт дає найбільш загальну оцінку ліквідності активів. Нормальним значенням даного коефіцієнта вважається 1,5...2,5, але не менше 1. При значенні коефіцієнта менше 2, платоспроможність підприємства незначна, а значить існує фінансовий ризик, як для самого підприємства, так і для його партнерів. Низький рівень ліквідності, як правило свідчить про ускладнення збуту продукції, або ж погану організацію матеріально-технічного забезпечення.

Показник швидкої (поточної) ліквідності визначається як відношення суми оборотних активів без урахування запасів до поточних зобов'язань. Цей показник показує платіжні можливості підприємства щодо погашення поточних зобов'язань за умови своєчасного здійснення розрахунків з дебіторами. Теоретично значення коефіцієнта вважається достатнім, якщо воно перевищує 0,6 [18, с.115].

Співвідношення грошових потоків і короткострокових фінансових інвестицій до короткострокових зобов'язань визначає показник абсолютної ліквідності [19].

Платоспроможність визначається здатністю суб'єкта господарювання до швидкого погашення своїх короткотермінових зобов'язань.

У практиці аналітичної роботи використовують такі показники платоспроможності:

- коефіцієнт абсолютної платоспроможності;
- коефіцієнт термінової платоспроможності;
- коефіцієнт проміжної платоспроможності;

– коефіцієнт загальної платоспроможності [20, с.456].

Коефіцієнт абсолютної платоспроможності найбільш жорсткий в оцінках платоспроможності і найбільш нестійкий. Він показує, яку частину поточних зобов'язань можна погасити негайно. Гранично допустиме значення цього коефіцієнта — 0,1—0,2.

Коефіцієнт термінової платоспроможності свідчить про те, що суб'єкт господарювання може погасити свої короткотермінові зобов'язання за платежами найближчим часом, оскільки еквіваленти грошових коштів і поточні фінансові інвестиції без особливих труднощів конвертуються у засоби платежу. Його нормативне значення — 0,25— 0,35.

Коефіцієнт проміжної платоспроможності вказує на потенційну здатність погасити короткотермінові зобов'язання за умови отримання від короткотермінових реальних дебіторів всієї суми заборгованості. Така можливість залежить від багатьох причин, і насамперед від швидкості платіжного документообігу. Допустиме значення цього коефіцієнта — на рівні 0,7—0,8.

Коефіцієнт загальної платоспроможності відображає достатність ресурсів оборотних активів для погашення своїх поточних зобов'язань [20, с.458].

Ділова активність підприємства проявляється через розширення ринків збуту продукції, підтримання ділової репутації (іміджу), вихід на ринок праці і капіталу тощо. Ділову активність підприємства характеризують показники ефективності використання робочої сили, основних виробничих фондів, оборотного капіталу, фінансових ресурсів тощо [21, с.72].

Коефіцієнти оборотності, які оцінюють ділову активність підприємства, здебільшого характеризують активну частину засобів [22, с.509].

Оборотність оборотних коштів вимірює ефективність використання оборотних активів підприємства.

Оборотність запасів вказує на ефективність управління запасами в компанії. Значення показника свідчить про кількість оборотів, що здійснили

запаси за рік. Він розраховується як співвідношення собівартості продукції і суми запасів.

Оборотність активів вказує на ефективність використання усіх активів підприємства. Розраховані значення означають суму чистого доходу, що генерує кожна гривня вкладених коштів у підприємство. Оборотно́сть оборотних активів розраховується як відношення виручки від реалізації та середньорічної суми оборотних активів і показує швидкість обертання оборотних активів [23].

Коефіцієнт оборотності власного капіталу розраховується шляхом ділення чистого доходу від реалізації на власний капітал середньорічний [19].

Період одного обороту оборотних активів вказує на ефективність управління оборотними активами підприємства. Значення коефіцієнта демонструє період, протягом якого оборотні активи здійснюють один повний оборот.

Коефіцієнт оборотності виробничих запасів — відображає число оборотів запасів і дозволяє виявити резерви зростання виробництва продукції. Зниження цього показника характеризує відносне зростання товарно-матеріальних запасів, що негативно впливає на фінансовий стан підприємства.

Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості — характеризує залучені кошти, які підлягають поверненню.

Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості (коштів у розрахунках) — показує кількість оборотів дебіторської заборгованості [21, с.72].

Фінансова стійкість — це гарантована платоспроможність, рівновага між власними та залученими засобами, незалежність від випадковостей ринкової кон'юнктури і партнерів, одержання відповідної маси прибутку в результаті господарювання.

Фінансова стійкість — це стан майна підприємства, що гарантує йому платоспроможність. Фінансова стійкість підприємства передбачає, що ресурси, вкладені в підприємницьку діяльність, повинні окупитись за рахунок грошових надходжень, а отриманий прибуток забезпечувати самофінансування та

незалежність підприємства від зовнішніх залучених джерел формування активів [24, с.172].

Коефіцієнт концентрації позикового капіталу дозволяє визначити частку активів підприємства, що фінансується за рахунок короткострокових та довгострокових позикових ресурсів.

Коефіцієнт фінансової незалежності вказує, яку частину активів підприємство здатне профінансувати за рахунок власного капіталу.

Коефіцієнт автономії (концентрації власного капіталу) – це відношення загальної суми власного капіталу до валюти балансу. Чим більше значення коефіцієнта, тим менша залежність підприємства від зовнішніх джерел фінансування. Цей показник характеризує частку власності підприємства в загальній сумі коштів, інвестованих у його діяльність. Оптимальний рівень коефіцієнта, що забезпечує фінансову стійкість і незалежність підприємства від кредиторів $\epsilon \geq 0,5$.

Коефіцієнт фінансової стійкості визначається співвідношенням власного капіталу і довгострокових позичок до пасивів. Коефіцієнт фінансової стійкості вказує, яка частина активів фінансується за рахунок довгострокових джерел фінансування – довгострокових позикових фінансових ресурсів та власного капіталу. Нормативне значення $0,7 - 0,9$.

Коефіцієнт забезпечення оборотних активів власними коштами визначається відношенням власного оборотного капіталу до оборотних активів.

Маневреність робочого капіталу визначається співвідношенням запасів до власного оборотного капіталу.

Маневреність власного оборотного капіталу розраховується як співвідношення грошових коштів до власного оборотного капіталу [25, с.432].

Коефіцієнт забезпечення власним оборотним капіталом визначається співвідношенням власного оборотного капіталу до суми запасів. Даний показник обернений показнику маневреності робочого капіталу.

Коефіцієнт покриття запасів є співвідношенням нормативних джерел покриття запасів до суми запасів.

Коефіцієнт фінансової стійкості – визначається співвідношенням власного і залученого капіталу підприємства. Зростання цього показника в динаміці свідчить про посилення незалежності підприємства від кредиторів, тобто про підвищення його фінансової стійкості. Оптимальний рівень коефіцієнта < 1 .

Коефіцієнт фінансової залежності визначається відношенням пасивів до власного капіталу. Він обернений коефіцієнту фінансової автономії.

Коефіцієнт маневреності власного капіталу розраховується співвідношенням власного оборотного капіталу до власного капіталу. Це відношення суми власного капіталу і довгострокових зобов'язань за мінусом необоротних активів до суми власного капіталу. Цей показник показує, яка частина власного капіталу використовується для фінансування поточної діяльності, тобто яку вкладено в оборотні кошти, а яку капіталізовано. Оптимальний рівень коефіцієнта $> 0,3$ [24, с.180].

Коефіцієнт концентрації позикового капіталу визначається співвідношенням позикового капіталу до суми пасивів.

Чим вище значення коефіцієнта концентрації власного капіталу, тим більш фінансово стійке, стабільне і незалежне від кредиторів підприємство. Якщо його значення дорівнює 1 (або 100 %), це означає, що власники повністю фінансують своє підприємство [25, с.445].

Коефіцієнт фінансової залежності – визначається діленням валюти балансу на суму власного капіталу. Цей показник є оберненим до показника автономії. Він показує, яка сума загальної вартості майна підприємства припадає на 1 грн власного капіталу. Коли його значення наближається до 1 (чи 100 %) це означає, що власники повністю фінансують своє підприємство. Оптимальний рівень коефіцієнта < 1 [24, с.187].

Управління фінансовим станом підприємства можливе на основі горизонтального, вертикального аналізу та аналізу з використанням фінансових коефіцієнтів.

Горизонтальний аналіз полягає у виявленні тенденції розвитку фірми та прогнозування результатів діяльності у майбутньому. Його реалізація можлива

завдяки порівнянню показників за суміжні звітні періоди, дослідження динаміки показників за кілька років, розрахунку відхилень від базового або попереднього періоду, встановлення причин відхилень.

Структурний (вертикальний) аналіз балансу дозволяє вивчити структуру капіталу (співвідношення між власними і позиковими засобами) та структуру майна (питому вагу необоротних та оборотних активів), на основі аналізу яких, розробляються відповідні управлінські рішення.

Основними традиційними методичними підходами до фінансового аналізу є використання ланцюгових підстановок, абсолютних, відносних і середніх величин для розрахунку середньоарифметичних, середньозважених, інтегральних та інших показників. До класичних методів економічного аналізу також відносять балансовий, сальдовий, дисконтування та групування.

Нижче наведено традиційні методичні прийоми фінансового аналізу.

1. Прийом порівнянь (просторовий аналіз). За його допомогою проводиться аналіз фінансових процесів або явищ, які порівнюються з іншими процесами або явищами з метою виявлення розходжень між ними або загальних рис у ході дослідження фінансово-економічних процесів на підприємстві. Альтернативною назвою даного прийому є «порівняльний аналіз». Він підрозділяється на:
 - Трендовий аналіз. Вивчення відносних темпи зростання та приросту показників за декілька періодів до базового року.
 - Вертикальний (структурний) аналіз. Визначення структури фінансово-економічних процесів та явищ шляхом визначення питомої ваги окремих частин у цілому. За допомогою тренду здійснюють прогнозний (перспективний) аналіз на основі тенденції динаміки показників.
 - Горизонтальний (часовий) аналіз. Визначення абсолютних та відносних відхилень фактичного рівня показників від базового. Це порівняння кожної позиції звітності з попереднім періодом.
2. Використання середніх, абсолютних і відносних величин для розрахунку середньгеометричних, середньоарифметичних, середньгалузевих значень

фінансових показників, інтегральних і таксономічних показників фінансового стану.

3. Метод групування. Для вивчення структурних зрушень та установлення взаємозв'язку досліджуваних фінансових явищ сукупність досліджуваних фінансових явищ поділяють на однорідні групи за єдиною ознакою.
4. Балансовий метод. Застосовується для визначення пропорцій двох взаємопов'язаних урівноважених груп фінансових показників. Підсумки усіх зіставлень повинні бути тотожними.
5. Графічний метод та табличний метод. Відображає фінансові аналітичні данні.
6. Факторний аналіз. Метод елімінування (абстрагування). Застосовується для визначення впливу окремих факторів на зміну результативного показника для загальної характеристики фінансової сфери діяльності підприємства.

Способами елімінування є:

- Спосіб абсолютних різниць.
- Спосіб ланцюгових підстановок, спосіб відносних різниць.
- Індексний спосіб [26, с.12].

Залежно від мети аналізу фінансової звітності та вимог, зацікавлених у його результатах користувачів, на думку Гречикової І.М., використовують різний набір показників та різні види аналізу:

- аналіз показників шляхом використання фінансових коефіцієнтів, розрахунку відповідних співвідношень між окремими статтями звітності;
- абсолютні показники. Дають змогу зробити висновки про напрямки вкладення залучених коштів, величину отриманого прибутку, джерела надходження грошових коштів, систему розподілу дивідендів;
- трендовий аналіз характеризує зміну показників діяльності підприємства протягом періоду порівняно з базовим показником;
- процентні порівняльні показники використовують для виявлення відхилень за важливими статтями фінансової звітності;

- вертикальні процентні зміни передбачають співвідношення показників різних статей до одної вибраної статті;
- горизонтальні процентні зміни характеризують зміну окремих статей фінансової звітності за рік або ряд років [27, с.24].

Отже, різні методам фінансового аналізу для управління фінансовим станом підприємства мають свої особливості, які необхідно враховувати при їх виборі.

Для комплексної оптимізації управління фінансовим станом підприємства пропонується розробити систему, яка складається з блоків, які, підпорядковуючись головній меті діяльності підприємства, сприяють комплексному розгляду проблеми фінансового управління.

Запропоновані напрями оптимізації управління фінансовим станом наведені у табл. 1.1.

Таблиця 1.1

Оптимізація управління фінансовим станом підприємства

Оптимізація управління об'єктами фінансового менеджменту	Зовнішня підтримка фінансової діяльності	Використання системи фінансових методів	Використання системи фінансових інструментів
Управління оборотними і необоротними активами, оптимізація їх складу	Кредитування	Методи диверсифікації та хеджування	Інструменти інвестування
Управління власним і позиковим капіталом, оптимізація його структури	Страховання	Методи моделювання	Кредитні інструменти
Управління реальними та фінансовими інвестиціями	Державна підтримка	Методи нарощення та дисконтування	Депозитні інструменти
Управління грошовими потоками за операційною, інвестиційною та фінансовою діяльністю	Інші зовнішні форми підтримки фінансової діяльності підприємства	Економіко-математичні методи	Платіжні інструменти
Управління фінансовими ризиками, їх складом, профілактика і страхування фінансових ризиків		Методи техніко-економічних розрахунків та інші	Інструменти страхування та інші
Антикризове фінансове управління			

Перш за все, при управлінні фінансовим станом будь-якого підприємства необхідно враховувати усі об'єкти фінансового менеджменту, оптимізувати їх структуру, вибрати ефективні методи оцінки та правильні шляхи управління.

У процесі своєї фінансової діяльності підприємство може залучатися до зовнішньої підтримки. Зокрема, кредитування надає ширші можливості для розвитку підприємства, ніж функціонування лише за рахунок власних коштів. Вартість позикового капіталу в середньому менша за вартість власного капіталу. Але важливим моментом при управлінні є вибір правильного співвідношення власного і залученого капіталу для розширення своїх можливостей розвитку і для підтримання фінансової стійкості.

Оцінку фінансової стійкості можна проводити за інтегральним методом Кондракова Н.П., яка заснована на розрахунку рейтингового числа фінансової стійкості (R), яке включає шість показників. Розрахунок проводять за формулою (1.1).

$$R = \sqrt{K_1^2 + K_2^2 + K_3^2 + K_4^2 + K_5^2 + K_6^2} \quad (1.1)$$

де K_1 – коефіцієнт автономії;

K_2 – коефіцієнт маневреності власного капіталу;

K_3 – коефіцієнт забезпеченості власним оборотним капіталом;

K_4 – коефіцієнт стійкого економічного зростання: (чистий прибуток – дивіденди виплачені акціонерам)/власний капітал;

K_5 – коефіцієнт чистого доходу: (чистий прибуток + амортизація)/дохід від реалізації продукції;

K_6 – коефіцієнт співвідношення виробничих активів до вартості майна [12, с.157].

Для управління та оптимізації структури капіталу використовують механізм фінансового левериджу.

Фінансовий леверидж (важіль) – це механізм управління рентабельність власного капіталу за рахунок оптимізації співвідношення власних і позикових

фінансових коштів. Ефектом фінансового важеля вважається приріст рентабельності власних засобів завдяки використанню кредиту, незважаючи на його платність [28, с.97].

Обсяги і доцільність залучення позикового капіталу обґрунтовуються і обмежуються позитивним значенням ефекту фінансового важеля. Позитивний ефект фінансового важеля свідчить про отримання додаткового прибутку на кожну одиницю додатково залученого позикового капіталу. Тобто, поки рентабельність активів перевищує відсотки за позики, рентабельність власного капіталу зростає пропорційно зі зростанням частки заборгованості в структурі капіталу. Золоте правило балансу наголошує, що необоротні активи мають фінансуватися за рахунок власного капіталу та довгострокових позичок, а оборотні активи за рахунок поточних пасивів.

Фінансовий леверидж показує ступінь використання підприємством позикових коштів. Чим більше підприємство фінансується за рахунок одержання позик, тим більшою мірою використовується фінансовий леверидж [29, с.314].

Розрахунок ефекту фінансового важеля або ефекту фінансового левериджу (ЕФВ) здійснюється за формулою (1.2):

$$EФВ = (1 - n) * (EP - CCB) * \frac{PK}{BK}, \quad (1.2)$$

Де n – ставка податку на прибуток;

EP – економічна рентабельність;

CCB – середня ставка відсотку за користування позиковими ресурсами;

PK – середня сума позикового капіталу;

BK – середня сума власного капіталу.

Розрахунок економічної рентабельності (EP) проводиться за формулою (1.3):

$$EP = \frac{HPEI}{A} * 100 = \frac{\Phi P_{доп} + \Phi B}{BK + PK} * 100, \quad (1.3)$$

де $HPEI$ – нетто-результат експлуатації інвестицій;

A – середня сума активів підприємства;

$\Phi P_{доп}$ – сума фінансового результату до оподаткування;

ΦB – сума фінансових витрат.

Розрахунок середньої ставки відсотку за користування позиковими ресурсами (ССВ) здійснюють за формулою (1.4):

$$ССВ = \frac{\Phi B}{ПК} * 100, \quad (1.4)$$

де $ССВ$ – середня ставка відсотку за користування позиковими ресурсами;

$ПК$ – середня сума позикового капіталу.

При оптимізації управління структурою капіталу застосовують принцип мінімізації середньозваженої вартості капіталу (WACC).

WACC характеризує відносний рівень загальної суми витрат, пов'язаних із залученням капіталу з різних джерел.

Формула (1.5) для розрахунків має наступний вигляд:

$$WACC = \frac{BK}{IC} * \text{Вартість}BK + \frac{ПК}{IC} * \text{Вартість}ПК * (1 - T), \quad (1.5)$$

де BK – власний капітал;

IC – весь інвестиційний капітал (сума власного і залученого капіталу);

$ПК$ – позиковий капітал;

T – ставка податку на прибуток (0,18).

Вартість власного капіталу розраховується шляхом ділення чистого прибутку на власний капітал, а вартість позикового капіталу визначається співвідношенням фінансових витрат та позикового капіталу.

Правильний вибір методу діагностики фінансового стану підприємства дає можливість виявляти порушення пропорцій у фазах циклу кругообігу капіталу на підприємстві на ранній стадії й встановлювати причини, що їх викликали. Використання ефективних фінансових методів, таких як хеджування, економіко-

математичних, техніко-економічних, методів моделювання фінансових ризиків за допомогою сучасних комп'ютерних програм, сприяє ефективному функціонуванню підприємства для досягнення його цілей.

Для стабілізації фінансового стану підприємству необхідно постійно проходити моніторинг фінансової діяльності для своєчасного виявлення ознак кризового розвитку та їх запобігання.

Критеріями, які необхідно враховувати при аналізі управління фінансовим станом підприємства, мають бути:

- галузева та регіональна специфіка діяльності підприємства;
- витратність пропонуванних методів;
- стадія життєвого циклу, особливості місцевого законодавства;
- можливості отримання додаткового бюджетного фінансування з боку регіональних органів влади.

Управління фінансовим станом підприємства дає можливість виявити негативні тенденції у його зміні за фазами залучення, розміщення та використання капіталу. Оцінка фінансового стану підприємства необхідна для пошуку шляхів підвищення і зміцнення фінансової стабільності, яка є однією з умов підвищення дохідності та прибутковості будь-якого підприємства. Фінансовий стан сучасного підприємства необхідно оцінювати у контексті динаміки розвитку його потенціалу.

Такий підхід передбачає розгляд підприємства як багаторівневої, взаємопов'язаної системи, яка функціонує у економічному середовищі.

Отже, за результатами аналізу теоретичних засад управління фінансовим станом підприємства визначено економічну суть фінансового стану, основні методи управління ним. Визначено методичні підходи та критерії аналізу управління фінансовим станом підприємства.

РОЗДІЛ 2

ДІАГНОСТИКА УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМ СТАНОМ ТОВ АФ "ПРАЙСВОТЕРХАУСКУПЕРС (АУДИТ)"

2.1. Аналіз формування фінансових ресурсів підприємства та ефективності їх використання

Фінансові ресурси підприємства – це сукупність надходжень ззовні (повернуті і позикові засоби) і власних грошових доходів, що знаходяться у розпорядженні суб'єкта господарювання і призначених для фінансування поточних витрат та виконання фінансових зобов'язань підприємства [30, с.34].

На відміну від фінансових ресурсів, фінанси підприємства – це грошові відносини, що пов'язані з рухом грошових потоків і виникають у процесі формування, розподілу та використання доходів та фінансових ресурсів на мікрорівні [31, с.104].

Проведемо аналіз джерел формування фінансових ресурсів на основі ТОВ АФ "ПрайсвотерхаусКуперс (Аудит)". Звіти про фінансовий стан, про фінансові результати та звіти про рух грошових коштів представлені у Додатках Б, В та Г відповідно.

Фінансові ресурси даного підприємства формуються із власних та залучених джерел.

Власні джерела фінансування підприємства формуються за рахунок власного капіталу – частини капіталу в активах підприємства, яка залишається після вирахування його зобов'язань [32, с.16].

До основних компонентів власного капіталу належить зареєстрований капітал та нерозподілений прибуток (збиток).

Власні джерела формування фінансових ресурсів та їх структура представлені у табл. 2.1.

Таблиця 2.1

**Динаміка структури власних фінансових ресурсів у
2014 – 2017 роках, тис. грн.**

Показник	2014	Питома вага 2014	2015	Питома вага 2015	2016	Питома вага 2016	2017	Питома вага 2017	Зміна у структурі		
									2015 - 2014	2016 - 2015	2017 - 2016
Зареєстрований капітал	60	0,19	60	0,06	60	0,04	60	0,03	-0,13	-0,03	0,00
Резервний капітал	15	0,05	15	0,02	15	0,01	15	0,01	-0,03	-0,01	0,00
Нерозподілений прибуток	31378	99,76	95851	99,92	167080	99,96	177719	99,96	0,16	0,03	0,00
Всього власний капітал	31462	100	95926	100	167155	100	177794	100,0	0,00	0,00	0,00

Найбільшу питому вагу у структурі власного капіталу ТОВ АФ "ПрайсвотерхаусКуперс (Аудит)" займає нерозподілений прибуток, частка якого збільшилася на 0,03% у 2016 році. Висока частка прибутку підприємства характеризує високу ділову стійкість компанії та її успішне функціонування.

Зростання частки нерозподіленого прибутку у 2015 – 2016 роках свідчить про збільшення власних фінансових ресурсів, які можна ефективно використати.

Спостерігається незначне скорочення частки зареєстрованого та резервного капіталу у структурі власного капіталу.

Динаміка власних фінансових ресурсів представлена у табл. 2.2.

Таблиця 2.2

Динаміка власних фінансових ресурсів у 2014 – 2017 роках, тис. грн.

Показник	2014	2015	2016	2017	Абсолютне відхилення			Темп приросту, %		
					2015 - 2014	2016 - 2015	2017 - 2016	2015 - 2014	2016 - 2015	2017 - 2016
Зареєстрований капітал	60	60	60	60	0	0	0	0	0	0
Резервний капітал	15	15	15	15	0	0	0	0	0	0
Нерозподілений прибуток	31387	95851	167080	177719	64464	71229	10639	205	74	6
Всього власний капітал	31462	95926	167155	177794	64464	71229	10639	205	74	6

За період 2014 – 2017 років суми зареєстрованого та резервного капіталу не змінювалися, а нерозподілений прибуток має стійку тенденцію до зростання.

Основний вплив на зростання власного капіталу мало зростання нерозподіленого прибутку з 167080 тис. грн у 2016 році до 177719 тис. грн у 2017 році на 10639 тис. грн або 6%. Це є позитивним для підприємства та свідчить про підвищення ефективності його функціонування.

З 2016 до 2017 року сума власного капіталу зросла наб відсотків. У 2016 році спостерігався більший темп приросту власного капіталу, зокрема за рахунок збільшення нерозподіленого прибутку на 74 відсотка порівняно з 2015 роком.

Найбільший зростання власного капіталу відбулося у 2015 році внаслідок збільшення суми нерозподіленого прибутку на 205 відсотків.

Розмір зареєстрованого капіталу у ТОВ АФ "ПрайсвотерхаусКуперс (Аудит)" за аналізований період не змінюється. З 2014 по 2017 роки його сума складає 60 тис. грн. Зареєстрований капітал відображає суму коштів, яка внесена учасниками до загального капіталу підприємства. Використання цих коштів може бути спрямоване на покриття ризиків та збитків.

Отже, за період 2014 – 2017 рр. обсяг власних фінансових ресурсів збільшився на 146332 тис. грн., що свідчить про зростання фінансової стійкості підприємства.

У процесі діяльності підприємства власні фінансові ресурси можуть поповнюватися за допомогою залучених коштів.

Залучені фінансові ресурси включають кошти і вкладення інших власників у формі інвестицій, поворотні бюджетні асигнування із місцевих і державного бюджетів тощо [33, с.10].

До залучених фінансових ресурсів ТОВ АФ "ПрайсвотерхаусКуперс (Аудит)" належать кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги, за розрахунками з бюджетом, за одержаними авансами.

Проведемо аналіз структури залучених джерел формування фінансових ресурсів, які наведені у табл. 2.3.

Таблиця 2.3

**Динаміка структури позикових фінансових ресурсів у
2014 – 2017 роках, тис. грн.**

Показник	2014	Питома вага 2014	2015	Питома вага 2015	2016	Питома вага 2016	2017	Питома вага 2017	Абсолютне відхилення		
									2015 - 2014	2016 - 2015	2017 - 2016
Довгострокові зобов'язання і забезпечення	681	0,92	570	0,46	0	0	0	0	-0,46	-0,46	0,00
Поточна кредиторська заборгованість	71376	96,14	120571	97,06	104578	96,40	132034	96,01	0,92	-0,66	-0,38
Поточні забезпечення	2188	2,95	2999	2,41	3909	3,60	5435	3,95	-0,53	1,19	0,35
Інші поточні зобов'язання	0	0	88	0,07	0	0	49	0,04	0,07	-0,07	0,04
Всього залучений капітал	74245	100	124228	100	108487	100	137518	100	0,00	0,00	0,00

За результатами розрахунку питомої ваги кожної складової залученого капіталу у його загальній сумі можна зробити висновок, що найбільшу частку у структурі позикових фінансових ресурсів займає поточна кредиторська заборгованість.

Довгострокова кредиторська заборгованість у 2014 – 2015 роках мала тенденцію до зниження.

У 2016 – 2017 роках довгострокова кредиторська заборгованість була відсутня, що свідчить про позитивну тенденцію до збільшення фінансової незалежності підприємства.

Поточні забезпечення у 2017 році мають незначну тенденцію до зниження.

Для аналізу динаміки позикових фінансових ресурсів розрахуємо абсолютні відхилення складових позикового капіталу за останні роки.

Розрахунок показників динаміки позикових фінансових ресурсів наведений у табл. 2.4.

Таблиця 2.4

**Динаміка формування позикових фінансових ресурсів у
2014 – 2017 роках, тис. грн.**

Показник	2014	2015	2016	2017	Абсолютне відхилення			Темп приросту		
					2015 - 2014	2016 - 2015	2017 - 2016	2015 - 2014	2016 - 2015	2017 - 2016
Довгострокові зобов'язання	681	570	0	0	-111	-570	0	-16,30	-100	-
Поточна кредиторська заборгованість	71376	120571	104578	132034	49195	-15993	27456	68,92	-13,26	26,25
Поточні забезпечення	2188	2999	3909	5435	811	910	1526	37,07	30,34	39,04
Інші поточні зобов'язання	0	88	0	49	88	-88	49	-	-100	-
Всього залучений капітал	74245	124228	108487	137518	49983	-15741	29031	67,32	-12,67	26,76

За результатами розрахунку можна зробити висновок, що у 2017 році у ТОВ АФ "ПрайсвотерхаусКуперс (Аудит)" поточна кредиторська заборгованість зросла на 26,25 відсотків порівняно з 2016 роком, що свідчить про зростання фінансової залежності підприємства. Поточні забезпечення мають стійку тенденцію до зростання.

Можна спостерігати поступове зростання залучених коштів ТОВ АФ "ПрайсвотерхаусКуперс (Аудит)". Це спричинено збільшенням кредиторської заборгованості за товари, роботи, послуги. Лише у 2016 році спостерігалось незначне скорочення обсягів залученого капіталу, що було спричинено зниженням поточної кредиторської заборгованості на 13,26 відсотків. У 2014 – 2017 роках підприємство довгострокових кредитів не отримувало.

Спостерігається позитивна тенденція щодо структури капіталу, оскільки частка власних коштів з 2016 року зростає, в той час, як частка залучених коштів зменшується, що свідчить про збільшення фінансової незалежності підприємства.

У науковій літературі виділяють три основні методи оптимізації структури капіталу залежно від різних критеріїв. Оптимізація структури капіталу може здійснюватися за критеріями:

- мінімізація середньозважених витрат на капітал;
- максимізація рівня прогнозованої фінансової рентабельності;
- мінімізація рівня фінансових ризиків.

Оптимізація структури капіталу за критерієм максимізації рівня прогнозованої фінансової рентабельності ґрунтується на розрахунках рівня рентабельності власного капіталу при різній структурі капіталу.

Оптимальна структура капіталу являє собою таке співвідношення власних та позикових коштів, при якому забезпечується найбільш ефективна пропорційність між коефіцієнтом фінансової рентабельності та коефіцієнтом фінансової стійкості підприємства, тобто максимізується його ринкова вартість.

Дія фінансового левериджу полягає в тому, що підприємство, яке використовує позичені кошти, змінює свої дивідендні можливості та чисту рентабельність власних коштів.

Рівень ефекту фінансового важеля вказує на фінансовий ризик підприємства [34, с.56].

Для визначення ефективності використання фінансових ресурсів розрахуємо ефект фінансового важеля, який характеризує приріст рентабельності власного капіталу підприємства (фінансової рентабельності) за рахунок залучення позикових ресурсів, не дивлячись на їх платність.

Ефект фінансового важеля характеризує приріст рентабельності власного капіталу підприємства у зв'язку із залученням позикових коштів [35, с.28].

Результати проведених розрахунків представлені у табл. 2.5.

Таблиця 2.5

Аналіз ефекту фінансового левериджу підприємства

Показник	2014	2015	2016	2017	Абсолютна зміна (2017 до 2016)	Темп приросту, % (2017 до 2016)	Абсолютна зміна (2016 до 2015)	Темп приросту, % (2016 до 2015)	Абсолютна зміна (2015 до 2014)	Темп приросту, % (2015 до 2014)
Власний капітал, тис.грн (ВК)	31277	63693	131541	172475	40934,00	31,12	67847,5	106,52	32416	103,64
Позиковий капітал, тис.грн (ПК)	56107	99238	116358	123003	6645,00	5,71	17120	17,25	43130,5	76,87
Прибуток до оподаткування, тис.грн (Фрдоп)	1224	78564	86941	12990	-73951,00	-85,06	8377	10,66	77340	6318,63
Чистий прибуток, тис.грн (ЧП)	370	64466	71229	10639	-60590,00	-85,06	6763	10,49	64096	17323,24
Фінансові витрати, тис.грн (ФВ)	134	425	450	204	-246,00	-54,67	25	5,88	291	217,16
Нетто-результат експлуатації інвестицій, тис.грн (Фрдоп+ФВ)	1358	78989	87391	13194	-74197,00	-84,90	8402	10,64	77631	5716,57
Середня ставка, % (ССВ)	0,24	0,43	0,39	0,17	-0,22	-57,12	-0,042	-9,70	0,18	79,32
Економічна рентабельність, % (ЕР)	1,55	48,48	35,25	4,47	-30,79	-87,33	-13,23	-27,28	46,9	3019,58
Ефект фінансового важеля, % (ЕФВ)	1,93	61,39	25,29	2,51	-22,78	-90,06	-36,10	-58,81	59,46	3073,22
Податковий коректор (частки одиниці) (ПК)	0,82	0,82	0,82	0,82	0,00	0,00	0	0,00	0	0,00
Диференціал важеля, % (ДВ=ЕР-ССВ)	1,32	48,05	34,87	4,30	-30,57	-87,67	-13,19	-27,44	46,74	3553,50
Коефіцієнт фінансового левериджу (плече важеля) (КФВ)	1,79	1,56	0,88	0,71	-0,17	X	-0,67	X	-0,24	X

За результатами проведених розрахунків можна зробити висновок, що у 2017 році залучення підприємством позикового капіталу в сумі 123002,5 тис. грн на 2,51% збільшило рентабельність його власних коштів. Це сталося завдяки перевищенню економічної рентабельності ТОВ АФ "ПрайсвотерхаусКуперс (Аудит)" над величиною вартості залучення позикового капіталу. Тобто, якщо б у 2017 році підприємство використовувало виключно власний капітал, то фінансова рентабельність мала б значення 3,66% (6,17-2,51).

У 2016 році порівняно з 2015 роком вартість залучення позикових коштів зменшилася на 9,7%. Підприємство збільшило розмір позикового капіталу до 116357,5 тис. грн (на 17,25%). У 2016 році за рахунок залучення позикового капіталу рентабельність власного капіталу зросла на 6,17%.

У 2017 році порівняно з попереднім значення ефекту фінансового важеля зменшилося на 90,06%.

За допомогою метода ланцюгових підстановок визначено кількісний вплив зміни складових ефекту фінансового важеля на зміну його значення.

Так, за рахунок податкового коректора ефект фінансового важеля не змінився, оскільки ставка податку на прибуток не змінювалася.

За рахунок зменшення диференціалу важеля на 30,57% у 2017 році його ефект скоротився на 22,17%:

За рахунок зменшення коефіцієнта фінансового важеля на 0,17% у 2017 році його ефект скоротився на 0,61%.

Отже, можна зробити висновок, що збільшення залучення позикового капіталу у 2017 році на 6645 тис. грн більше, ніж у попередньому році призвело до зменшення приросту рентабельності власного капіталу, що свідчить про неефективне використання залучених коштів. Підприємству слід приділяти більшу увагу оптимізації структури капіталу та збільшити ефективність використання залучених позикових ресурсів.

Оптимізація структури капіталу за критерієм мінімізації витрат на його залучення ґрунтується на оцінці витрат на власний і позиковий капітал за різних

умов їх формування та обслуговування. Визначення оптимальної структури капіталу здійснюється за найменшими витратами на його залучення. Підприємство може приймати фінансово-інвестиційні рішення, якщо рівень рентабельності не нижче поточного значення показника середньозважених витрат на капітал [36, с.83].

Для аналізу ефективності управління структурою капіталу ТОВ АФ "ПрайсвотерхаусКуперс (Аудит)" розраховуємо коефіцієнт рентабельності інвестованого капіталу (ROIC) та середньозваженої вартості капіталу з метою їх порівняння між собою.

Проведемо розрахунок середньозваженої вартості капіталу ТОВ АФ "ПрайсвотерхаусКуперс (Аудит)" за період 2014 – 2017 років.

Результати розрахунку середньозваженої вартості капіталу представлені у табл. 2.6.

Таблиця 2.6

**Середньозважена вартість капіталу (WACC) ТОВ
АФ "ПрайсвотерхаусКуперс (Аудит)" за 2014 – 2017 роки, тис. грн.**

Показник	2014	2015	2016	2017	Абсолютне відхилення			Темп приросту		
					2015 - 2014	2016 - 2015	2017 - 2016	2015 - 2014	2016 - 2015	2017 - 2016
Власний капітал	31277	63693	131540,5	172474,5	32416	67847,5	40934	103,64	106,52	31,12
Позиковий капітал	56107	99237,5	116357,5	123002,5	43131	17120	6645	76,87	17,25	5,71
Капітал	87384	162930,5	247898	295477	75547	84967,5	47579	86,45	52,15	19,19
Чистий прибуток	370	64466	71229	10639	64096	6763	-60590	17323,24	10,49	-85,06
Фінансові витрати	134	425	450	204	291	25	-246	217,16	5,88	-54,67
WACC (%)	0,55	39,78	28,88	3,66	39,23	-10,90	-25,22	7143,84	-27,40	-87,34

За результатами розрахунків, загальна сума витрат, пов'язаних із залученням капіталу підприємства ТОВ АФ "ПрайсвотерхаусКуперс (Аудит)" з різних джерел, у 2017 році становить 3,66% до загальної суми капіталу. Це спричинено в основному зменшенням суми фінансових витрат на 54,67%.

Результати розрахунку рентабельності інвестованого капіталу (ROIC), її динаміка представлені у табл. 2.7.

Таблиця 2.7

**Динаміка рентабельності інвестованого капіталу
за 2014 – 2017 роки, тис. грн.**

Показник	2014	2015	2016	2017	Абсолютне відхилення			Темп приросту		
					2015 - 2014	2016 - 2015	2017 - 2016	2015 - 2014	2016 - 2015	2017 - 2016
Чистий операційний прибуток після сплати податків (NOPLAT)	303,4	52862,1	58407,78	8723,98	52558,72	5545,66	-49683,80	17323,24	10,49	-85,06
Інвестований капітал (IC)	32143	96496,00	167155,00	177794,00	64353,00	70659,00	10639,00	200,21	73,22	6,36
ROIC, %	0,94	54,78	34,94	4,91	53,84	-19,84	-30,04	5703,72	-36,22	-85,96

За результатами розрахунків можна зробити висновок, що найбільша рентабельність капіталу ТОВ АФ "ПрайсвогтерхаусКуперс (Аудит)" спостерігалася у 2015 році і складала 54,78%, яка у 2016 році зменшилася на 36,22%. Це було спричинено збільшенням темпу приросту інвестованого капіталу на 73,22%.

Для аналізу ефективності управління капіталом необхідно порівняти значення показника WACC та ROIC [37, с.46].

Результати порівняння представлені на рис. 2.1.

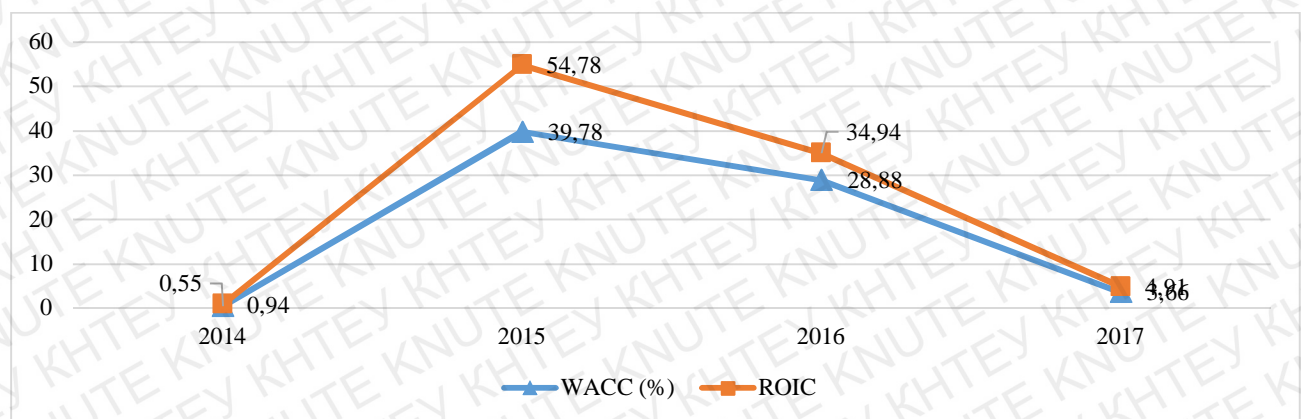

Рис. 2.1. Порівняння середньозваженої вартості капіталу та рентабельності інвестованого капіталу, %

Рентабельність інвестованого капіталу ТОВ

АФ "ПрайсвотерхаусКуперс (Аудит)" є вищою за середньозважену вартість капіталу. З проведених розрахунків бачимо, що рівень управління структурою капіталу ТОВ АФ "ПрайсвотерхаусКуперс (Аудит)" на достатньо високому рівні. Рентабельність інвестованого капіталу (відносно середньозваженої вартості капіталу) і темпи росту є ключовими факторами ринкової цінності, а тому для її підвищення компанія має вирішити наступні завдання: забезпечити перевищення рентабельності нових інвестицій над середньозваженою вартістю капіталу; підвищити доходи, отримані від користування борговим капіталом; збільшувати темпи росту, але лише до тих пір, поки рентабельність нових інвестицій перевищуватиме середньозважену вартість капіталу; знизити вартість капіталу.

Оптимізації структури капіталу з використанням механізму фінансового левериджу представлена у табл. 2.8 [35, с.28].

Таблиця 2.8

Оптимізації структури капіталу за фінансовою рентабельністю

Показник	Варіанти структури капіталу						
	1	2	3	4	5	6	7
Власний капітал, тис.грн	177794	177794	177794	177794	177794	177794	177794
Обсяг позикового капіталу, тис. грн	0	44448,5	88897	177794	266691	355588	444485
Загальний обсяг капіталу	177794	222242,5	266691	355588	444485	533382	622279
Коефіцієнт фінансового важеля	0	0,25	0,5	1	1,5	2	2,5
Рентабельність активів, %	3,60	3,6	3,6	3,6	3,6	3,6	3,6
Мінімальна ставка % за кредит	0	8	8	8	8	8	8
Прибуток без врахування сплати % за кредит	6401,68	8000,73	9600,88	12801,17	16001,46	19201,75	22402,04
Сума % за кредит	0	3555,88	7111,76	14223,52	21335,28	28447,04	35558,8
Прибуток з врахуванням сплати % за кредит	6401,68	4444,85	2489,12	-1422,35	-5333,82	-9245,29	-13156,76
Ставка податку на прибуток	0,18	0,18	0,18	0,18	0,18	0,18	0,18
Чистий прибуток	5249,38	3644,78	2041,08	-1166,33	-4373,73	-7581,14	-10788,54
Рентабельність власного капіталу, %	2,95	2,05	1,15	-0,66	-2,46	-4,26	-6,07

За даною методикою І.О. Бланка використовуємо 7 умовних варіантів співвідношення власного і позикового капіталу.

За даними таблиці визначаємо, що найбільший коефіцієнт фінансової рентабельності досягається за умови співвідношення власного і позикового капіталу 100%:0%.

Отже, використання механізму фінансового важеля дозволяє визначити оптимальну структуру капіталу, яка забезпечує максимальний рівень фінансової рентабельності.

Оптимізації структури капіталу за методом мінімізації вартості залучення капіталу представлена у табл. 2.9.

Таблиця 2.9

Оптимізації структури капіталу за критерієм мінімізації її вартості, тис.грн

Показник	Варіанти структури капіталу						
	1	2	3	4	5	6	7
Власний капітал	177794	177794	177794	177794	177794	177794	177794
Обсяг позикового капіталу	0	44448,5	88897	177794	266691	355588	444485
Загальний обсяг капіталу	177794	222242,5	266691	355588	444485	533382	622279
Чистий прибуток	10639	10639	10639	10639	10639	10639	10639
Фінансові витрати	204	204	204	204	204	204	204
WACC (%)	0	4,86	4,05	3,04	2,43	2,03	1,74

Отже, за результатами розрахунків можна зробити висновок, що мінімальна середньозважена вартість капіталу досягається у випадку переважання власного капіталу над залученим. Така структура може максимізувати ринкову вартість підприємства.

ТОВ АФ "ПрайсвотерхаусКуперс (Аудит)" не потребує залучення позикових коштів, а навпаки, підприємству слід вкласти вільні кошти у вигідний інвестиційний проект.

Формування фінансових ресурсів за рахунок різних джерел дає можливість підприємству адекватно реагувати на зміну потреб ринку, нарощувати масштаби виробництва та розширювати асортимент продукції [38, с.4].

Аналіз ефективності формування та використання фінансових ресурсів підприємства проведений у табл. 2.10.

Таблиця 2.10

Аналіз ефективності управління формуванням та використанням фінансових ресурсів ТОВ АФ "ПрайсвотерхаусКуперс (Аудит)"

Показник	2014	2015	2016	2017	Абсолютне відхилення		
					2015 - 2014	2016 - 2015	2017 - 2016
Коефіцієнт концентрації власних ресурсів	0,36	0,39	0,53	0,58	0,03	0,14	0,05
Співвідношення позикових і власних ресурсів	1,79	1,56	0,88	0,71	-0,24	-0,67	-0,17
Коефіцієнт фінансової стабільності	0,56	0,64	1,13	0,35	0,08	0,49	-0,78
Коефіцієнт оборотності позикових ресурсів	3,26	2,94	2,73	2,53	-0,32	-0,21	-0,20
Коефіцієнт оборотності власних ресурсів	5,86	4,58	2,42	1,81	-1,28	-2,16	-0,61
Рентабельність усіх видів ресурсів, %	0,42	39,57	28,73	3,60	39,14	-10,83	-25,13
Оборотність активів	2,10	1,79	1,28	1,05	-0,31	-0,51	-0,23

За результатами розрахунків можна зробити висновок, що концентрація власних фінансових ресурсів має тенденцію до збільшення і складає більше 0,5, що свідчить про достатню автономність та незалежність підприємства.

Коефіцієнт концентрації власних фінансових ресурсів характеризує частку власників підприємства в загальній сумі коштів, авансованих у його діяльність [39].

Співвідношення позикових і власних фінансових ресурсів має тенденцію до зниження і у 2016 – 2017 роках складає менше 1, що свідчить про достатню незалежність підприємства. У 2014 – 2015 роках ситуація була більш ризикована, оскільки позикові кошти переважали над власними коштами.

За результатом розрахунку коефіцієнта фінансової стабільності можна стверджувати, що у 2016 році ТОВ АФ "ПрайсвотерхаусКуперс (Аудит)" можна розглядати як фінансово стійке.

Оскільки коефіцієнт оборотності позикових ресурсів має тенденцію до зниження, то це негативно характеризує роботу підприємства, бо свідчить про неінтенсивність відтворення ресурсів. Зниження коефіцієнта оборотності власних

ресурсів аналогічно свідчить про зниження інтенсивності господарської діяльності підприємства. Динаміку показників оборотності фінансових ресурсів зображено на рис. 2.2.

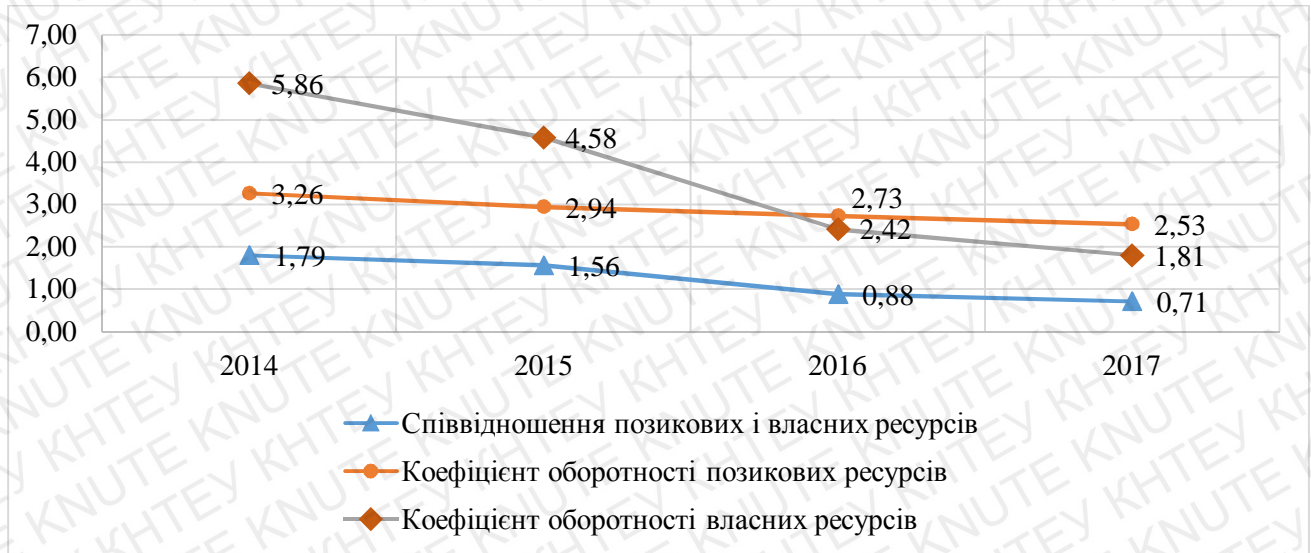

Рис. 2.2. Динаміка показників оборотності фінансових ресурсів у 2014 – 2017 роках

Коефіцієнти оборотності фінансових ресурсів мають тенденцію до зниження. Це свідчить про зниження інтенсивності роботи підприємства, його ділової активності, про зниження ефективності використання власних і позикових ресурсів. Тобто, у 2017 році власні ресурси можуть бути відшкодовані за рахунок виручки всього 1,81 разів. За значеннями співвідношення позикових і власних ресурсів можна зробити висновок, що ТОВ АФ "ПрайсвотерхаусКуперс (Аудит)" збільшує свою фінансову незалежність.

2.2. Комплексна оцінка фінансового стану підприємства

Оцінювання абсолютних показників ліквідності підприємства проводять за допомогою аналізу ліквідності балансу, який ґрунтується на порівнянні окремих груп активів підприємства різного рівня ліквідності із окремими групами джерел формування його капіталу різних термінів сплати боргів.

Аналіз ліквідності балансу за 2014 – 2015 роки представлений у табл. 2.11.

Аналіз ліквідності балансу ТОВ АФ "Трайсвогетерхаскшперс (Аудит)",
2014 – 2017 роки

Таблиця 2.6

Вид активу	2014	Вид пасиву	2014	Платіж-ний шок (неста-ція)	Вид активу	2015	Вид пасиву	2015	Платіж-ний шок (неста-ція)	Вид активу	2016	Вид пасиву	2016	Платіж-ний шок (неста-ція)	Вид активу	2017	Вид пасиву	2017	Платіж-ний шок (нестава)
Абсолютно ліквідні активи (А1)	54117	Найбільш Термінові борги (П1)	13025	41092	А1	162106	П1	27537	134569	А1	191826	П1	6177	185649	А1	164080	П1	4708	159372
Швидко-ліквідні активи (А2)	19707	Відносно Термінові борги (П2)	58351	-38644	А2	19726	П2	93122	-73396	А2	37063	П2	98401	-61338	А2	87218	П2	127375	-40157
Активи із середнім рівнем ліквідності (А3)	25706	Середньо-Термінові борги (П3)	2188	23518	А3	30512	П3	2999	27513	А3	37115	П3	3909	33206	А3	41141	П3	5435	35706
Важко-ліквідні і неліквідні активи (А4)	6177	Довго-Термінові борги і строкові пасиви (П4)	32143	-25966	А4	7810	П4	96496	-88686	А4	9638	П4	167155	-157517	А4	22873	П4	177794	-154921
Всього	73824	> П1+П2	71376		А1+А2	181832	> П1+П2	120659		А1+А2	228889	> П1+П2	104578		А1+А2	251298	П1+П2	132083	
	105707		105707			220154		220154			275642		275642			315312		315312	

ЧТОБЫ АКТИ

Співставлення груп активів та пасивів ($A1 > П1$; $A2 < П2$; $A3 > П3$; $A4 < П4$) свідчить про відносну ліквідність балансу протягом 2014 – 2017 років. Порівняння підсумків першої групи по активу і пасиву, тобто $A1$ і $П1$, відображає співвідношення поточних платежів і надходжень. На кінець 2015 року зріс платіжний надлишок найбільш ліквідних активів для покриття найтерміновіших зобов'язань і на кінець періоду склав 134569 тис. грн.

Отже, поточна ліквідність, тобто співставлення найбільш ліквідних активів і тих, які швидко реалізуються, із найтерміновішими і короткостроковими зобов'язаннями, свідчить про те, що у найближчий час підприємство зможе покрити 61173 тис. грн. ($134569 - 73396$). Це означає, що підприємство є достатньо платоспроможним.

За результатами розрахунків можна зробити висновок про відносну ліквідність балансу протягом 2016 – 2017 років. Протягом усіх чотирьох років спостерігалася приблизно однакова ліквідність балансу, яка відрізнялася від абсолютної.

У підприємства у 2016 – 2017 роках достатньо найбільш ліквідних, але недостатньо швидко реалізованих активів для покриття поточних зобов'язань.

Відносні показники ліквідності вказують на збалансованість поточних зобов'язань та оборотних активів підприємства. Вони свідчать про рівень ризику наявності розривів у платіжному календарі. Якщо значення цих коефіцієнтів знаходяться в межах нормативних значень, то це свідчить про збалансованість структури капіталу, здатність суб'єкта господарювання відповідати за своїми короткостроковими зобов'язаннями, вчасно погашати наявні борги та правильно організувати готівкові та безготівкові розрахунки підприємства.

По своїй економічній природі ліквідність характеризує здатність підприємства виконувати свої короткострокові (поточні) зобов'язання за рахунок своїх поточних активів. Підприємство вважається за ліквідне, якщо його поточні активи перевищують поточні зобов'язання [40].

Ліквідність підприємства характеризується співвідношенням величини його високоліквідних активів (грошові кошти та їх еквіваленти, ринкові цінні

папери, дебіторська заборгованість) і короткострокової заборгованості [24, с.234].

Для ефективного вимірювання ліквідності застосовується відповідна система коефіцієнтів, які відображають співвідношення статей балансу та інших видів фінансової звітності [41, с.123].

Показник співвідношення поточної дебіторської та кредиторської заборгованості визначається як співвідношення суми всієї дебіторської заборгованості до усієї суми кредиторської заборгованості [19].

Результати розрахунків коефіцієнтів ліквідності та їх динаміка представлені у табл. 2.12.

Таблиця 2.12

**Аналіз ліквідності ТОВ АФ "ПрайсвотерхаусКуперс (Аудит)"
за 2014 – 2017 роки**

Коефіцієнт	2014	2015	2016	2017	Абсолютне відхилення		
					2015 - 2014	2016 - 2015	2017 - 2016
Коефіцієнт поточної ліквідності	1,45	1,58	2,06	2,27	0,13	0,48	0,21
Коефіцієнт швидкої ліквідності	1,02	1,36	1,83	2,00	0,34	0,47	0,17
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,63	1,10	1,52	1,45	0,47	0,43	-0,08
Коефіцієнт відношення дебіторської та кредиторської заборгованості	0,33	0,19	0,23	0,50	-0,14	0,04	0,27

Підвищення значень показників ліквідності є негативним, бо свідчить про надмірне відволікання ресурсів ТОВ АФ "ПрайсвотерхаусКуперс (Аудит)" на формування грошових коштів, що призводить до неефективного використання наявних фінансових ресурсів.

За умови середньої очікуваної рентабельності підприємства та нормальної економічної ситуації ефективно вкладати вільні грошові ресурси у власну

діяльність або формувати вклади на депозитних рахунках (до запитання та строкових).

Динаміку коефіцієнтів ліквідності за роками можна проаналізувати за рис.

2.3.

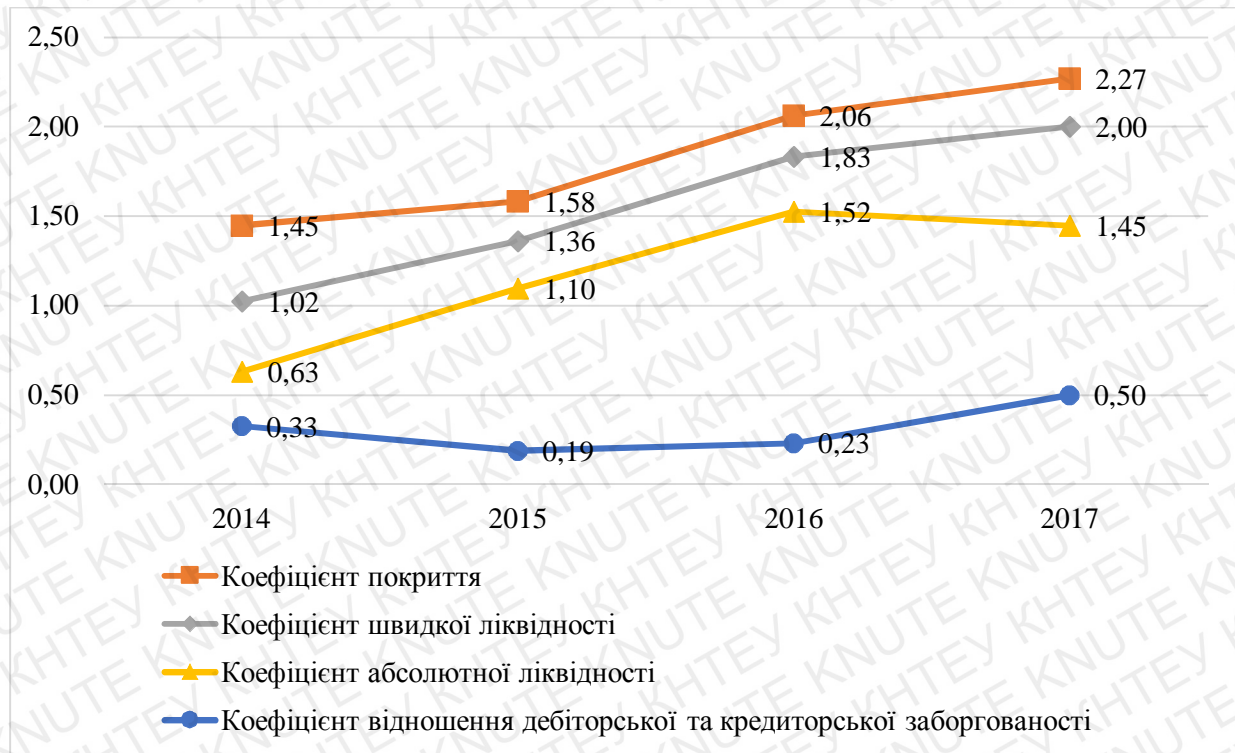

Рис. 2.3. Динаміка змін коефіцієнтів ліквідності за 2014 – 2017 роки

Показник покриття (коефіцієнт поточної ліквідності) у 2014 – 2017 роках відповідає нормативному значенню вище 1. Він показує скільки оборотних активів припадає на одиницю короткострокових зобов'язань.

Показник швидкої ліквідності вище норми (більше 0,6 – 0,8). Він показує обсяг високо- і середньоліквідних оборотних активів, що припадають на одиницю короткострокових зобов'язань.

Показник абсолютної ліквідності також вище норми (0,1). Він показує обсяг високоліквідних оборотних активів, що припадають на одиницю поточних зобов'язань.

Показник відношення дебіторської та кредиторської заборгованості менше 1, що свідчить про те, що воно здатне фінансувати дебіторську заборгованість та частину інших активів за рахунок кредиторської заборгованості.

Фінансова стійкість передбачає, що ресурси, вкладені у підприємницьку діяльність, повинні окупатися за рахунок грошових надходжень від господарювання, а отриманий прибуток забезпечувати самофінансування та незалежність від зовнішніх залучених джерел формування активів. Це стан майна підприємства, що гарантує йому платоспроможність [25, с.453].

Фінансова стійкість визначається раціональною забезпеченістю потреб будь-якого об'єкта фінансовими ресурсами для ефективної діяльності в ринкових умовах [20, с.412].

Абсолютні показники фінансової стійкості характеризують стан забезпеченості запасів і враховують джерела їх формування.

До них належать:

- наявність власних оборотних коштів–різниця між поточними оборотними активами (вартість оборотного капіталу в матеріально-речовій і грошовій формах) і поточними (короткостроковими) зобов'язаннями підприємства,
- наявність власних і довгостроково позичених джерел формування оборотних коштів,
- забезпечення запасів власними і довгостроковими джерелами,
- загальна величина головних джерел формування запасів і витрат та інші.

На основі їх розрахунку визначимо надлишок/нестачу власних і довгострокових зобов'язань джерел формування запасів і витрат, надлишок/нестачу загальної величини головних джерел формування запасів і витрат.

Розрахунок абсолютних показників фінансової стійкості представлений у табл. 2.13.

Таблиця 2.13

**Динаміка абсолютних показників фінансової стійкості ТОВ
АФ "ПрайсвотерхаусКуперс (Аудит)" за 2014 – 2017 роки, тис. грн.**

	2014	2015	2016	2017	Абсолютне відхилення			Темп приросту		
					2015 - 2014	2016 - 2015	2017 - 2016	2015 - 2014	2016 - 2015	2017 - 2016
Наявність власних оборотних коштів (ВОК)	25285	88116	157517	154921	62831	69401	-2596	248,49	78,76	-1,65
Наявність власних і довгостроково позичених джерел формування оборотних коштів (ВД)	25966	88686	157517	154921	62720	68831	-2596	241,55	77,61	-1,65
Загальна величина основних джерел формування оборотних коштів (ЗД)	25397	88226	158087	154921	62829	69861	-3166	247,39	79,18	-2,00
Забезпечення запасів власними оборотними коштами (ДВОК)	25285	88112	157502	154878	62827	69390	-2624	248,48	78,75	-1,67
Забезпечення запасів власними і довгостроковими джерелами (ДВД)	25966	88682	157502	154878	62716	68820	-2624	241,53	77,60	-1,67
Забезпечення запасів загальними джерелами фінансових ресурсів (ДЗД)	25397	88222	158072	154878	62825	69850	-3194	247,37	79,18	-2,02
Загальна величина головних джерел формування запасів і витрат (ОЗ)	99530	212344	266004	292439	112814	53660	26435	113,35	25,27	9,94
Надлишок/нестача ВОК (ΔОЗвп)	5817	67546	129783	122567	61729	62237	-7216	1061,18	92,14	-5,56
Надлишок/нестача власних і довгострокових зобов'язань джерел формування запасів і витрат (ΔОЗвд)	6498	68116	129783	122567	61618	61667	-7216	948,26	90,53	-5,56
Надлишок/нестача загальної величини головних джерел формування запасів і витрат (ΔОЗ)	80062	191774	238270	260085	111712	46496	21815	139,53	24,25	9,16
Тривимірний показник	(1;1;1)	(1;1;1)	(1;1;1)	(1;1;1)						
Абсолютна фінансова стійкість підприємства										

В результаті проведених розрахунків, можна зробити висновок про абсолютну стійкість фінансового стану протягом 2014 – 2017 років, оскільки $\Delta OЗвп \geq 0$; $\Delta OЗвд > -0$; $\Delta OЗ \geq 0$, тобто тривимірний показник за всі роки більше нуля: $S = (1; 1; 1)$.

За результатами розрахунків можна зробити висновок про абсолютну фінансову стійкість підприємства, оскільки $ВОК > ВЗ$, $ВД > ВЗ$ та $ЗД > ВЗ$. Наявність власних оборотних коштів визначається різницею між власним капіталом і необоротними активами підприємства.

ТОВ АФ "ПрайсвотерхаусКуперс (Аудит)" може сформувати запаси лише за рахунок власного оборотного капіталу. Довіра до такого підприємства є максимальною, повернення коштів кредиторами є високою.

Визначення фінансової стійкості підприємства проводять на основі двох підходів. Згідно з першим, фінансову стійкість підприємства визначають на основі співвідношення позикового та власного капіталу. За другим підходом, фінансова стійкість означає достатність власних оборотних активів. Фінансова стійкість також залежить від співвідношення доходів та витрат.

Власні оборотні капітал визначаються як різниця власного капіталу та довгострокових зобов'язань і необоротних активів. Динаміку власного оборотного капіталу можна продемонструвати на рис. 2.4.

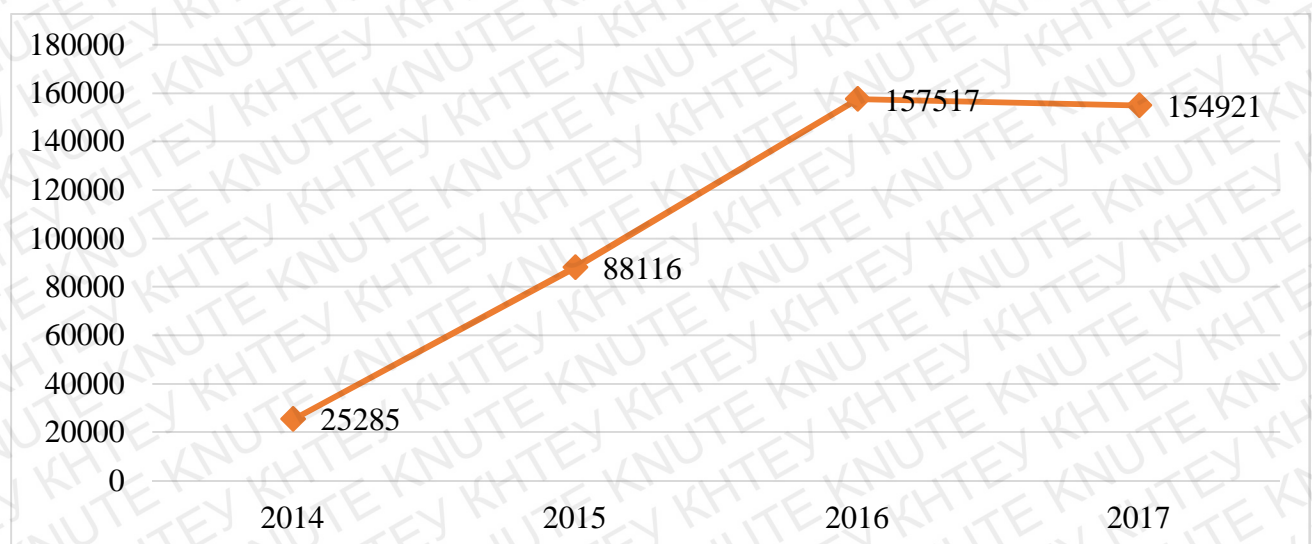

Рис. 2.4. Динаміка власних оборотних коштів підприємства, тис. грн.

Даний показник вказує на ту частину оборотних коштів, що може фінансуватися за рахунок своїх фінансових ресурсів. Динаміка підвищення обсягу власних оборотних коштів за 2014 – 2017 роки є позитивною. Під фінансовою стійкістю також розуміють характеристику відповідності структури джерел фінансування структурі активів підприємства [42].

Відносні показники фінансової стійкості вказують на рівень фінансових ризиків для підприємств та рівень їх залежності від позикового капіталу. Висока фінансова стійкість вказує на здатність оперативно реагувати на внутрішні та зовнішні загрози без зниження фінансового та виробничого потенціалу суб'єкта господарювання [19].

Результати розрахунків відносних показників фінансової стійкості та їх динаміка представлені у табл. 2.14.

Таблиця 2.14

**Динаміка відносних показників фінансової стійкості ТОВ
АФ "ПрайсвотерхаусКуперс (Аудит)" за 2014 – 2017 роки**

Показники	2014	2015	2016	2017	Абсолютне відхилення		
					2015 - 2014	2016 - 2015	2017 - 2016
Коефіцієнт забезпечення оборотних активів власними коштами	0,31	0,37	0,45	0,38	0,06	0,08	-0,07
Маневреність робочого капіталу	0,90	0,35	0,22	0,28	-0,55	-0,12	0,06
Маневреність власних оборотних коштів	1,41	1,89	1,64	1,67	0,48	-0,24	0,02
Коефіцієнт забезпечення власними оборотними коштами	1,11	2,86	4,46	3,55	1,75	1,59	-0,90
Коефіцієнт покриття запасів	2,79	5,64	7,15	1,50	2,85	1,50	-5,65
Коефіцієнт автономії	0,36	0,39	0,53	0,58	0,03	0,14	0,05
Коефіцієнт фінансової залежності	2,79	2,56	1,88	1,71	-0,24	-0,67	-0,17
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	0,29	0,35	0,43	0,09	0,07	0,08	-0,34
Коефіцієнт концентрації позикового капіталу	0,64	0,61	0,47	0,83	-0,03	-0,14	0,36
Коефіцієнт фінансової стабільності	0,56	0,64	1,13	0,35	0,08	0,49	-0,78
Коефіцієнт фінансової стійкості	0,36	0,39	0,27	0,58	0,03	-0,13	0,32

Протягом усього періоду значення коефіцієнта фінансової стійкості менше норми, що свідчить про високий ризик втрати платоспроможності та негативні перспективи функціонування підприємства.

Коефіцієнт забезпечення оборотних активів власними коштами відповідає нормативному значенню (0,1 і вище), що свідчить про здатність підприємства фінансувати оборотні активи за рахунок власних коштів.

Маневреність робочого капіталу має позитивну тенденцію до зниження, що свідчить про здатність покривати обсяг запасів за рахунок власних коштів, низьку потребу у додатковому залученні позикових коштів та потенційно низький обсяг фінансових витрат.

Маневреність власного оборотного капіталу має найбільше значення у 2015 році, що свідчить про здатність швидко відповідати за своїми короткостроковими зобов'язаннями за рахунок власного капіталу.

Коефіцієнт покриття запасів у 2017 році різко знизився, що свідчить про низьку забезпеченість запасів нормативними джерелами фінансування запасів.

У 2014 – 2015 році коефіцієнт фінансової незалежності має значення нижче нормативного (0,4 – 0,6), що свідчить про високий рівень фінансових ризиків. У 2016 – 2017 роках спостерігається позитивна тенденція у змінах даного показника, воно перебуває у межах норми.

Коефіцієнт фінансової залежності є оберненим до попереднього, його нормативне значення – близько 2. Протягом усіх років його значення перебуває у межах норми, але спостерігається його поступове зменшення.

Коефіцієнт маневреності власного капіталу менше нормативного значення (більше 0,1) лише у 2017 році і складає 0,08, що свідчить про зниження достатності власних фінансових ресурсів для фінансування необоротних активів та частини оборотних.

Протягом 2014 – 2016 років значення коефіцієнта концентрації позикового капіталу перебуває у межах норми (0,4 – 0,6). Лише у 2017 році коефіцієнт концентрації позикового капіталу перевищив норму і склав 0,83.

Порівняння коефіцієнтів фінансової стійкості та стабільності за 2014 – 2017 роки зображені на рис. 2.5.

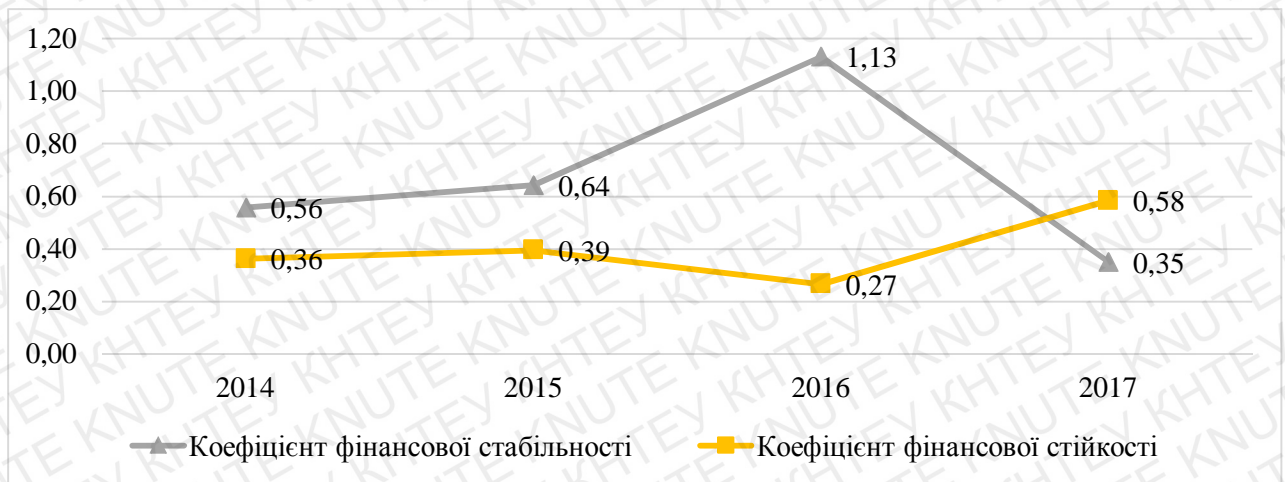

Рис. 2.5. Динаміка фінансової стійкості та стабільності у 2014 – 2017 роках

Коефіцієнт фінансової стабільності має нормативне значення близько 1, та свідчить про співвідношення власних та позикових коштів. Найкращий результат спостерігається у 2016 році і складає 1,13.

Коефіцієнт фінансової стійкості є нижчим норми 0,7 – 0,9, що свідчить про недостатню фінансову стійкість підприємства у довгостроковій перспективі. Однак, у 2017 році спостерігається тенденція до покращення.

Ділова активність підприємства оцінюється системою коефіцієнтів, які характеризують найважливіші сторони діяльності підприємства. Її аналіз є важливим компонентом оцінки фінансового стану підприємства [21, с.72].

Відносні показники ділової активності вказують на ефективність використання активів підприємства, послідовність політики управління запасами готової продукції та виробничими запасами. Позитивною тенденцією є підвищення інтенсивності використання основних елементів активів, бо вивільнена частина фінансових ресурсів може бути використана за іншими напрямками [19].

Ділова активність відображає рівень ефективності використання матеріальних, трудових, фінансових та інших ресурсів [43, с.24].

Оборотність оборотних активів розраховується як відношення виручки від реалізації та середньорічної суми оборотних активів і показує швидкість обертання коштів, втілених в оборотні активи [23].

Результати розрахунків представлені у табл. 2.15.

Таблиця 2.15

Аналіз ділової активності ТОВ АФ «ПрайсвогтерхаусКуперс (Аудит)»

Показник	2014	2015	2016	2017	Абсолютне відхилення		
					2015 - 2014	2016 - 2015	2017 - 2016
Коефіцієнт оборотності оборотних коштів	2,27	1,87	1,33	1,12	-0,40	-0,54	-0,21
Період оборотності оборотних коштів	159	192	271	323	33,71	78,51	51,78
Коефіцієнт оборотності запасів	4,45	6,41	4,94	4,16	1,96	-1,47	-0,78
Період обороту запасів	81	56	73	86	-24,74	16,66	13,66
Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості	10,5	16,1	12,2	5,28	5,63	-3,90	-6,96
Коефіцієнт оборотності власного капіталу	5,86	4,58	2,42	1,81	-1,28	-2,16	-0,61
Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості	0,93	0,49	0,42	0,42	-0,4	-0,07	0
Коефіцієнт оборотності активів	2,10	1,79	1,28	1,05	-0,31	-0,51	-0,23
Період погашення дебіторської заборгованості	34	22	29	68	-11,95	7,10	38,77
Період погашення кредиторської заборгованості	34	58	96	120	24,02	38,25	23,47

За результатами розрахунків можна зробити висновок, що період оборотності оборотного капіталу збільшується, що є негативною тенденцією. Ефективність використання капіталу власників зменшується, що свідчить про зменшення його продуктивності. Розраховані значення коефіцієнта оборотності власного капіталу означає суму товарів та послуг (без урахування ПДВ), що було виготовлено на залучені кошти акціонерів.

Найбільш ефективно підприємство працювало у 2015 році. Це підтверджується продуманістю тактики формування виробничих запасів, що свідчить про мінімізацію логістичних затрат.

У 2015 році була достатньо ефективна політика управління відносинами з постачальниками, про що свідчить найвище значення коефіцієнта оборотності дебіторської заборгованості.

Динаміка показників ділової активності представлена на рис. 2.6.

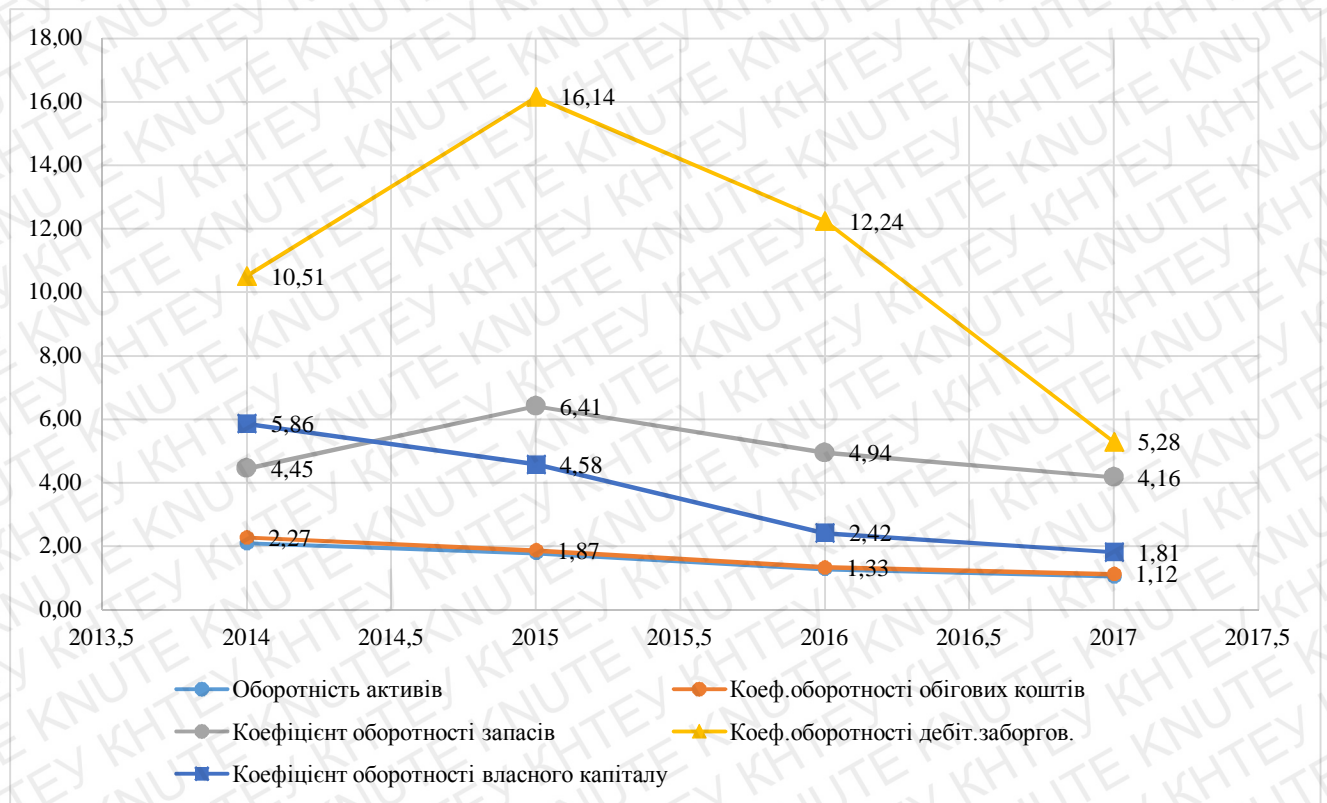

Рис. 2.6. Динаміка показників ділової активності підприємства у 2014 – 2017 роках

На підприємстві ТОВ АФ "ПрайсвогтерхаусКуперс (Аудит)" спостерігається негативна тенденція щодо оборотності активів та оборотності коштів. Це свідчить про зменшення суми чистого доходу, що генерує кожна гривня вкладених у підприємство коштів та зменшення інтенсивності роботи підприємства.

Найвище значення показника оборотності дебіторської заборгованості спостерігалось у 2015 році і складало 16,14, що свідчило про найбільш ефективну політику управління відносинами з постачальниками.

У 2016 – 2017 роках відбулося суттєве скорочення оборотності дебіторської заборгованості, що свідчить, що підприємство надає кредити лише надійним постачальникам.

Найбільш продумана тактика формування виробничих запасів була у 2015 році, коефіцієнт оборотності запасів склав 6,4.

Високі показники реалізації товарів та послуг при швидкій оборотності вказує на те, що період перебування запасів на складі є низьким, відбувається мінімізація логістичних витрат.

Протягом останніх чотирьох років на ТОВ АФ "ПрайсвотерхаусКуперс (Аудит)" спостерігалось зниження ефективності використання капіталу власників. Сума товарів та послуг, що була вироблена на залучені кошти акціонерів зменшувалася.

Коефіцієнт оборотності власного капіталу зменшився з 2,42 у 2016 році до 1,81 у 2017 році. Зниження оборотності елементів активів є свідчить про зниження ефективності роботи підприємства.

Загалом по ТОВ АФ «ПрайсвотерхаусКуперс (Аудит)» за період 2014 – 2017 років зменшення оборотності елементів активів свідчить про зниження ефективності роботи підприємства.

2.3. Аналіз ефективності управління фінансовим станом підприємства

Для з'ясування ефективності діяльності підприємства необхідно проводити аналіз ефективності управління фінансовим станом підприємства, зокрема проаналізувати рух грошових потоків, формування чистого прибутку та рентабельність підприємства.

Щоб забезпечувати фінансову стійкість на ринку слід постійно аналізувати фінансовий стан та проводити обґрунтоване наукове дослідження фінансових відносин.

Для аналізу ефективності управління фінансовим станом проаналізуємо динаміку руху грошових коштів за 2014 – 2017 роки, яка представлена у табл. 2.16 (тис. грн).

**Динаміка руху грошових коштів
ТОВ АФ «ПрайсвотерхаусКуперс (Аудит)» за 2014 – 2017 роки**

Показник	2014	2015	2016	2017	Абсолютне відхилення		Темп зростання		
					2015 - 2014	2016 - 2015	2015 - 2014	2016 - 2015	
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності									
Накопичення від:									
Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	77690	81392	98617	135652	3702	17225	37035	477	2116
Ділового фінансування	568	790	1088	1031	222	298	-57	39,08	37,72
Накопичення авансів від покупців і замовників	152223	265726	262611	199837	113503	-3115	-62784	74,56	-1,17
Накопичення від відсотків за залишками коштів на поточних рахунках	364	6714	14958	8941	6350	8244	-6017	1744,51	122,79
Інші накопичення	1282	967	2175	2419	-315	1208	244	-24,57	124,92
Виправлення на оплату:									
Товарів (робіт, послуг)	-36710	-49781	-90162	-88883	-13071	-40381	1279	35,61	81,12
Пропі	-86291	106325	-115419	-132670	-20034	-9094	-17251	23,22	8,55
Відрахувань на соціальні заходи	-19141	-19574	-14453	-18702	-433	5121	-4249	2,26	-26,16
Зобов'язань з податків і зборів	-40305	-59116	-90430	-76956	-18811	-31314	13474	46,67	52,97
Виправлення на оплату зобов'язань з податку на прибуток	-1295	-395	-32002	-4333	900	-31607	27669	-69,50	8001,77
Виправлення на оплату зобов'язань з податку на додану вартість	-21081	-31510	-34411	-38770	-10429	-2901	-4359	49,47	9,21
Виправлення на оплату зобов'язань з інших податків і зборів	-17929	-27211	-24017	-33853	-9282	3194	-9836	51,77	-11,74
Виправлення на оплату авансів	-15283	-23058	-19398	-26892	-7775	3460	-7294	50,87	-15,01
Виправлення на оплату повернення авансів	-401	-641	-198	0	-240	443	198	59,85	-69,11
Виправлення на оплату ділових внесків	-127	-124	0	0	3	124	0	-53,76	-100,00
Інші виправлення	-11515	-5325	-6721	-5673	6190	-1396	1048	53,76	26,22
Чистий рух коштів від операційної діяльності	22448	91664	42468	-1906	69197	-49177	44374	308,25	-53,66
II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності									
Накопичення від реалізації:									
необоротних активів	11	31	78	50	20	47	-28	181,82	151,61
Виправлення на придбання:									
необоротних активів	-1385	-4194	-9675	-10410	-2809	-5481	-735	202,82	130,69
Виправлення на надання позик	0	0	-11000	-22000	0	-11000	-11000		100,00
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	-1374	-4163	-20597	-32660	-2789	-16434	-11763	202,98	394,76
III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності									
Виправлення на:									
Лопачення позик	2377	1953	0	0	-424	-1953	0	-17,84	-100,00
Виправлення на оплату відсотків	-110	-112	-63	-204	-2	49	-141	1,82	-43,75
Виправлення на сплату заборгованості з фінансової оренди	-397	-425	-450	-530	-28	-25	-80	7,05	5,88
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	-2884	-2490	-513	-734	394	1977	-221	-13,66	-79,40
Чистий рух грошових коштів за звітний період	18190	84992	21358	-35000	66802	-63634	-56338	367,25	-74,87
Залишок коштів на початок року	16192	54117	160105	191826	37925	105988	31721	234,22	195,85
Випли зміни валютних курсів на залишок коштів	19735	22997	10365	7254	3262	-12654	-3109	16,53	-54,94
Залишок коштів на кінець року	54117	162106	191826	164080	107989	29720	-27746	199,55	18,33

Можна зробити висновок, що протягом 2016 – 2017 років спостерігається тенденція до зниження надходження коштів від операційної діяльності, що свідчить про зниження ефективності діяльності підприємства.

Щодо інвестиційної діяльності, то витрачання на придбання необоротних активів та на надання позик значно перевищують надходження.

Отже, спостерігається тенденція до зменшення чистого руху грошових коштів за 2016 – 2017 роки, що свідчить про зниження ефективності операційної та інвестиційної діяльності.

Аналіз динаміки формування чистого прибутку наведено у табл. 2.17.

Таблиця 2.17

Динаміка формування чистого прибутку

ТОВ АФ «ПрайсвогтерхаусКуперс (Аудит)» за 2014 – 2017 роки, тис. грн.

Стаття	2014	2015	2016	2017	Абсолютне відхилення			Темп приросту		
					2015 - 2014	2016 - 2015	2017 - 2016	2015 - 2014	2016 - 2015	2017 - 2016
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	183143	291739	317802	311481	108596	26063	-6321	59,30	8,93	-1,99
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	-99799	-	-	-	-28505	8918	-5673	28,56	-6,95	4,75
Валовий: прибуток	83344	163435	198416	186422	80091	34981	-11994	96,10	21,40	-6,04
Інші операційні доходи	31748	31702	13616	15258	-46	-18086	1642	-0,14	-57,05	12,06
Адміністративні витрати	-95915	-	-	-	-20575	-12916	-54907	21,45	11,09	42,43
Витрати на збут	-2562	-2824	-4531	-8428	-262	-1707	-3897	10,23	60,45	86,01
Інші операційні витрати	-14958	-4148	-6205	-7494	10810	-2057	-1289	-72,27	49,59	20,77
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	1657	71675	71890	1445	70018	215	-70445	4225,59	0,30	-97,99
Дохід від участі в капіталі	0	1	1	2	1	0	1		0,00	100,00
Інші фінансові доходи	364	7443	15660	12083	7079	8217	-3577	1944,78	110,40	-22,84
Інші доходи	9	26	65	506	17	39	441	188,89	150,00	678,46
Фінансові витрати	-134	-425	-450	-204	-291	-25	246	217,16	5,88	-54,67
Інші витрати	-672	-156	-225	-842	516	-69	-617	-76,79	44,23	274,22
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	1224	78564	86941	12990	77340	8377	-73951	6318,63	10,66	-85,06
Витрати (дохід) з податку на прибуток	-854	-14098	-15712	-2351	-13244	-1614	13361	1550,82	11,45	-85,04
Чистий фінансовий результат: прибуток	370	64466	71229	10639	64096	6763	-60590	17323,24	10,49	-85,06

За результатами розрахунків абсолютних відхилень та темпів приросту, можна зробити висновок про зменшення чистого доходу від надання послуг у 2017 році на 1,99% порівняно з 2016 роком, а скорочення валового прибутку на 6%. Також спостерігається скорочення чистого прибутку на 85,06% у 2017 році порівняно з 2016 роком, що свідчить про зниження прибутковості діяльності підприємства.

Динаміка зміни чистого прибутку ТОВ АФ "ПрайсвотерхаусКуперс (Аудит)" зображена на рис. 2.7.

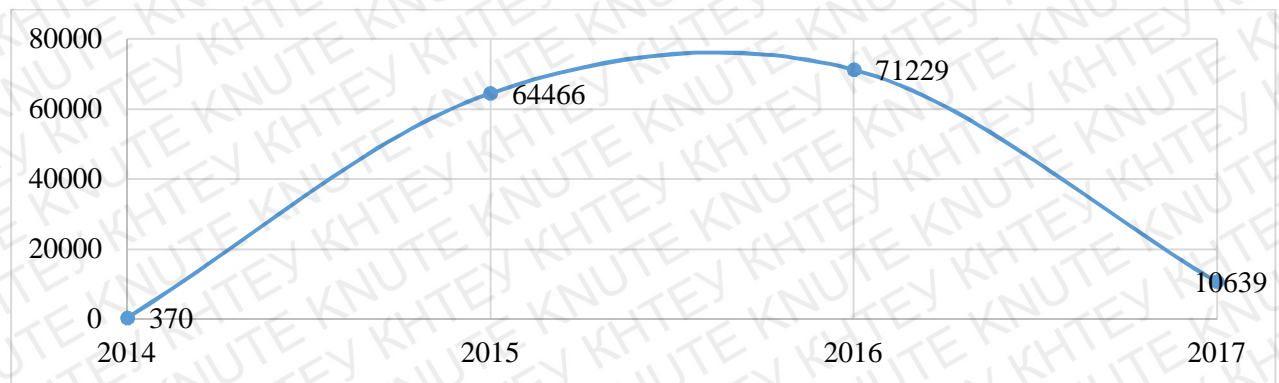

Рис. 2.7. Динаміка зміни чистого прибутку за 2014 – 2017 роки, тис. грн.

За результатами фінансової звітності у ТОВ АФ "ПрайсвотерхаусКуперс (Аудит)" найбільший прибуток був у 2016 році і склав 71229 тис. грн. У 2017 році спостерігається його значне скорочення до 10639 тис. грн.

Методику кредитного скорингу Д.Дюрана можна використовувати для проведення інтегральної оцінки фінансової стійкості підприємства. За даною методикою підприємства класифікують за ступенем ризику виходячи з фактичного рівня показників фінансової стійкості і рейтингу кожного показника, який виражається в балах на основі експертних оцінок.

Модель з трьома балансовими показниками, яка розподіляє підприємства за класами, наведена у табл. 2.19.

Таблиця 2.18

Модель Дюрана з трьома балансовими показниками

Показник	Граничні значення класів відповідно до критеріїв				
	I клас	II клас	III клас	IV клас	V клас
Рентабельність сукупного капіталу %	30 % і більше – 50 балів	від 29,9 до 20 % – від 49,9 до 35 балів	від 19,9 до 10 % - від 34,9 до 20 балів	від 9,9 до 1 % - від 19,9 до 5 балів	менше 1 % – 0 балів
Коефіцієнт поточної ліквідності	2,0 і вище – 30 балів	від 1,99 до 1,7 - від 29,9 до 20 балів	від 1,69 до 1,4 - від 19,9 до 10 балів	від 1,39 до 1,1 - від 9,9 до 1 бали	1 і нижче – 0 балів
Коефіцієнт фінансової незалежності	0,7 і вище – 20 балів	від 0,69 до 0,45 – від 19,9 до 10 балів	від 0,44 до 0,3-від 9,9 до 5 балів	від 0,29 до 0,2-від 5 до 1 бали	менше 0,2 – 0 балів
Граничні значення класів	100 балів	від 99 до 65 балів	від 64 до 35 балів	від 34 до 6 балів	0 балів

Рентабельність сукупного капіталу розраховується як відношення чистого прибутку до всього капіталу. Коефіцієнт фінансової незалежності визначається співвідношенням власного капіталу до суми активів. Кожному показнику присвоюється відповідна сума балів, в залежності від чого підприємство відноситься до одного з п'яти класів.

Результати аналізу фінансової звітності ТОВ АФ "ПрайсвотерхаусКуперс (Аудит)" у 2014 – 2017 роках представлені у табл. 2.19.

Таблиця 2.19

**Результати розрахунку моделі Дюрана за
ТОВ АФ "ПрайсвотерхаусКуперс (Аудит)" у 2014 – 2017 роках**

Показник	2014		2015		2016		2017	
	значення	бали	значення	бали	значення	бали	значення	бали
Рентабельність сукупного капіталу, %	0,54	0	60,99	50	32,35	50	3,86	7,76
Коефіцієнт поточної ліквідності (покриття)	1,45	10	1,58	11,3	2,06	30	2,27	30
Коефіцієнт фінансової незалежності	0,36	6	0,39	6,5	0,53	15,3	0,58	16,73
Всього балів	-	16	-	67,8	-	95,3	-	54,49
Клас підприємства	4 клас		2 клас		2 клас		3 клас	

З цього випливає, що у 2017 році фінансова стійкість ТОВ АФ "ПрайсвотерхаусКуперс (Аудит)" погіршилася.

Оскільки підприємство за рівнем платоспроможності у 2017 році належить до 3-го класу, то воно є проблемним.

Натомість у минулих 2015 – 2016 роках підприємство належало до 2 класу, що свідчило про деякий ступінь ризику із заборгованості, але ще не розглядалося як ризиковане [44, с.35].

У 2014 році підприємство належало до четвертого класу, що свідчило про високий рівень ризику банкрутства навіть після вживання заходів з фінансового оздоровлення, кредитори ризикували втратити свої кошти і відсотки.

Інтегральний метод оцінки фінансової стійкості Кондракова Н.П. базується на розрахунку рейтингового числа R, яке включає шість показників.

Результати розрахунків інтегральних показників за підходом Кондракова Н.П. за ТОВ АФ "ПрайсвотерхаусКуперс (Аудит)" представлені у табл. 2.20.

Таблиця 2.20

**Інтегральна оцінка ефективності управління фінансовим станом
ТОВ АФ "ПрайсвотерхаусКуперс (Аудит)" за Кондракова Н. П.**

	2014	2015	2016	2017	Абсолютне відхилення		
					2015 - 2014	2016 - 2015	2017 - 2016
Коефіцієнт автономії (K1)	0,36	0,39	0,53	0,58	0,03	0,14	0,05
Коефіцієнт маневреності власного капіталу (K2)	0,29	0,35	0,43	0,09	0,07	0,08	-0,34
Коефіцієнт забезпеченості власним оборотним капіталом (K3)	1,11	2,86	4,46	3,55	1,75	1,59	-0,90
Коефіцієнт стійкого економічного зростання (K4)	0,01	1,01	0,54	0,06	1,00	-0,47	-0,48
Коефіцієнт чистого доходу (K5)	0,06	0,26	0,27	0,09	0,20	0,01	-0,18
Коефіцієнт співвідношення виробничих активів до вартості майна (K6)	0,52	0,21	0,16	0,20	-0,31	-0,04	0,03
Рейтингове число (R)	1,31	3,10	4,55	3,61	1,79	1,45	-0,94
Напрямок зміни фінансової стійкості	R ₂₀₁₄	R ₂₀₁₅ > R ₂₀₁₄ Покращується	R ₂₀₁₆ > R ₂₀₁₅ Покращується	R ₂₀₁₇ < R ₂₀₁₆ Погіршується	X	X	X

За результатами розрахунків за моделлю Кондракова Н.П. можна зробити висновок, що підприємство було найбільш фінансово стійким у 2016 році, оскільки інтегральний показник R має найбільше значення.

Оскільки рейтингове число за 2017 рік менше, ніж за 2016 рік, то це свідчить про погіршення фінансової стійкості ТОВ АФ "ПрайсвотерхаусКуперс (Аудит)".

Це спричинено в основному зменшенням значення коефіцієнта забезпечення власним оборотним капіталом на 20,27% та зменшенням рентабельності власного капіталу на 88,61%.

Оскільки показники, що характеризують фінансовий стан мають різний вплив, то для побудови рейтингу необхідно використовувати формулу середньоарифметичної зваженої.

За даним методом проведено ранжування коефіцієнтів фінансової стійкості за важливістю для підприємства, тобто присвоєння ваги кожному з них.

Концепція інтегрального методу полягає в обчисленні базових коефіцієнтів, які найкраще характеризують стан підприємства, їхньому зважуванні на вагові коефіцієнти та наступному визначенні узагальнюючої оцінки шляхом додавання чи множення отриманих компонентів.

Даний метод є одним із найпоширеніших серед експертних методів, перевагою якого є простота застосування, а недоліком – певна суб'єктивність.

Ваговим коефіцієнтом вважається числовий відносний показник, який характеризує ступінь важливості певного показника.

Найвищі вагові коефіцієнти встановлено рентабельності оборотних активів та рентабельності продукції.

Результати розрахунків інтегральних показників наведено у табл. 2.21.

Таблиця 2.21

**Інтегральна оцінка ефективності управління фінансового стану ТОВ
АФ "ПрайсвотерхаусКуперс (Аудит)" за методом вагових коефіцієнтів**

Показник	Вага фінансового коефіцієнта	Нормативне значення	2014	2015	2016	2017
Показники ефективності використання капіталу						
Рентабельність оборотних активів (%)	6	0,1	0,00	0,41	0,30	0,04
Рентабельність власного капіталу (%)	2	0,2	0,01	1,01	0,54	0,06
Загальна рентабельність продукції (%)	10	0,1	0,00	0,50	0,60	0,09
Рентабельність продажу за чистим прибутком (%)	4	0,3	0,00	0,22	0,22	0,03
Коефіцієнт оборотності оборотних коштів	3	2,4	2,27	1,87	1,33	1,12
Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості	3	5	10,55	6,19	3,74	3,00
Показники платоспроможності та ліквідності						
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	2	0,3	0,63	1,10	1,52	1,45
Коефіцієнт покриття	2	1	1,45	1,58	2,06	2,27
Показники фінансової стійкості						
Коефіцієнт забезпеченості запасів власними оборотними коштами	2	0,6	1,30	4,28	5,68	4,78
Коефіцієнт фінансової незалежності	2	0,5	0,36	0,39	0,53	0,58
Інтегральний показник			22,8	120,4	125,	47,5

За результатами інтегральної оцінки фінансового стану підприємства можна зробити висновок, що у 2014 році ТОВ АФ "ПрайсвотерхаусКуперс (Аудит)" перебувало у задовільному фінансовому стані. Це характеризувалося низьким рівнем використання капіталу, нестабільною структурою капіталу та недостатнім рівнем ліквідності.

У 2015 – 2016 роках відбулося значне покращення фінансового стану, який характеризувався високим рівнем платоспроможності та прибутковості.

У 2017 році відбулося незначне погіршення фінансового стану, але він відповідав впевненому рівню, оскільки показники, які характеризують фінансовий стан, знаходилися на оптимальному рівні.

Отже, за результатами оцінки фінансового стану підприємства можна зробити висновок про фінансову стійкість підприємства. Найкращі показники інтегральної оцінки фінансового стану спостерігалися у 2016 році.

Найвищі значення показників рентабельності спостерігалися у 2015 – 2016 роках, після чого почалося їх незначне зменшення.

На підприємстві ТОВ АФ "ПрайсвогтерхаусКуперс (Аудит)" спостерігається негативна тенденція щодо оборотності активів та обігових коштів.

Для визначення ефективності діяльності підприємства необхідно дослідити узагальнюючі показники прибутковості. Показники рентабельності характеризують відносну прибутковість підприємства з різних позицій і групуються згідно з інтересами учасників економічного процесу. Можливі зіставлення прибутку з факторами, які на нього впливають, формують множину показників рентабельності [45, с.74].

На підприємстві спостерігається негативна тенденція щодо руху грошових коштів, яка виражена у зменшенні грошового потоку по відношенню до сукупного боргу на 0,38%. Коефіцієнт Бівера у 2017 році став менше норми 0,2. У 2017 році витрачання перевищували над надходженнями, що призвело до негативного чистого руху грошових коштів.

Результати аналізу динаміки показників ефективності діяльності підприємства представлені у табл. 2.22.

**Аналіз рентабельності підприємства та руху грошових коштів,
2014 – 2017 роки**

Таблиця 2.23

	2014	2015	2016	2017	Абсолютне відхилення		
					2015 - 2014	2016 - 2015	2017 - 2016
Рентабельність власного капіталу (%)	1,18	101,21	54,15	6,17	100,03	-47,06	-47,98
Рентабельність активів (%)	0,42	39,57	28,73	3,60	39,14	-10,83	-25,13
Рентабельність оборотних активів (%)	0,46	41,34	29,78	3,81	40,88	-11,56	-25,97
Рентабельність необоротних активів (%)	5,57	921,80	816,47	65,45	916,23	105,33	-751,02
Рентабельність діяльності (%)	0,20	22,10	22,41	3,42	21,90	0,32	-19,00
Рентабельність продукції (%)	0,37	50,24	59,66	8,51	49,87	9,42	-51,15
Рентабельність сукупного капіталу (%)	0,42	39,57	28,73	3,60	39,14	-10,83	-25,13
Рентабельність позикового капіталу (%)	0,66	64,96	61,22	8,65	64,30	-3,75	-52,56
Рентабельність основних засобів (%)	6,35	1020,84	866,27	69,15	1014,49	154,57	-797,12
Рентаб. Прод. за валовим прибутком	83,51	127,38	166,20	149,07	43,87	38,82	-17,12
Рентабельність операційних витрат	0,78	28,47	27,72	0,44	27,69	-0,75	-27,27
Грошове наповнення продажу	0,42	0,28	0,31	0,44	-0,15	0,03	0,13
Грошова рентабельність продажу	0,12	0,31	0,13	-0,01	0,19	-0,18	-0,14
Грошове наповнення операційної маржі	13,55	1,28	0,59	-1,32	-12,27	-0,69	-1,91
Грошовий потік по відношенню до сукупного боргу	0,40	0,92	0,36	-0,02	0,52	-0,56	-0,38
Коефіцієнт бізнеса	0,04	0,67	0,64	0,14	0,63	-0,04	-0,50
Період погашення боргу	2,50	1,08	2,74	-64,53	-1,42	1,66	-67,27
Коефіцієнт грошового покриття боргу	0,40	0,92	0,36	-0,02	0,52	-0,56	-0,38
Період виплати боргу	2,50	1,08	2,74	-64,53	-1,42	1,66	-67,27
Коефіцієнт ефективності грошового потоку операційної діяльності	-0,09	-0,28	-0,10	0,00	-0,19	0,18	0,10

За результатами розрахунків можна зробити висновок, що протягом останнього року у ТОВ АФ "ПрайсвотерхаусКуперс (Аудит)" спостерігається скорочення усіх показників рентабельності, що свідчить про зменшення ефективності його діяльності. Це спричинено зменшенням чистого прибутку,

Найбільша рентабельність усіх видів ресурсів і власних зокрема спостерігалася у 2015 році, у 2016 – 2017 роках дані показники зменшувалися, що свідчить про зменшення величини прибутку, яка припадає на 1 грн ресурсів. Це свідчить про зниження ефективності їх використання.

Рентабельність власного капіталу розраховується як відношення чистого прибутку до власного капіталу. Рентабельність активів визначається співвідношенням чистого прибутку до середньорічної суми активів. Динаміка зміни власного капіталу та активів зображена на рис. 2.8.

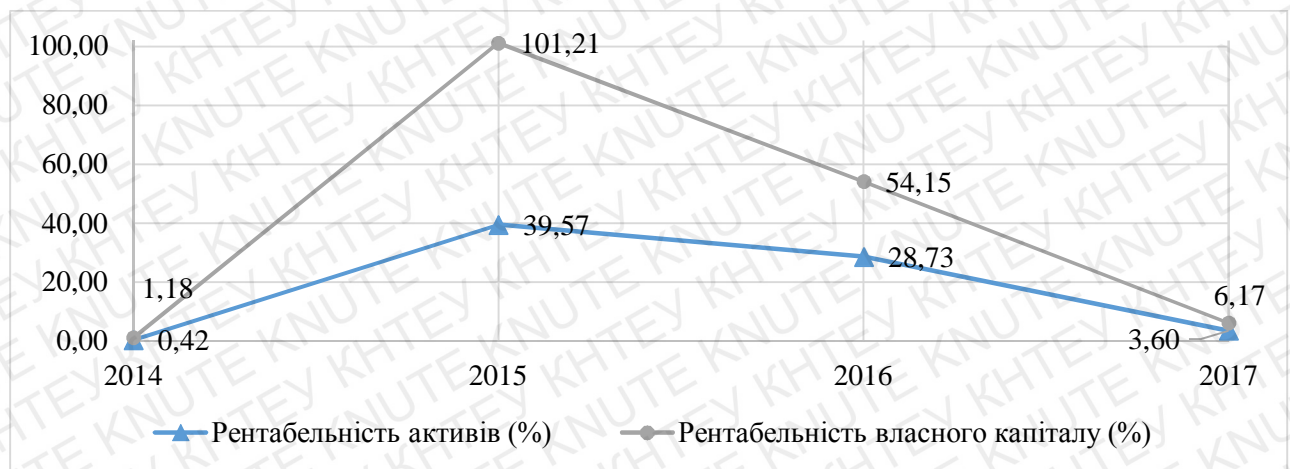

Рис. 2.8. Рентабельність власного капіталу та активів за 2014 – 2017 роки, %

Найвища рентабельність власного капіталу спостерігалася у 2015 році і складала 101,21%. Починаючи з 2015 року рентабельність власних ресурсів має стійку тенденцію до зниження, що свідчить про зниження ефективності використання власних фінансових ресурсів. Найвища рентабельність активів у ТОВ АФ "ПрайсвотерхаусКуперс (Аудит)" спостерігалася у 2015 році.

Рентабельність діяльності розраховується шляхом ділення чистого прибутку на дохід від реалізації продукції.

Рентабельність продукції визначається співвідношенням чистого прибутку до собівартості. Результати розрахунків представлені на рис. 2.9.

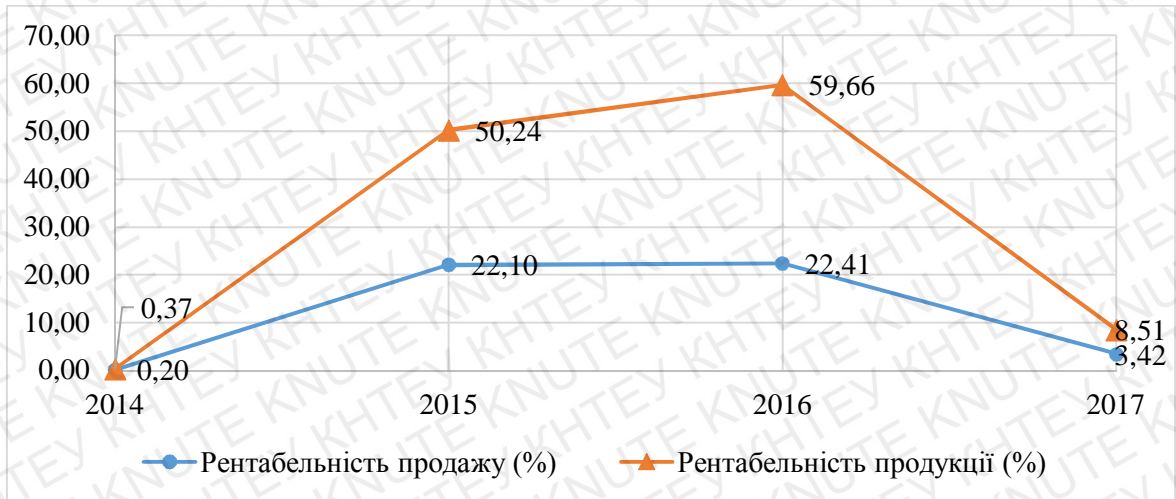

Рис. 2.9. Рентабельність діяльності та продукції за 2014 – 2017 роки, %

Найвищий показник рентабельності продукції ТОВ АФ "ПрайсвотерхаусКуперс (Аудит)" був зафіксований у 2016 році і склав 59,66%. У 2017 році рентабельність продукції знизилася до 8,51%.

Рентабельність діяльності мала найвищі значення також у 2016 році і дорівнювала 22,41%. У 2017 році відбулося суттєве зменшення рентабельності продажу до 3,42%.

Отже, за результатами використання різних інтегральних методів та аналізу рентабельності, можна зробити висновок, що ефективність управління фінансовим станом на підприємстві у 2017 році значно зменшилась порівняно з 2015 – 2016 роками. Про це свідчить зниження усіх показників рентабельності, гірші результати використання методу вагових коефіцієнтів, менше рейтингове число Кондракова 2017 року порівняно з 2016 роком та належність до проблемного класу за моделлю Дюрана.

РОЗДІЛ 3

РОЗРОБКА ПРОПОЗИЦІЙ ЩОДО ШЛЯХІВ ВДОСКОНАЛЕННЯ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА

3.1. Обґрунтування основних напрямків підвищення ефективності управління фінансовим станом підприємства

Оскільки ТОВ АФ "ПрайсвотерхаусКуперс (Аудит)" має значні обсяги вільних коштів та нерозподіленого прибутку, а також велику дебіторську заборгованість, то для забезпечення стійкого фінансового стану підприємству слід не тільки раціонально розмістити фінансові ресурси, але й ефективно їх використати.

Ефективне використання вільних грошових коштів призведе до зростання обсягів чистого прибутку та ефективності діяльності підприємства. Тобто, підприємство має постійно виконувати моніторинг своєї діяльності для визначення напрямів її покращення.

Напрями, в яких може діяти ТОВ АФ "ПрайсвотерхаусКуперс (Аудит)", щоб покращити фінансовий стан можна поділити на групи:

- інвестиційна діяльність, вкладення коштів у депозити;
- інвестування у цінні папери;
- факторинг дебіторської заборгованості;
- збільшення вхідних грошових потоків, зменшення вихідних потоків;
- мобілізація внутрішніх резервів [46, с.374].

У сучасних умовах необхідно підвищувати рівень конкурентоспроможності послуг і продукції, на основі впровадження досягнень науково-технічного прогресу, ефективних форм управління господарювання [47, с.186].

Напрями поліпшення фінансового стану підприємства подано на рис. 3.1.

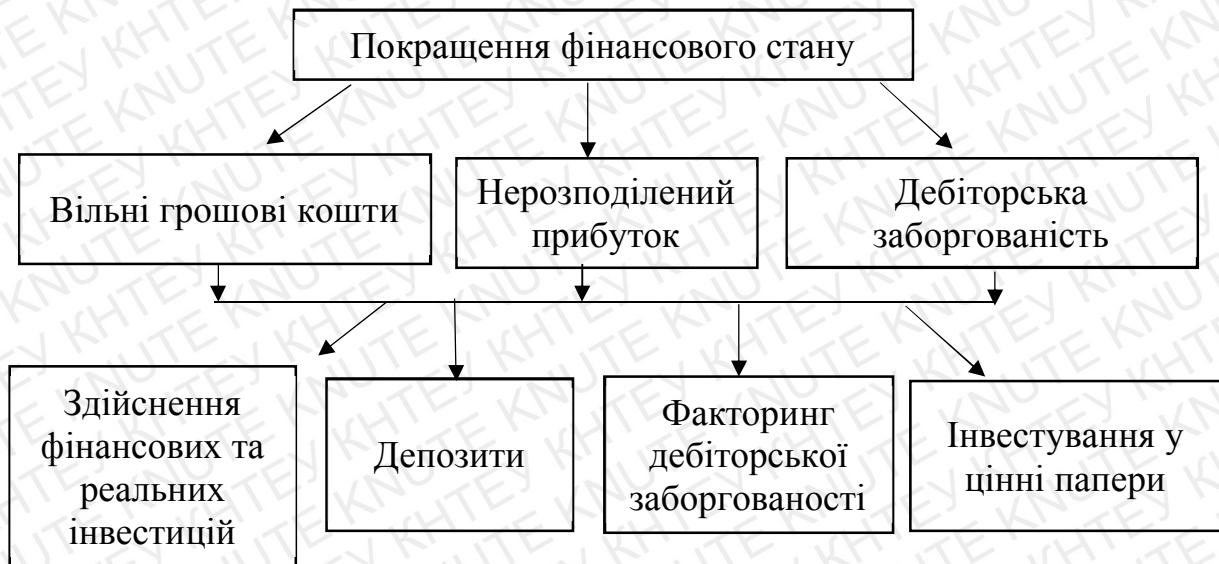

Рис. 3.1. Напрямки покращення фінансового стану
ТОВ АФ "ПрайсвотерхаусКуперс (Аудит)"

Важливим напрямом покращення фінансового стану підприємства є вкладення коштів у банківські депозити. Це дозволить:

- отримати додаткові кошти від відсотків за депозитами;
- зменшити негативний вплив інфляційних процесів на заощадження;
- збільшити позитивний вплив на формування чистого прибутку.

Напрямом покращення фінансового стану ТОВ АФ "ПрайсвотерхаусКуперс (Аудит)" є здійснення інвестицій у цінні папери, зокрема купівлю акцій, яке забезпечить отримання додаткового доходу підприємства у вигляді дивідендів. Недоліком даного виду інвестування є нестабільність отримання дивідендів.

Одним із основних напрямів покращення фінансового стану є здійснення реальних інвестицій, реструктуризація підприємства. Наприклад, відкриття нового офісу або розширення існуючого. Дане інвестування дозволить:

- розширити межі та обсяги господарської діяльності підприємства;
- розширити коло послуг, отримати нових клієнтів в інших регіонах;
- збільшити дохід від реалізації послуг, а отже і чистий прибуток підприємства;

- збільшити віддачу капіталу, порівняно із вкладенням у цінні папери;
- популяризувати бренд компанії в інших регіонах країни.

Реальне інвестування дозволить забезпечити інфляційний захист інвестицій, оскільки темпи зростання цін на об'єкти інвестування перевищують темпи зростання інфляції.

Для ефективного управління дебіторською заборгованістю підприємству варто застосовувати банківську операцію – факторинг, суть якої полягає в придбанні банком (фактором) у постачальника права вимоги у грошовій формі на дебіторську заборгованість покупців за надані послуги, з прийняттям ризику виконання такої вимоги, а також приймання платежів.

Завданнями факторингових операцій є:

- забезпечення підприємства своєчасною оплатою наданих послуг;
- підвищення ефективності розрахунків з клієнтами;
- ліквідація виникнення дебіторської заборгованості у ТОВ АФ "ПрайсвогтерхаусКуперс (Аудит)";
- управління платіжною дисципліною позичальника.

Для управління дебіторською заборгованістю необхідно здійснювати контроль за станом розрахунків з покупцями та по можливості мати широке коло споживачів з метою зменшення ризику несплати одним або декількома значними покупцями; — стежити за співвідношенням дебіторської і кредиторської заборгованості, оскільки значне перевищення дебіторської заборгованості створює загрозу фінансовій стійкості підприємства і додаткового залучення дорогих джерел фінансування.

Основні методи, які можна використовувати під час пошуку резервів підвищення ефективності діяльності підприємства, є:

- метод функціонально-вартісного аналізу;
- експертний метод та метод зовнішнього порівняльного аналізу;
- метод внутрішнього порівняльного аналізу, бенчмаркінг.

Характеристика названих методів представлена у табл. 3.1.

Методи пошуку резервів ТОВ АФ "ПрайвотерхаусКуперс (Аудит)"

Метод	Характеристика методу	Рекомендації щодо застосування на підприємстві
Метод функціонально-вартісного аналізу	Визначення принципів нових технологічних, та управлінських рішень стосовно різних аспектів діяльності підприємства, які забезпечили б раціоналізацію витрат за одночасного збереження їхніх споживчих властивостей.	Переглянути розподіл функціональних обов'язків між співробітниками з метою уникнення дублювання функцій; проаналізувати щорічні перевірки кваліфікації персоналу з метою налагодження послуг вищого професійного рівня та стимулювання кращих співробітників.
Експертний метод (метод емпіричного дослідження)	Визначення причинно-наслідкових зв'язків між станом окремих напрямів діяльності підприємства та обсягом формування чистого грошового потоку. Результати використання цього методу цілком визначаються досвідом роботи та професійними знаннями експерта, ознайомлені ним спеціальної спеціальної літератури, досвіду роботи кращих підприємств відповідної галузі.	Концентрація зусиль розробити підприємницької діяльності на напрямках, які забезпечують більшу частку чистого грошового потоку.
Метод зовнішнього порівняльного аналізу	Співставлення основних показників діяльності досліджуваного підприємства з підприємствами-аналогами, які працюють у схожих умовах господарювання, мають однаковий обсяг та склад ресурсів. Порівняння проводиться за узагальнюючими показниками діяльності підприємства та дезагрегованими показниками, що визначають доходи та фінансові результати з окремих видів господарсько-фінансових операцій та статей їх реалізації структурних підрозділів.	Провести порівняння показників фінансового стану та прибутковості з підприємствами-аналогами – аудиторськими компаніями великої четвірки – KPMG, Deloitte, Ernst&Young з метою зрозуміти висновки на основі порівняльного аналізу та визначити місце ТОВ АФ "ПрайвотерхаусКуперс (Аудит)" серед конкурентів.
Метод внутрішнього порівняльного аналізу	Пошук резервів виникнення плагіоспроможності на основі проведення внутрішнього порівняльного аналізу, може використовуватися підприємствами, до складу яких входять структурні підрозділи, які здійснюють однакові види діяльності (операції) та можуть порівнюватися між собою.	Провести детальний аналіз бізнес-процесів фінансового, маркетингового, аудиторського, юридичного відділів та відділу консультативних послуг з метою їх оптимізації (усунення дублювання функцій, забезпечення оптимального рівня якості та оперативності у виконуваних операціях).
Венчурархит	Систематичний, безупинний пошук, вивчення кращої підприємницької практики як у власній, так і в будь-яких інших сферах підприємницької діяльності з метою отримання інформації, корисної для вдосконалення власного бізнесу, та на її основі створення і підтримки системи безупинних покращень результативності бізнесу, приведення організації до більш досконалої форми.	Проводити детальний аналіз підприємств-конкурентів – KPMG, Deloitte, Ernst&Young, вивчення їх сильних та слабких сторін з метою запровадження найкращого досвіду; провести аналіз діяльності підприємств у сфері аудиторських, юридичних та консультативних послуг.

Одним із напрямів покращення фінансового стану є мобілізація внутрішніх резервів. Внутрішнім резервом покращення платоспроможності ТОВ АФ "ПрайсвотерхаусКуперс (Аудит)" є зниження собівартості послуг та витрат. Основним способом зниження собівартості є економія усіх видів ресурсів. Збільшення продуктивності праці, зниження трудомісткості продукції можна досягнути різними шляхами. Найбільш важливі з них – це механізація та автоматизація господарської діяльності, розробка та застосування прогресивних, високопродуктивних технологій, модернізація застарілого обладнання [34, с.34].

ТОВ АФ "ПрайсвотерхаусКуперс (Аудит)" необхідно збільшувати вхідні та зменшувати вихідні грошові потоки, забезпечити мінімальний фінансовий ризик за максимальної рентабельності власного капіталу.

Під час підвищення розмірів вхідних потоків ТОВ АФ "ПрайсвотерхаусКуперс (Аудит)" варто:

- здійснювати диверсифікацію асортименту наданих послуг шляхом внесення до переліку взаємодоповнюючих послуг (поряд з аудиторськими послугами надавати консультаційні послуги, які б доповнювали один одного);
- забезпечувати більшу частку саме аудиторським послугам, які б займали більшу частку у доходах;
- оптимізувати графік роботи підприємства (надати перевагу гнучкому, але нормованому графіку роботи підприємства, з 8:00 до 20:00);
- постійне оновлювати та доповнювати асортимент послуг (включати до переліку послуг освітні, які користуються попитом на ринку).

Доцільно використовувати резерви зростання рівня доходу від реалізації товарів/послуг ТОВ АФ "ПрайсвотерхаусКуперс (Аудит)", а саме використання системи тарифних знижок для постійних клієнтів у процесі надання послуг з метою залучення більшої кількості нових клієнтів.

Зменшення вихідних грошових потоків ТОВ АФ "ПрайсвотерхаусКуперс (Аудит)" можливе за рахунок зменшення витрат.

Загальне зменшення витрат можливо досягти за рахунок зниження суми заробітної плати на одиницю наданих послуг, що поєднується з мобілізацією внутрішніх резервів підприємства, скороченням адміністративно-управлінських витрат, ліквідацією непродуктивних витрат і втрат.

Зменшення постійних витрат ТОВ АФ "ПрайсвотерхаусКуперс (Аудит)" можливе за рахунок:

- зменшення розмірів посадових окладів та фіксованих надбавок (зокрема, зменшення розриву у заробітних платах між працівниками найвищого та найнижчого професійного рівня, зменшення розмірів премій, їх справедливий розподіл);
- скорочення обсягу орендованої площі;
- скорочення чисельності працівників із погодинною формою оплати праці, насамперед управлінської ланки;
- пошуку альтернативних варіантів оренди необхідних приміщень із мінімальною ставкою орендної плати;
- скорочення витрат на обслуговування автотранспортних засобів;
- мінімізації вартості залучених зовнішніх фінансових ресурсів;
- скорочення бюджету рекламних заходів;
- впровадження режиму економії використання електроенергії, топливо-паливних та інших видів ресурсів;
- раціоналізації графіка проведення поточного та профілактичного ремонту комп'ютерної техніки тощо.

Із погіршенням економічної ситуації та посиленням конкуренції набуває актуальності питання оптимізації збутової політики підприємства.

Активізація та перегляд маркетингової політики дає можливість оптимізувати збут. Маркетингова політика підприємства повинна бути спрямована на вирішення питань з додатковою рекламою, наданням додаткових послуг у межах наявних ресурсів. У результаті застосування правильної маркетингової стратегії

підприємство може збільшити обсяг наданих послуг та не допустити кризову ситуацію.

Останньою групою напрямів покращання фінансового стану ТОВ АФ "ПрайсвотерхаусКуперс (Аудит)", є їх економічна інтеграція.

Для зменшення впливу зовнішнього та внутрішнього середовища на підприємство та покращення його фінансового стану можна використовувати механізм інтеграції, що сприяє забезпеченню координації обсягу наданих послуг, побудові закінчених технологічних ланцюгів, зниженню затрат на одиницю наданих послуг, зростанню продуктивності праці, підвищенню стійкості підприємств, отриманню ним фінансової стабільності, зміцненню позицій об'єднання підприємств на ринку даного виду послуг, зниженню рівня невизначеності у наданні послуг, диверсифікації асортименту послуг для зниження ризиків.

Інтеграційні процеси на підприємстві можуть покращити якість послуг за рахунок підвищення кваліфікації співробітників, зменшення собівартості послуг, підвищення конкурентоспроможності за рахунок об'єднання фірм та покращення потенціалу тощо.

Цілями інтеграції ТОВ АФ "ПрайсвотерхаусКуперс (Аудит)" можуть бути:

- можливість зменшити витрати;
- зменшення обсягу конкуренції в результаті об'єднання та злиття підприємств на одній професійній та організаційній основі.

Важливим напрямом покращення фінансового стану є також його прогнозування і моніторинг, оскільки, щоб правильно керувати підприємством, активно впливати на формування показників господарської і фінансової діяльності, необхідно постійно використовувати дані про його стан, а також зміни, які в ньому відбуваються [34, с.56].

Для покращання власних умов функціонування, а саме зменшення собівартості послуг, підвищення якості наданих послуг, технологічного

оснащення тощо, можливе об'єднання зусиль підприємств для досягнення поставленої мети.

Основними перевагами вкладення коштів у депозити є:

- відносна швидкість та нескладність відкриття;
- різноманітний асортимент банківських депозитних послуг, які відрізняються не тільки терміном вкладу, а й процентною ставкою.

Недоліками користування депозитними послугами банків є:

- відносно невеликі відсотки за вкладами;
- банк може знімати комісію за користування послугами;
- ризик закриття банку;
- необхідність врахування всіх плюсів і мінусів при виборі виду депозиту.

Отже, основними напрямками покращання фінансового стану ТОВ АФ "ПрайсвотерхаусКуперс (Аудит)" є інвестування коштів у банківські депозити, цінні папери, здійснення реальних фінансових інвестицій, збільшення вхідних та зменшення вихідних грошових потоків.

3.2. Політика формування інвестиційного портфелю підприємства

На підставі проведення оптимізації структури капіталу можна зробити висновок, що оскільки, ТОВ АФ "ПрайсвотерхаусКуперс (Аудит)" має достатньо вільно грошових коштів, великий нерозподілений прибуток та дебіторську заборгованість, то варто вкласти грошові кошти у найбільш вигідний депозит або купити акції підприємства, тобто сформувати оптимальну структуру інвестиційного портфелю підприємства.

Інвестиційним портфелем називають цілеспрямовано сформовану сукупність об'єктів реального та фінансового інвестування, призначених для здійснення інвестиційної діяльності відповідно до розробленої інвестиційної

стратегії підприємства. При формуванні інвестиційного портфеля враховано досягнення необхідного рівня прибутковості та приріст капіталу.

Метою формування інвестиційного портфелю підприємства є забезпечення реалізації основних напрямків інвестиційної діяльності підприємства шляхом підбору найбільш дохідних об'єктів інвестування.

Оскільки підприємство на кінець 2017 року має 164080 тис. грн грошових коштів, то вирішено виділити 500000 грн на банківський депозит.

Умови банківських депозитів та розрахунок очікуваного чистого прибутку представлено у табл. 3.2.

Таблиця 3.2

Очікуваний чистий прибуток від вкладення у депозити, грн.

Банк	Сума вкладення	Термін	Розмір %	Загальний дохід	Чистий дохід	Податок на прибуток	Чистий прибуток	Умови нарахування відсотків
ПАТ "Ощадбанк"	500000	12 місяців	14%	570000	70000	12600	57400	Без капіталізації
ПАТ "КРЕДІ АГРИКОЛЬ БАНК"	500000	12 місяців	12%	560000	60000	10800	49200	Без капіталізації
ПАТ КБ "ПРИВАТБАНК"	500000	12 місяців	13%	569016	69016	12422,88	56593,12	Капіталізація
ПАТ "ПУМБ"	500000	12 місяців	16%	586135	86135	15504,3	70630,7	Капіталізація

Найбільш вигідним щодо додаткового очікуваного чистого прибутку для вкладення є депозит з капіталізацією відсотків у ПАТ "ПУМБ", очікуваний чистий прибуток від якого за 1 рік є максимальним і складає 70630,7 грн.

Проведемо оцінку ефективності інвестицій у наведені депозитні проекти з метою обрати найкращий за критеріями максимізації чистого приведенного доходу, індексу доходності та простої рентабельності інвестицій.

ПАТ "Ощадбанк" пропонує депозит на 1 рік з 14% за рік без капіталізації.

Оцінка ефективності інвестицій у даний депозитний проект ПАТ "Ощадбанк" представлена у табл. 3.3.

Таблиця 3.3

Оцінка ефективності інвестицій у депозитний проект ПАТ "Ощадбанк", грн.

	Дата	Грошові потоки за місяць	Сума	Вкладення	Грошові потоки дисконтовані
1	01.01.2019	5945	5945	500000	5876,44
2	01.02.2019	5754	11699	500000	5622,05
3	01.03.2019	5945	17644	500000	5741,69
4	01.04.2019	5946	23590	500000	5676,43
5	01.05.2019	5370	28960	500000	5067,42
6	01.06.2019	5945	34905	500000	5545,33
7	01.07.2019	5753	40658	500000	5304,35
8	01.08.2019	5945	46603	500000	5418,17
9	01.09.2019	5753	52356	500000	5182,72
10	01.10.2019	5945	58301	500000	5293,92
11	01.11.2019	5945	64246	500000	5232,87
12	01.12.2019	505754	570000	500000	440037,85
	Сума	570000			499999,24
	Чистий приведений дохід, NPV, грн				-0,76
	Індекс доходності, PI				0,999998
	Проста рентабельність інвестицій, ARR, %				-0,0002

Оскільки чистий приведений дохід менше нуля, то даний депозитний проект є не вигідним для підприємства.

Індекс доходності менше одиниці, що свідчить про недостатність грошових потоків дисконтованих, щоб покрити вкладення.

Іншим варіантом інвестиційних вкладень є ПАТ "КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК", який пропонує депозит на 1 рік з 12% за рік без капіталізації.

Проведемо оцінку ефективності інвестицій у депозитний проект ПАТ "КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК", яка представлена у табл. 3.4.

Таблиця 3.4

**Оцінка ефективності інвестицій у депозитний проект
ПАТ "КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК", грн.**

	Дата	Грошові потоки за місяць	Сума	Вкладення	Грошові потоки дисконтовані
1	01.01.2019	5096	5096	500000	5045,54
2	01.02.2019	4932	10028	500000	4834,82
3	01.03.2019	5095	15123	500000	4945,16
4	01.04.2019	5096	20219	500000	4897,16
5	01.05.2019	4603	24822	500000	4379,60
6	01.06.2019	5096	29918	500000	4800,66
7	01.07.2019	4932	34850	500000	4600,17
8	01.08.2019	5095	39945	500000	4705,15
9	01.09.2019	4932	44877	500000	4509,52
10	01.10.2019	5095	49972	500000	4612,44
11	01.11.2019	5096	55068	500000	4567,67
12	01.12.2019	504932	60000	500000	448101,51
	Сума	560000			499999,39
	Чистий приведений дохід, NPV, грн				-0,61
	Індекс доходності, PI				0,999999
	Проста рентабельність інвестицій, ARR, %				-0,0001

Оскільки чистий приведений дохід менше нуля, то даний депозитний проект є не вигідним для підприємства.

Індекс доходності менше одиниці, що свідчить про недостатність грошових потоків дисконтованих, щоб покрити вкладення.

Наступним варіантом інвестиційних вкладень є ПАТ КБ "ПРИВАТБАНК", який пропонує депозит на 1 рік з 13% за рік з капіталізацією.

Проведемо оцінку ефективності інвестицій у депозитний проект ПАТ КБ "ПРИВАТБАНК", яка представлена у табл. 3.5.

Таблиця 3.5

**Оцінка ефективності інвестицій у депозитний проект
ПАТ КБ "ПРИВАТБАНК", грн.**

	Дата	Грошові потоки за місяць	Сума	Вкладення	Грошові потоки дисконтовані
1	01.01.2019	5521	5521	505 521	5461,83
2	01.02.2019	5401	10922	510 922	5285,85
3	01.03.2019	5641	16563	516 563	5461,57
4	01.04.2019	5703	22266	522 267	5462,42
5	01.05.2019	5208	27474	527 475	4934,84
6	01.06.2019	5824	33298	533 299	5459,39
7	01.07.2019	5698	38996	538 997	5284,03
8	01.08.2019	5951	44947	544 948	5459,51
9	01.09.2019	5823	50770	550 771	5284,83
10	01.10.2019	6081	56851	556 852	5459,83
11	01.11.2019	6148	62999	563 000	5460,83
12	01.12.2019	506017	569016	569 016	444641,97
	Сума	569016			503656,90
	Чистий приведений дохід, NPV, грн				3656,90
	Індекс доходності, PI				1,01
	Проста рентабельність інвестицій, ARR, %				0,73

За розрахунковими даними таблиці видно, що депозит є достатньо вигідним для підприємства, оскільки чистий приведений дохід більше нуля, а індекс доходності більше одиниці.

Іншим варіантом інвестиційних вкладень є ПАТ "ПУМБ", який пропонує депозит на 1 рік з 16% за рік з капіталізацією.

Проведемо оцінку ефективності інвестицій у депозитний проект ПАТ "ПУМБ", яка представлена у табл. 3.6.

Таблиця 3.6

**Оцінка ефективності інвестицій у депозитний проект
ПАТ "ПУМБ", грн.**

	Дата	Грошові потоки за місяць	Сума	Вкладення	Грошові потоки дисконтовані
1	01.01.2019	6795	6795	506 795	6705,59
2	01.02.2019	6665	13460	513 459	6490,76
3	01.03.2019	6977	20437	520 437	6705,20
4	01.04.2019	7072	27509	527 509	6707,07
5	01.05.2019	6475	33984	533 983	6060,08
6	01.06.2019	7256	41240	541 240	6701,67
7	01.07.2019	7118	48358	548 357	6487,71
8	01.08.2019	7452	55810	555 809	6702,77
9	01.09.2019	7309	63119	563 118	6487,64
10	01.10.2019	7652	70771	570 771	6702,73
11	01.11.2019	7756	78527	578 527	6704,43
12	01.12.2019	507608	586135	586 135	433012,58
	Сума	586135			505468,24
	Чистий приведений дохід, NPV, грн				5468
	Індекс доходності, PI				1,01
	Проста рентабельність інвестицій, ARR, %				1,1

За результатами розрахунків можна зробити висновок, що даний депозит є найбільш вигідним з поміж інших. Це пояснюється найбільшим чистим приведеним доходом, який складає 5468 грн. Індекс доходності більший за одиницю, що також свідчить про прибутковість проекту.

У даного депозитного проекту проста рентабельність інвестицій є найбільшою і складає 1,1%.

Серед цінних паперів обрано для аналізу акції трьох підприємств: ПАТ "Мотор Січ", ПАТ "ЦентрЕнерго", ПАТ "ДонбасЕнерго".

Розрахунок їх дивідендної доходності та додаткового чистого прибутку наведений у табл. 3.7.

Таблиця 3.7

Оцінка ефективності інвестицій в акції українських підприємств

	Кошти на купівлю акцій, грн	Номинал, грн	Кількість куплених акцій	Дивіденди на акцію, грн	Дивідендна дохідність акції, %	Чистий дохід, грн	Податок на прибуток, грн	Чистий прибуток, грн
ПАТ "Мотор Січ"	500000	135	3704	30	22,22	111111	20000	91111
ПАТ "ЦентрЕнерго"	500000	1,3	384615	0,5	38,46	192308	34615,38	157692
ПАТ "ДонбасЕнерго"	500000	10	50000	1,3	13,00	65000	11700	53300

За результатами аналізу можна зробити висновок, що найбільш вигідними є акції ПАТ "ЦентрЕнерго", оскільки вони мають найбільшу дивідендну дохідність 38,46%, а відповідно і приносять чистий прибуток у розмірі 157692 грн за рік.

Отже, за результатами розрахунків ефективності інвестицій можна зробити висновок, що ТОВ АФ "ПрайсвотерхаусКуперс (Аудит)" ватро вкласти 500000 грн у депозит ПАТ "ПУМБ" та отримати додатково чистий прибуток у розмірі 70630 грн, а також вкласти 500000 грн у купівлю акцій ПАТ "ЦентрЕнерго" та отримати додатково чистий прибуток у розмірі 157692 грн. Тобто, при інвестиціях в 1000 000 грн ТОВ АФ "ПрайсвотерхаусКуперс (Аудит)" за рік отримає 228322 грн.

Розрахуємо прогнозні показники рентабельності на 2018 рік за методом лінійних трендів з використанням функції ПРЕДСКАЗ у MS Excel при здійсненні інвестицій та порівняємо їх із попереднім роком.

Інформаційною базою для розрахунку та прогнозування показників рентабельності є вихідні дані фінансової звітності, а саме – звіт про фінансові результати та баланс.

Порівняння прогнозованих значень рентабельності 2018 та 2017 років наведено у табл. 3.8.

Таблиця 3.8

**Порівняння прогнозних значень показників рентабельності
ТОВ АФ "ПрайсвотерхаусКуперс (Аудит)" 2018 року та
попереднього 2017 року за умов здійснення інвестицій**

	2017	2018 (після здійснення інвестицій)	Абсолютна зміна
Чистий прибуток, тис. грн	10639,00	46296,82	35657,82
Рентабельність власного капіталу (%)	6,17	18,85	12,68
Рентабельність діяльності (%)	3,42	12,22	8,81
Рентабельність продукції (%)	8,51	34,33	25,82
Рентабельність активів (%)	3,60	12,31	8,71
Рентабельність оборотних активів (%)	3,81	12,31	8,50
Рентабельність сукупного капіталу (%)	3,60	11,55	7,95

Отже, за результатами розрахунків можна зробити висновок про доцільність інвестування коштів у депозит та купівлю цінних паперів, оскільки за результатами прогнозування це дозволить значно збільшити значення показників рентабельності.

Таким чином, основними напрямками покращення фінансового стану визначено здійснення інвестицій у цінні папери та депозитні проекти, факторинг дебіторської заборгованості. Це дозволить підприємству більш ефективно використовувати грошові кошти.

3.3. Прогнозування показників фінансового стану

Важливість прогнозування фінансового стану полягає в тому, що за його допомогою можна робити розрахунки різноманітних варіантів розвитку подій, маючи можливість при цьому порівняти очікувані результати за кожним варіантом та вибрати найкращий [49, с.6].

Після здійснення інвестиційних заходів проводимо прогнозування фінансових показників.

Основними завданнями прогнозування показників фінансового стану є:

- визначення довгострокової та короткострокової потреби підприємства у фінансових ресурсах, прийняття обґрунтованих управлінських рішень;
- виважена побудова відносин з контрагентами, державою та фінансово-кредитними установами [12, с.231].

Прогнозування – це особлива форма наукового передбачення з двома різними площинами конкретизації: прескриптивну, яка реалізується через планування і відноситься до категорії управління, і власне описову [49, с.4].

Головною метою прогнозу є виявлення процесів розвитку явищ і передбачення розвитку подій у майбутньому, а також побудова моделі ймовірного стану майбутнього середовища. Мета прогнозу – виявити процеси розвитку явищ і передбачати розвиток подій у майбутньому [50].

Основою фінансового прогнозування є узагальнення та аналіз наявної інформації з наступним моделюванням і врахуванням факторів можливих варіантів розвитку ситуації та фінансових показників [51, с.244].

Два аспекти прогнозування фінансового стану – теоретико-пізнавальний та управлінський забезпечують більш загальний інформаційний характер порівняно із плануванням [39].

Прогнозування фінансового стану може бути розраховане математично за допомогою прогнозних моделей, або може бути експертним [50].

Прогнозування звіту про фінансовий стан (балансу) проведено з використанням функції ПРЕДСКАЗ MS Excel.

Прогнозовані значення основних груп активів та пасивів представлені у табл. 3.9.

Прогнозування звіту про фінансовий стан ТОВ АФ "ПрайсвотерхаусКуперс (Аудит)" на 2018 рік
за методом лінійних трендів, тис. грн

Таблиця 3.1

Актив	2017	2018	Абсолютне відхилення		Техніч. приросту 2018 - 2017
			2018 - 2017	2018 - 2017	
I. Необоротні активи	1	2	3	4	5
Нематеріальні активи:					
первісна вартість	774	817	43	43	5.56
накопичена амортизація	1618	1693	75	75	4.64
Незавершені капітальні інвестиції ¹	844	876	32	32	3.79
Основні засоби:	0	58	58	58	X
первісна вартість	21661	23569	1908	1908	8.81
знос	41068	44896	3828	3828	9.32
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	19407	21327	1920	1920	9.89
підприємств	6	к	2	2	33.33
Відстрочені податкові активи	432	153	-279	-279	-64.58
Усього за розділом I	22873	24604	1731	1731	7.57
II. Оборотні активи					
Запаси	32354	36487	4133	4133	12.77
Виробничі запаси	43	51	8	8	18.60
Незавершене виробництво	32311	36437	4126	4126	12.77
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	15093	11912	-3181	-3181	-21.08
Дебіторська заборгованість за виписаними авансами з бюджетом	1230	3433	2203	2203	179.11
у тому числі з податку на прибуток	2454	1940	-514	-514	-20.95
з нарахованих доходів	2454	1941	-513	-513	-20.90
із внутрішніх розрахунків	4573	5289	716	716	15.66
Інша поточна дебіторська заборгованість	60150	65331	3381	3381	5.62
Поточні фінансові інвестиції	181	0	-181	-181	-100.00
Гроші та їх еквіваленти	0	1000	1000	1000	X
Готівка	164080	237935	73855	73855	45.01
Рахунки в банках	0	0	0	0	X
Витрати майбутніх періодів	164080	237935	73855	73855	45.01
Інші оборотні активи	3537	4332	795	795	22.48
Усього за розділом II	8787	10359	1572	1572	17.89
Усього за розділом II	292439	376217	83778	83778	28.65
Баланс	315312	400821	85509	85509	27.12

Прогнозування звіту про фінансовий стан ТОВ АФ "ПрайсвогелхасКуперс (Аудит)" на 2018 рік
за методом лінійних трендів, тис. грн

Таблиця 3.1

Актив	2017		2018		Абсолютне відхилення 2018 - 2017		Темп зростання 2018 - 2017	
	1	2	3	4	5	6	7	
I. Необоротні активи								
Нематеріальні активи:		774	817	43	5.56			
первісна вартість		1618	1693	75	4.64			
накопичена амортизація		844	876	32	3.79			
Незавершені капітальні інвестиції		0	58	58	X			
Основні засоби:		21661	23569	1908	8.81			
первісна вартість		41068	44896	3828	9.32			
знос		19407	21327	1920	9.89			
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств		6	8	2	33.33			
Відстрочені податкові активи		432	153	-279	-64.58			
Усього за розділом I		22873	24604	1731	7.57			
II. Оборотні активи								
Запаси		32354	36487	4133	12.77			
Виробничі запаси		43	51	8	18.60			
Незавершене виробництво		32311	36437	4126	12.77			
Дебіторська заборгованість за продукцією, товари, роботи, послуги		15093	11912	-3181	-21.08			
Дебіторська заборгованість за виганими авансами		1230	3433	2203	179.11			
з бюджетом		2454	1940	-514	-20.95			
у тому числі з податку на прибуток		2454	1941	-513	-20.90			
з нарахованих доходів		4573	5289	716	15.66			
із внутрішніх розрахунків		60150	63531	3381	5.62			
Інша поточна дебіторська заборгованість		181	0	-181	-100.00			
Поточні фінансові інвестиції		0	1000	1000	X			
Гроші та їх еквіваленти		164080	237935	73855	45.01			
Готівка		0	0	0	X			
Рахунки в банках		164080	237935	73855	45.01			
Витрати майбутніх періодів		3537	4332	795	22.48			
Інші оборотні активи		8787	10359	1572	17.89			
Усього за розділом II		292439	376217	83778	28.65			
Баланс		315312	400821	85509	27.12			

За результатами розрахунків можна зробити висновок, що усі групи активів та пасивів мають тенденцію до зростання, окрім довгострокових зобов'язань, які на 2018 рік прогноуються на рівні нуля.

Оскільки інвестиції плануються у розмірі 1000 тис. грн., то гроші та їх еквіваленти зменшаться на відповідну суму, а поточні фінансові інвестиції збільшаться на таку ж суму у групі активів. У 2018 році планується погашення дебіторської заборгованості на 6000 тис. грн., що призведе до збільшення грошових коштів на таку ж суму та зменшення дебіторської заборгованості у групі активів. За методом лінійних трендів гроші та їх еквіваленти прогноуються на рівні 232935 тис. грн. – 1000 тис. грн. (інвестиції) + 6000 тис. грн. (погашення дебіторської заборгованості) = 237935 тис. грн.

Вплив на окремі статті активів балансу зображено на рис. 3.2.

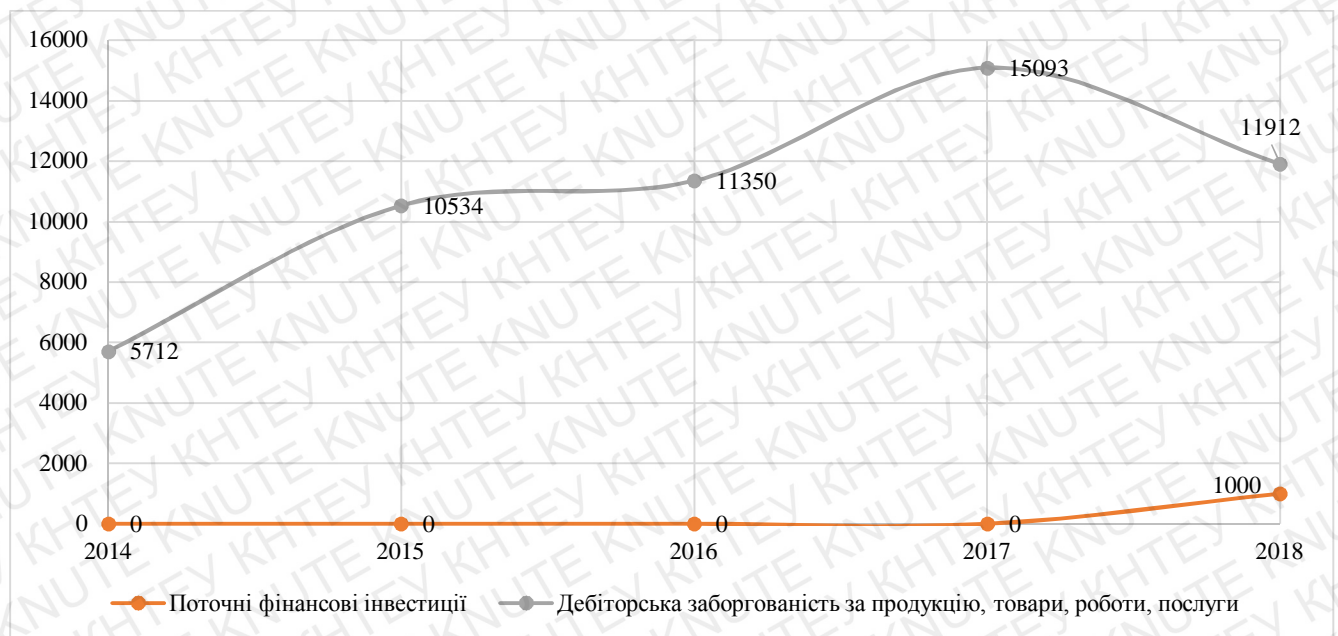

Рис.3.2. Зміна окремих статей активів після здійснення інвестицій, тис. грн

Оскільки поточні фінансові інвестиції у 2014 – 2017 роках були відсутні, то у 2018 році планується їх зростання на 1000 тис. грн. Прогнозована дебіторська заборгованість на 2018 рік за методом лінійних трендів складає 17912 тис. грн – 6000 тис. грн. (погашення дебіторської заборгованості) = 11912 тис. грн.

У 2018 році планується з прогнозованого додаткового прибутку у розмірі 228,323 тис. грн виділити 20 тис. грн на резервний капітал, виплатити дивіденди

по 168,32 грн за кожну з 1000 акцій та погасити поточну кредиторську заборгованість за товари, роботи, послуги у розмірі 30 тис. грн. Відповідно нерозподілений прибуток залишається у розмірі 10 тис. грн. Отже, збільшення резервного капіталу на 20 тис. грн, нерозподіленого прибутку на 10 тис. грн і зменшення поточної кредиторської заборгованості на 30 тис. грн. урівноважує баланс.

Зміну резервного капіталу зображено на рис. 3.3.

Рис.3.3. Динаміка резервного капіталу після здійснення інвестицій, тис. грн

Отже, зростання резервного капіталу до 35 тис. грн у 2018 році збільшує можливість підприємства для покриття непередбачуваних збитків і втрат. Зміна нерозподіленого прибутку зображена на рис. 3.4.

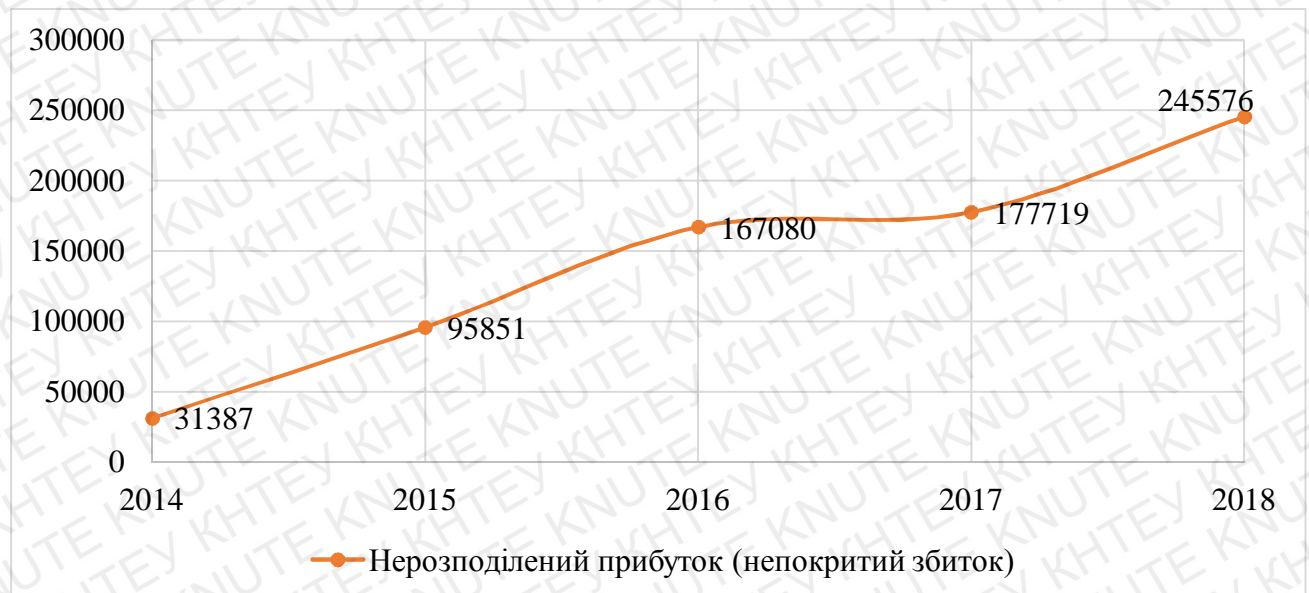

Рис.3.4. Прогнозування нерозподіленого прибутку після здійснення інвестицій, тис. грн.

Отже, у 2018 році за методом лінійних трендів з використанням функції ПРЕДСКАЗ у MS Excel прогнозовано нерозподілений прибуток у розмірі 245566 тис. грн + додаткові 10 тис. грн = 245576 тис. грн.

Динаміка зміни прогнозних значень балансу представлена на рисунку 3.5.

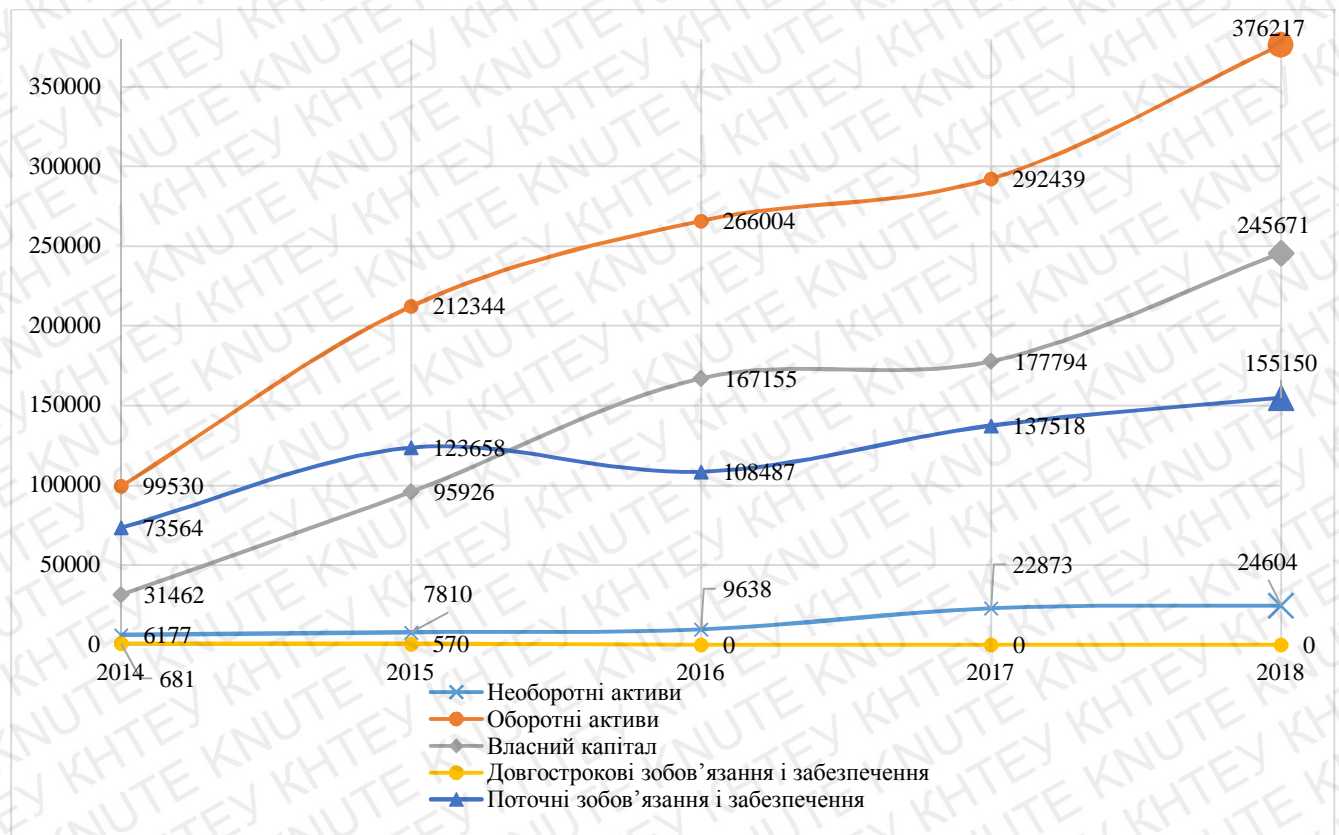

Рис. 3.5. Динаміка зміни прогнозних значень основних груп активів та пасивів, тис. грн

З рисунку видно, що у ТОВ АФ "ПрайсвогтерхаусКуперс (Аудит)" усі розділи балансу, окрім довгострокових зобов'язань, мають тенденцію до зростання, що свідчить про збільшення фінансової стійкості підприємства та можливості розширення його діяльності.

Прогнозування звіту про фінансові результати проведено з використанням функції ПРЕДСКАЗ MS Excel з урахуванням впливу інвестиційної діяльності. Прогнозовані значення статей звіту про фінансові результати представлені у табл. 3.10.

І

Прогнозування звіту про фінансові результати ТОВ АФ "ТрайсвотерхаусКуперс (Аудит)" на 2018 рік
за методом лінійних трендів, тис. грн

Таблиця 3.10

Стаття	2017	2018	Абсолютне відхилення		Темп приросту
			2018 - 2017	2018 - 2017	
I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ					
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	311481	378811	67330		21.62
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	-125059	-134853	-9794		7.83
Валовий прибуток	186422	243958	57536		30.86
Інші операційні доходи	15258	6192	-9066		-59.42
Адміністративні витрати	-184313	-201059	-16746		9.09
Витрати на збут	-8428	-9412.5	-984.5		11.68
Інші операційні витрати	-7494	-3117.5	4376.5		-58.40
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	1445	36561.5	35116.5		2430.21
Дохід від участі в капіталі	2	2.5	0.5		25.00
Інші фінансові доходи	12083	20009.4	7926.44		65.60
Інші доходи	506	534	28		5.53
Фінансові витрати	-204	-362	-158		77.45
Інші витрати	-842	-618.5	223.5		-26.54
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	12990	56126.9	43136.94		332.08
Витрати (дохід) з податку на прибуток	-2351	-9830.1	-7479.1		318.12
Чистий фінансовий результат: прибуток	10639	46296.8	35657.82		335.16
II. СУКУПНИЙ ДОХІД					
Стаття	2017	2018	1		0.05
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	10639	46068.5	35429.5		333.02
III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ					
Матеріальні затрати	3335	2327.5	-1007.5		-30.21
Витрати на оплату праці	162023	165138	3115		1.92
Відрахування на соціальні заходи	18032	15429.5	-2602.5		-14.43
Амортизація	6078	6452.5	374.5		6.16
Інші операційні витрати	135826	158989	23163		17.05
Разом	325294	348336	23042		7.08
IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИВУТКОВОСТІ АКЦІЙ					
Середньорічна кількість простих акцій	1000	1000	0		0.00
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	1000	1000	0		0.00
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	10639	46296.8	35657.82		335.16
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	10639	46296.8	35657.82		335.16
Дивіденди на одну просту акцію	0	168.32	168.32		X

Таким чином, у 2018 році за методом лінійних трендів з використанням функції ПРЕДСКАЗ у MS Excel прогнозовано чистий прибуток у розмірі 46068,5 тис. грн + додаткові 157,69 тис. грн (дивіденди від акцій ПАТ «ЦентрЕнерго») + додаткові 70,63 тис. грн (відсотки від депозиту у банку «ПУМБ») = 46296,82 тис. грн.

За результатами прогнозування можна зробити висновок про прогнозоване зростання чистого доходу та валового прибутку у 2018 році.

Динаміка зміни прогнозованих прибутків та фінансових доходів представлена на рисунку 3.6.

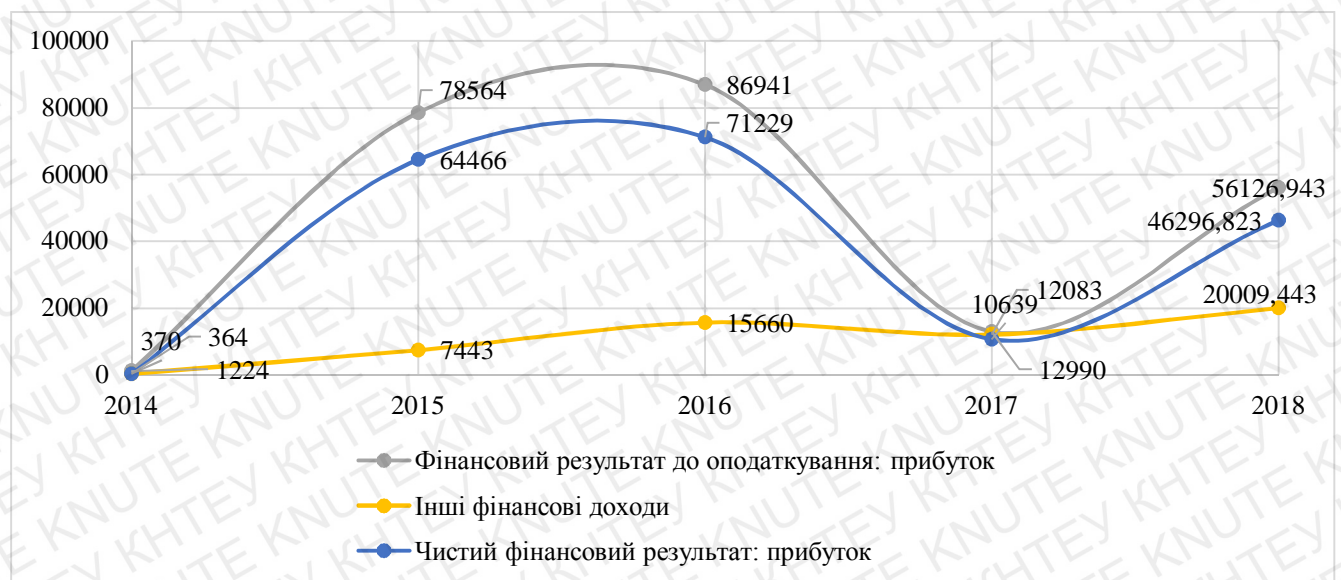

Рис.3.6. Прогнозовані зміни прибутків та фінансових доходів у 2018 році, тис. грн

Отже, у 2018 році за методом лінійних трендів з використанням функції ПРЕДСКАЗ у MS Excel прогнозовано фінансові доходи у розмірі 19731 тис. грн + додаткові 192,308 тис. грн (чистий дохід від дивідендів від акцій ПАТ «ЦентрЕнерго») + додаткові 86,135 тис. грн (відсотки від депозиту у банку «ПУМБ») = 20009,44 тис. грн.

Спрогнозуємо показники ліквідності та платоспроможності ТОВ АФ "ПрайсвогтерхаусКуперс (Аудит)" на 2018 рік у разі здійснення інвестиційної діяльності. Результати розрахунків представлені у таблиці 3.11.

Таблиця 3.11

Прогнозування показників ліквідності та платоспроможності на 2018 рік

Коефіцієнт	2017	2018	Абсолютне відхилення
			2018-2017
Коефіцієнт загальної ліквідності (покриття)	2,27	2,42	0,15
Коефіцієнт поточної (швидкої) ліквідності	2,00	2,19	0,19
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	1,45	1,54	0,09
Коефіцієнт абсолютної платоспроможності	1,45	1,53	0,09
Коефіцієнт термінової платоспроможності	1,45	1,54	0,09
Коефіцієнт загальної платоспроможності	2,27	2,42	0,15

Спостерігається незначна тенденція до зростання показників платоспроможності, що свідчить про зростання можливості швидкого погашення підприємством своїх короткострокових зобов'язань.

За результатами розрахунків у 2018 році прогнозується збільшення значень показників ліквідності, що є позитивним для підприємства.

Коефіцієнт покриття (поточної (загальної) ліквідності) дає можливість установити, чи досить ліквідних активів для погашення мобільних пасивів.

У ТОВ АФ "ПрайсвогтерхаусКуперс (Аудит)" спостерігається тенденція до зростання даного показника, що свідчить про збільшення співвідношення оборотних активів та поточних зобов'язань, що є позитивним для підприємства.

Коефіцієнт швидкої ліквідності допомагає оцінити можливість погашення підприємством короткотермінових зобов'язань у разі його критичного стану. Розраховується як відношення ліквідної частини оборотних коштів до поточних зобов'язань.

Візуальне зображення прогнозних значень показників ліквідності представлено на рисунку 3.7.

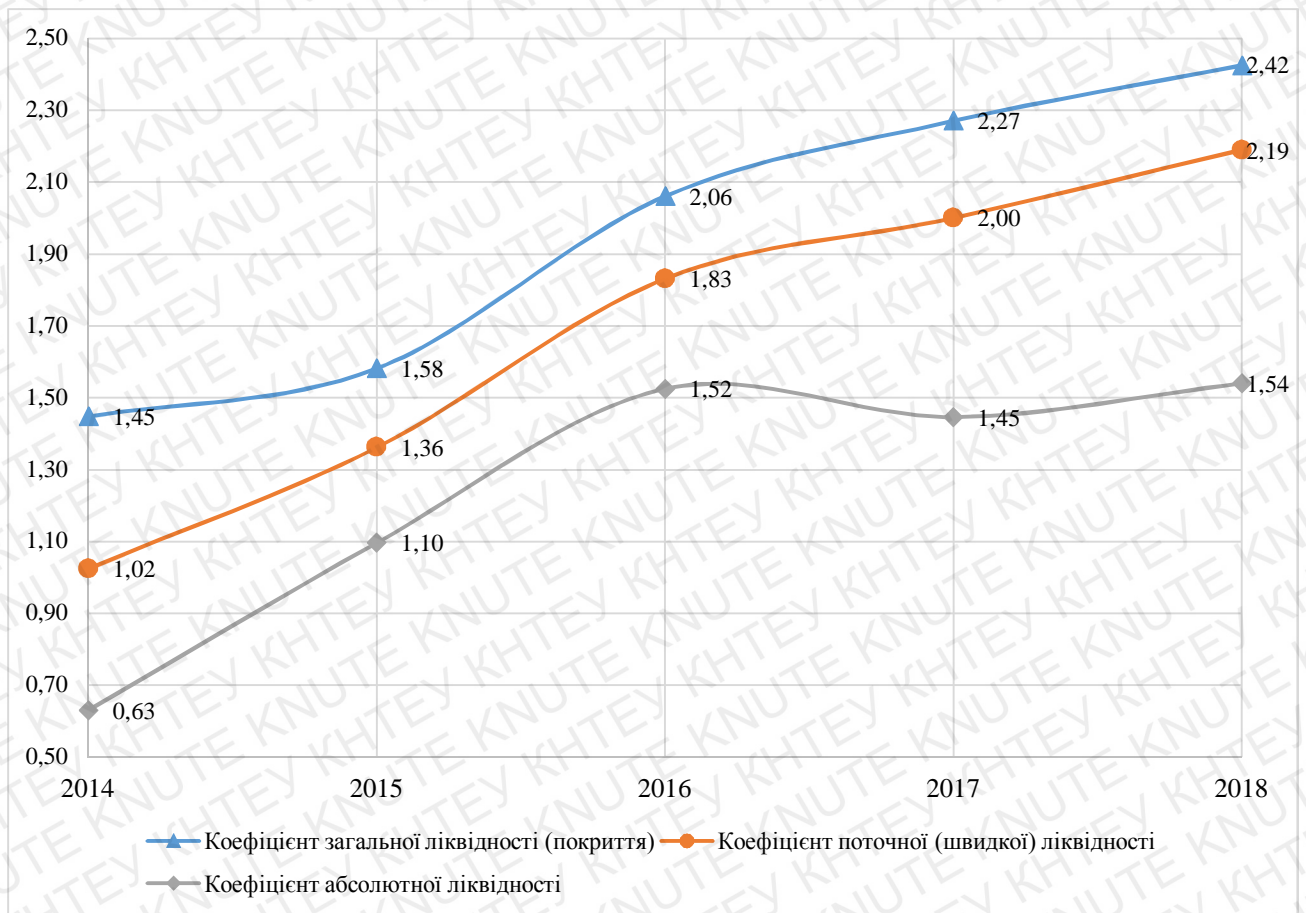

Рис. 3.7. Прогнозні значення показників ліквідності на 2018 рік

У 2018 році спостерігається тенденція до зростання коефіцієнта швидкої ліквідності, і він перебуває у нормі більше 1.

Показник абсолютної ліквідності показує, яку частину короткострокової заборгованості підприємство може погасити найближчим часом за рахунок наявних грошових коштів.

У ТОВ АФ "ПрайсвотерхаусКуперс (Аудит)" спостерігається позитивна тенденція до росту даного показника у 2018 [51].

Проведемо прогнозування показників фінансової стійкості ТОВ АФ "ПрайсвотерхаусКуперс (Аудит)" на 2018 рік.

Результати розрахунків представлені у таблиці 3.12.

Таблиця 3.12

Прогнозування показників фінансової стійкості на 2018 рік

Показник	2017	2018	Абсолютне відхилення
			2018-2017
В.О.К., тис. грн	156219	221067	64848
Коефіцієнт забезпечення оборотних активів власними коштами	0,56	0,59	0,03
Маневреність робочого капіталу	0,19	0,17	-0,03
Маневреність власного оборотного капіталу	1,14	1,08	-0,06
Коефіцієнт забезпечення власним оборотним капіталом	5,20	6,06	0,86
Коефіцієнт автономії	0,58	0,61	0,03
Коефіцієнт фінансової залежності	1,71	1,63	-0,08
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	0,13	0,55	0,42
Коефіцієнт концентрації позикового капіталу	0,83	0,39	-0,45
Коефіцієнт фінансової стабільності	0,35	1,58	1,23
Коефіцієнт фінансової стійкості	0,58	0,61	0,03

За результатами розрахунків видно, що спостерігається позитивна тенденція до збільшення коефіцієнта забезпечення оборотних активів власними коштами на 2018 рік, що свідчить про прогнозоване зростання фінансової стійкості підприємства.

Зменшення коефіцієнта фінансової залежності свідчить про зменшення частки позичених коштів у фінансуванні підприємства [22].

Коефіцієнт концентрації залученого капіталу визначає питому вагу залучених коштів в активах підприємства. Оскільки зростання коефіцієнта вище за 0,5 є небажаним, то можна сказати про позитивну тенденцію до зменшення.

Проведемо розрахунок показників рентабельності ТОВ АФ "ПрайсвотерхаусКуперс (Аудит)" на 2018 рік. Результати розрахунків представлені у таблиці 3.13.

Таблиця 3.13

**Прогнозування ефективності діяльності
ТОВ АФ "ПрайсвотерхаусКуперс (Аудит)" на 2018 рік**

	2017	2018	Абсолютне відхилення
			2018 - 2017
Чистий прибуток, тис. грн	10639	46296,82	35657,82
Рентабельність власного капіталу (%)	6,17	18,85	12,68
Рентабельність активів (%)	3,60	11,55	7,95
Рентабельність оборотних активів (%)	3,81	12,31	8,50
Рентабельність необоротних активів (%)	65,45	188,17	122,72
Рентабельність діяльності (%)	3,42	12,22	8,81
Рентабельність продукції (%)	8,51	34,33	25,82
Рентабельність сукупного капіталу (%)	3,60	11,55	7,95
Рентабельність позикового капіталу (%)	8,65	29,84	21,19
Рентабельність основних засобів (%)	69,15	196,44	127,29
Рентабельність продукції за валовим прибутком (%)	149,07	180,91	31,84
Рентабельність операційних витрат (%)	0,44	10,50	10,05

За результатами розрахунків можна зробити висновок, що у 2018 році прогнозується зростання усіх показників рентабельності за рахунок прогнозованого зростання чистого прибутку.

Рентабельність власного капіталу займає особливе місце серед показників рентабельності, оскільки характеризує ефективність використання власних коштів акціонерів та величину прибутку, отриману на кожен гривню вкладень акціонерів в підприємство[52].

У 2018 році планується зростання рентабельності власного капіталу на 12,68% і складатиме 18,85%.

Отже, за результатами розрахунків можна зробити висновок про доцільність інвестування коштів у депозит та купівлю цінних паперів, оскільки за результатами прогнозування це дозволить значно збільшити значення показників рентабельності та фінансової стійкості.

ВИСНОВКИ І ПРОПОЗИЦІЇ

За результатами аналізу трактувань поняття «управління фінансовим станом» визначено, що науковцями воно розглядається як система принципів і методів впливу на керовану систему, як процес певної діяльності або як вищий вид інформаційної взаємодії. Метою управління фінансовим станом підприємства є своєчасне виявлення проблем та їх знешкодження, розробка та реалізація плану щодо оперативного відновлення платоспроможності, забезпечення підприємства необхідними фінансовими ресурсами та підвищення ефективності його фінансової діяльності.

Управління фінансовим станом підприємства – це сукупність принципів, методів та інструментів прийняття та реалізації управлінських рішень щодо структури активів та джерел їх фінансування з метою забезпечення дотримання інтересів вищого менеджменту та забезпечення зростання добробуту власників. Організація управління фінансовим станом має ґрунтуватися на принципах координації, альтернативності, ієрархічності, інтегрованості, стратегічної направленості, гнучкості, комплексності, інноваційної спрямованості та пріоритетності розв'язання протиріч в складових елементах фінансового стану.

Вплив на фінансові відносини здійснюється за допомогою спеціальних методів: фінансове прогнозування, фінансове планування, фінансовий контроль, фінансове регулювання.

Серед комплексу науково-методичного інструментарію для оцінки та управління фінансовим станом підприємства виділяють коефіцієнтний, комплексний, інтегральний, безбитковий та рівноважний методи, кожен з яких має свої переваги та недоліки.

Отже, за результатами аналізу теоретичних засад управління фінансовим станом підприємства визначено економічну суть фінансового стану, основні методи управління ним. Визначено методичні підходи та критерії аналізу управління фінансовим станом підприємства.

За результатами аналізу фінансових ресурсів ТОВ АФ "ПрайсвотерхаусКуперс (Аудит)" спостерігається стійка тенденція до

зростання власного капіталу, зокрема з 2014 до 2017 року сума власного капіталу зросла у 5,6 разів. Найбільший вплив на таке зростання мало зростання нерозподіленого прибутку. За період 2014 – 2017 рр. обсяг власних фінансових ресурсів збільшився на 146332 тис. грн., що свідчить про зростання фінансової стійкості підприємства.

Можна спостерігати незначне зростання залучених коштів підприємством. Це спричинено, в основному, збільшенням поточної кредиторської заборгованості з 71376 тис. грн у 2014 році до 132034 тис. грн у 2017.

Збільшення залучення позикового капіталу у 2017 році на 6645 тис. грн більше, ніж у попередньому році призвело до зменшення приросту рентабельності власного капіталу, що свідчить про неефективне використання залучених коштів.

Коефіцієнти оборотності фінансових ресурсів мають тенденцію до зниження. Це свідчить про зниження інтенсивності роботи підприємства, його ділової активності, про зниження ефективності використання власних і позикових ресурсів.

За результатами використання різних інтегральних методів та аналізу рентабельності, можна зробити висновок, що ефективність управління фінансовим станом на підприємстві у 2017 році значно зменшилась порівняно з 2015 – 2016 роками. Про це свідчить зниження усіх показників рентабельності, гірші результати використання методу вагових коефіцієнтів, менше рейтингове число Кондракова 2017 року порівняно з 2016 роком та належність до проблемного класу за моделлю Дюрана.

За результатами фінансової звітності у ТОВ АФ "ПрайсвотерхаусКуперс (Аудит)" найбільший прибуток був у 2016 році і склав 71229 тис.грн. У 2017 році спостерігається його значне скорочення до 10639 тис.грн. Рентабельність продажу мала найвищі значення також у 2016 році і дорівнювала 22,41%. У 2017 році відбулося суттєве зменшення рентабельності продажу до 3,42%.

У результаті інтегральної оцінки за моделлю Дюрана у 2017 році фінансова стійкість ТОВ АФ "ПрайсвотерхаусКуперс (Аудит)" погіршилася. Оскільки підприємство за рівнем платоспроможності у 2017 році належить до 3-го класу, то воно є проблемним. Натомість у минулому 2016 році підприємство належало до 2 класу, що свідчило про деякий ступінь ризику із заборгованості, але ще не розглядалося як ризиковане.

За інтегральним підходом Кондракова Н.П. рейтингове число за 2017 рік менше, ніж за 2016 рік, що це свідчить про погіршення фінансової стійкості ТОВ АФ "ПрайсвотерхаусКуперс (Аудит)".

Основними напрямками покращення фінансового стану ТОВ АФ "ПрайсвотерхаусКуперс (Аудит)" є інвестування у цінні папери, вкладення коштів у депозити, факторинг дебіторської заборгованості, збільшення вхідних та зменшення вихідних грошових потоків.

Збільшення розмірів вхідних потоків можливе за рахунок впровадження наступних заходів:

- надання додаткових видів послуг (освітніх, консультаційних), розширення їх асортименту, а отже, і збільшення виручки від реалізації,
- перегляд вартості наданих послуг та їх можливе підвищення;
- продаж частини основних фондів та рефінансування дебіторської заборгованості.

ТОВ АФ "ПрайсвотерхаусКуперс (Аудит)" рекомендується переглянути структуру витрат, зокрема:

- переглянути обсяги орендованої площі;
- переглянути чисельність працівників із погодинною формою оплати праці, зокрема управлінської ланки.

Оптимізація структури капіталу може здійснюватися за критеріями мінімізації середньозважених витрат на капітал, максимізації рівня прогнозованої фінансової рентабельності та мінімізації рівня фінансових ризиків.

За результатами розрахунків, загальна сума витрат, пов'язаних із залученням капіталу підприємства ТОВ АФ "ПрайсвотерхаусКуперс (Аудит)" з різних джерел, у 2017 році становить 3,66% до загальної суми капіталу.

За результатами розрахунків ефективності інвестицій можна зробити висновок, що ТОВ АФ "ПрайсвотерхаусКуперс (Аудит)" ватро вкласти 500000 грн у депозит ПАТ "ПУМБ" та отримати додатково чистий прибуток у розмірі 70630 грн, а також вкласти 500000 грн у купівлю акцій ПАТ "ЦентрЕнерго" та отримати додатково чистий прибуток у розмірі 157692 грн. Тобто, при інвестиціях в 1000 тис. грн ТОВ АФ "ПрайсвотерхаусКуперс (Аудит)" за рік отримає 228322 грн.

Інвестування коштів у депозит та купівлю цінних паперів здійснити доцільно, оскільки за результатами прогнозування це дозволить значно збільшити значення показників рентабельності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Литовченко О. Ю. Сутність та концептуальні засади управління фінансовим станом підприємства / О. Ю. Литовченко, Г. С. Цой. – 2012. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.rusnauka.com/1_NIO_2012/Economics/10_98585.doc.htm.
2. Фещенко О. П. Управління фінансовим станом корпорацій: сутність та принципи організації // Ефективна економіка, 2016. – № 12. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=5344>.
3. Зигрій О. В. Комплексна оцінка фінансового стану підприємства на основі показників звітності: теоретичний підхід / О. В. Зигрій // Матеріали Міжнародної науково-практичної конф. Економіка України в умовах сучасних трансформацій. – Чортків : ФО-П Атаманчук В. В., 2014. – С. 61 – 63. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://dspace.tneu.edu.ua/handle/316497/2221>.
4. Титаренко О. С. Сутнісна характеристика фінансового стану підприємства / О. С. Титаренко // Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. – 2012. – №3 (54). [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe.
5. Мішура В. Б., Спіцип В. Є. Економічна сутність, аналіз та оцінка фінансового стану підприємства / В. Б. Мішура, В. Є. Спіцип // Науковий вісник. – 2017. – №3 (24Е). [Електронний ресурс]. Режим доступу: [http://www.dgma.donetsk.ua/science_public/science_vesnik/%E2%84%963\(24%D0%95\)_2017/article/19.pdf](http://www.dgma.donetsk.ua/science_public/science_vesnik/%E2%84%963(24%D0%95)_2017/article/19.pdf).
6. Карачарова К. А. Сутність та особливості управління фінансовим станом підприємства [Текст] / Катерина Анатоліївна Карачарова, Людмила Віталіївна Наливайко // Економічний аналіз : зб. наук. праць / Тернопільський національний економічний університет; редкол. : В. А. Дерій (голов. ред.) та ін. – Тернопіль : Видавничо-поліграфічний центр Тернопільського національного економічного університету “Економічна думка”, 2016. – Том

23. – № 2. – С. 126-130 [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://www.econa.org.ua/index.php/econa/article/download/1051/pdf_695.
7. Тимошко Г.М. Сутність поняття «Управління» та «Менеджмент» // Теорія та методика управління освітою, 2011. – № 7. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://umo.edu.ua/images/content/nashi_vydanya/metod_upr_osvit/v_7/13.
8. Непочатенко О. О., Мельничук Н. Ю. Фінанси підприємств. – К. : Центр учбової літератури, 2013. – 504 с.
9. Мосьондз О. Б. Аналіз фінансового стану підприємства: сутність і необхідність // Електронне наукове фахове видання «Ефективна економіка». – 2012. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=1016>.
10. Гайбура Ю. А. Загнітко Л. А. Фінансове прогнозування як елемент управління фінансовими ресурсами підприємства // Гроші, фінанси і кредит Випуск 9. – 2017. [Електронний ресурс].
Режим доступу: http://www.economyandsociety.in.ua/journal/9_ukr/167.pdf.
11. Балакіна А. П., Бабленкова І. І. Фінанси – М. : Дашков и К, 2017. – 384 с.: ISBN 978-5-394-01500-7 [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://znanium.com/catalog/product/415398>.
12. Школьник І. О., Боярко І. М., Дейнека О. В. Фінансовий аналіз: навч. посібн. – К. : Центр учбової літератури, 2016. – 368 с. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://cul.com.ua/preview/fash.pdf>.
13. Шелудько В.М. Фінансовий менеджмент / Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. – 2-ге вид., стер. – К. : Знання, 2013. – 375 с.
14. Дорошенко Г. О. Менеджмент: навч. посібн. / за заг. ред. Г.О. Дорошенко. – Харків, ВСВ-Принт, 2015. – 300 с.
15. Стойко О. Я., Дема Д. І. Фінанси: навч. посібн. / О.Я. Стойко, Д.І. Дема; за ред. О.Я. Стойка. – 2-ге видання, стереотипне. – К. : Алерта, 2017. – 432 с. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.alerta.kiev.ua/2011-07-16-16-39-18/eknauk/item/235>.

16. Серета О. О. Механізм регулювання фінансової діяльності підприємств // Економічні науки, 2011. – № 27. – С. 219 - 221
17. Сороківська М. В., Андрейків Т. Я.. Фінанси підприємств : навч. посібник / - Львів: вид-во ЛКА, 2015. – С. 288
18. Тігова Т. М., Селіверстова Л. С., Процюк Т. Б. Аналіз фінансової звітності. : навч. посібник. // К. : Центр навчальної літератури, 2012 - 268с.
19. Аналітичний інструмент «Фінансовий аналіз» [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.finalon.com/metodyka-rozrakhunku/>.
20. Мних Є. В. Економічний аналіз : підручник / Є. В. Мних. – К. : Знання, 2011. – 630 с.
21. Грабовецький, Б. Є. Економічний аналіз : навчальний посібник / Б. Є. Грабовецький. – Вінниця : ВНТУ, 2013. – 85 с. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://hrabovecky.vk.vntu.edu.ua/file/dcca722eb5be70aed019619b8182306c.pdf>.
22. Мешкова Н. Л. Оцінка ділової активності підприємства на мікрорівні // Журнал Глобальні та національні проблеми економіки Випуск 5. – 2015 [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://global-national.in.ua/archive/5-2015/104.pdf>.
23. Бугас Н. В. Аналіз та оцінка ділової активності підприємств // Державне управління: удосконалення та розвиток, 2017 . – № 2. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=1035>.
24. Степасюк Л. М. Економіка і фінанси підприємства [Текст] : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / Н. М. Суліма, О. В. Величко // Національний університет біоресурсів і природокористування України. - К. : ЦП "Компринт", 2013. - 300 с.
25. Загірняк М. В. Економіка підприємства: магістерський курс : підручник. Ч. 1 / ред. М. В. Загірняк, П. Г. Перерва, О. І. Маслак. – Кременчук : ТОВ "Кременчуцька міська друкарня", 2015. – 736 с.
26. Отенко І.П. Фінансовий аналіз : навчальний посібник / І.П. Отенко, Г.Ф. Азаренков, Г.А. Іващенко. – Х. : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2015. – 156 с.

[Електронний ресурс]. Режим доступу: [http://shron1.chtyvo.org.ua/Otenko_Iryna / Finansovy_i_analiz.pdf](http://shron1.chtyvo.org.ua/Otenko_Iryna/Finansovy_i_analiz.pdf)

27. Лучко М. Р. Фінансовий аналіз. Навчальний посібник / М. Р. Лучко, С. М. Жукевич, А. І. Фаріон – Тернопіль: ТНЕУ, 2016 – 304 с. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://dspace.tneu.edu.ua/bitstream/316497/19240/1/Fin%20analiz%20Verstka.pdf>.
28. Любенко Н. М. Фінанси підприємств. Навчальний посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 264 с.
29. Крамаренко Г.О., Чорна О. Є. Фінансовий менеджмент // Київ: Центр учбової літератури, 2009. — 520 с.
30. Базецька Г. І. Фінанси підприємства: планування та управління у виробничій сфері [текст]: навч. посіб. / Г. І. Базецька, Л. Г. Суботовська, Ю. В. Ткаченко; Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. – Х.: ХНАМГ, 2012. – 292 с.
31. Стойко О. Я., Дема Д. І. Фінанси: навч. посіб. / О. Я. Стойко, Д. І. Дема; за ред. О. Я. Стойка. – К.: Алерта, 2014. – 432 с. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://ir.znau.edu.ua/bitstream/123456789/3186/1/Finansu.pdf>
32. Бердар М. М. Фінанси підприємств. Навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2010. — 352 с. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://shron1.chtyvo.org.ua/Berdar_Marharyta/Finansy_pidprijemstv.pdf
33. Зянько В. В. Фінанси підприємств: навч. посіб. Частина 1 / Зянько В. В, Фурик В. Г., Вальдшмідт І. М. // Вінниця: ВНТУ, 2016. – 126 с. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://fk.vntu.edu.ua/images/documents/fp_1_2016.pdf
34. Рясних Є. Г. Основи фінансового менеджменту // Видавництво: Академвидав, серія: Альма-матер, 2010. – С. 432 – 440.
35. Салига К. С., Писаренко А. А. Оптимізація структури капіталу підприємства // Загальні питання економіки. Інвестиції: практика та досвід, 2011. – № 10. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.investplan.com.ua/pdf/10_2011/9.pdf.

36. Грицино О. М., Бусленко В. В. Оптимізація структури капіталу підприємств України // Фінанси, облік і аудит, 2017. – № 29. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://ir.kneu.edu.ua/bitstream/2010/22869/1/77-97.pdf>.
37. Воронін А. В. Оптимізація структури капіталу акціонерного товариства // Фінанси, облік, банки, 2014. – № 1(20).
38. Данілов О. Д., Паєнтко Т. В. Фінанси підприємств у запитаннях і відповідях. Навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 256 с. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://shron1.chtyvo.org.ua/Doroshko_Mykola/Neopolitychne_seredovysche_ta_heopolitychna_orientatsiia_krain_SND.pdf.
39. Костюк О. М. Економічний аналіз фінансових результатів підприємства. Підруч. для студ. вищ. навч. закл., 2017. – 216 с. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://library.if.ua/book/89/6247.html>.
40. Щербатих Д. В. Аналіз показників ліквідності на підприємствах Ефективна економіка, 2012. – № 3. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=1039>.
41. Тігова Т. М., Селіверстова Л. С., Процюк Т. Б. Аналіз фінансової звітності. : навч. посібник. - К.: Центр навчальної літератури, 2012 – 268 с.
42. Електронний журнал Дт-Кт [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://dtk.com.ua/show/1cid04164.html>.
43. Фаріон В. Я Аналітична оцінка ділової активності та рентабельності підприємств інноваційна економіка // Інноваційна економіка 2013. – № 10. – С. 27 - 33.
44. Сокольська Р. Б., Зелікман В. Д., Акімова Т. В. Фінансовий аналіз: Частина 2. Спеціальні методи фінансового аналізу: Навч. посібник. – Дніпро: НМетАУ, 2016. – 76 с. [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://nmetau.edu.ua/file/fin-analiz_lbr_navch-posibnik-ch2_rbr_-2016.pdf.
45. Фінанси підприємств : навч. посібник / М. В. Сороківська, Т. Я. Андрейків. - Львів: вид-во ЛКА, 2015. – 288 с.

46. Ковбасюк А. М. Напрями вдосконалення фінансового стану підприємства, 2016. – № 11. – С. 373 - 375. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://global-national.in.ua/archive/11-2016/79.pdf>.
47. Ладунка І. С. Шляхи покращення фінансового стану підприємств в сучасних економічних умовах // Економіка і суспільство, 2016. – № 5. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://economyandsociety.in.ua/journal/5_ukr/33.pdf.
48. Крамаренко Г. О., Чорна О. Є. Фінансовий аналіз. Підручник. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 392 с. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://shron1.chtyvo.org.ua/Kramarenko_Halyna/Finansovyi_analiz.pdf.
49. Юнацький М. О. Огляд сучасних методів прогнозування фінансового стану підприємства // Електронне науково-фахове видання «Ефективна економіка». – 2018. – № 4 [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.economy.nauka.com.ua/pdf/4_2018/42.pdf.
50. Отенко І. П., Азаренков Г. Ф., Іващенко Г. А. Фінансовий аналіз : навчальний посібник / І. П. Отенко, Г. Ф. Азаренков, Г. А. Іващенко. – Х. : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2015. – 156 с. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://shron1.chtyvo.org.ua/Otenko_Iryna/Finansovyi_analiz.pdf.
51. Слободян, Н. Г. Аналіз і прогнозування фінансової стійкості підприємства в сучасних умовах: методологія і практика / Наталія Геннадіївна Слободян // Економічний аналіз : зб. наук. праць: Видавничо-поліграфічний центр Тернопільського національного економічного університету Економічна думка, 2014. – 213 с.
[Електронний ресурс]. Режим доступу: https://www.econa.org.ua/index.php/econa/article/viewFile/638/pdf_308.
52. Єкімова, К. В. Фінансовий менеджмент / К. В. Єкімова, І. П. Савельєва, К. В. Кардапольцев. – М. : Видавництво Юрайт, 2017. – 381 с.

ДОДАТКИ

ДОДАТОК А

Методика розрахунку основних коефіцієнтів аналізу фінансового стану

	Коефіцієнти	Сутність	Алгоритм розрахунку
Рентабельність	Коефіцієнт рентабельності сукупного капіталу	Відношення чистого прибутку до середньої за період вартості капіталу.	$Kp = \frac{ЧП}{K}$, де ЧП – чистий прибуток; K – середня за період вартість капіталу.
	Коефіцієнт рентабельності власного капіталу	Показує скільки прибутку було згенеровано на кожен гривню залучених власних коштів.	$Kp = \frac{ЧП}{BK} * 100$, де ЧП – чистий прибуток; BK – власний капітал.
	Коефіцієнт рентабельності позикового капіталу	Показує скільки прибутку було згенеровано на кожен гривню залучених позикових коштів.	$Kp = \frac{ЧП}{ПК} * 100$, де ЧП – чистий прибуток; ПК – позиковий капітал.
	Коефіцієнт рентабельності активів	Показує ефективність використання активів компанії для генерації прибутку.	$Kp = \frac{ЧП}{A}$, де ЧП – чистий прибуток; A – середньорічна сума активів.
	Коефіцієнт рентабельності необоротних активів	Відношення чистого прибутку до середньої за період (середньорічної) вартості необоротних активів.	$Kp = \frac{ЧП}{НА}$, де ЧП – чистий прибуток; A – середньорічна сума необоротних активів.
	Коефіцієнт рентабельності оборотних активів	Відношення чистого прибутку до середньої за період (середньорічної) вартості оборотних активів.	$Kp = \frac{ЧП}{OA}$ де ЧП – чистий прибуток; OA – середньорічна сума оборотних активів.
	Коефіцієнт рентабельності основних засобів	Відношення чистого прибутку до середньої за період (середньорічної) вартості основних засобів.	$Kp = \frac{ЧП}{OЗ}$, де ЧП – чистий прибуток; OЗ – середньорічна сума оборотних активів.
	Коефіцієнт рентабельності діяльності	Вказує на обсяг чистого прибутку, який генерує кожна гривня продажів.	$Kp = \frac{ЧП}{ЧД}$, де ЧП – чистий прибуток; ЧД – чистий дохід від реалізації.

	Коефіцієнт рентабельності продукції за валовим прибутком	Відношення валового прибутку до собівартості реалізованої продукції.	$Kp = \frac{ВП}{С}$, де ВП – валовий прибуток; С – собівартість.
	Коефіцієнт рентабельності операційних витрат	Відношення прибутку від операційної діяльності до величини операційних витрат.	$Kp = \frac{ПОД}{ОВ}$, де ПОД – прибуток від операційної діяльності; ОВ – операційні витрати.
Ліквідність	Коефіцієнт поточної (швидкої) ліквідності	Показує, яку частину поточних зобов'язань підприємство спроможне погасити за рахунок найбільш ліквідних оборотних коштів.	$Kл = \frac{ОА - З}{ПЗ}$, де ОА – оборотні активи; З – запаси; ПЗ – поточні зобов'язання.
	Коефіцієнт загальної ліквідності (покриття)	Характеризує здатність підприємства забезпечити свої короткострокові зобов'язання з найбільше легко реалізованої частини активів – оборотних коштів.	$Kл = \frac{ОА}{ПЗ}$, де ОА – оборотні активи; ПЗ – поточні зобов'язання.
	Коефіцієнт абсолютної ліквідності	Дозволяє визначити частку короткострокових зобов'язань, що підприємство може погасити найближчим часом, не чекаючи оплати дебіторської заборгованості й реалізації інших активів.	$Kа = \frac{А}{ПЗ}$, де А – грошові активи; ПЗ – поточні зобов'язання.
Платоспроможність	Коефіцієнт абсолютної платоспроможності	Відношення суми грошових коштів на рахунках суб'єкта господарювання у національній та іноземній валютах до короткотермінових зобов'язань за платежами.	$Kан = \frac{ГК}{КЗ}$, де ГК – грошові кошти; КЗ – поточні зобов'язання.
	Коефіцієнт термінової платоспроможності	Відношення грошових коштів, їх еквівалентів та поточних фінансових інвестицій до короткотермінових зобов'язань за платежами	$Kmn = \frac{ГКЕ + ПФІ}{КЗ}$, де ГКЕ – грошові кошти та еквіваленти; ПФІ – поточні фінансові інвестиції; КЗ – поточні зобов'язання.
	Коефіцієнт загальної платоспроможності	Відношення всієї суми оборотних активів до короткотермінових зобов'язань за платежами	$Kл = \frac{ОА}{ПЗ}$, де ОА – оборотні активи; ПЗ – поточні зобов'язання.

Ділова активність	Коефіцієнт оборотності оборотних коштів	Відношення чистого доходу від реалізації до середньорічної залишкової вартості оборотних активів.	$K_{обіг.обор.кошт\ів} = \frac{ЧДВ}{OA_{сер}}$, де ЧДВ – чистий дохід від реалізації; $OA_{сер}$ – оборотні активи середньорічні.
	Коефіцієнт оборотності запасів	Визначається на основі співставлення показника собівартості продукції та середньорічної вартості запасів.	$K_{обор.запас\ів} = \frac{C}{BЗ + НВ + ГП + Т}$, де C – собівартість; $BЗ$ – виробничі запаси засоби середньорічні; $НВ$ – незавершене виробництво; $ГП$ – готова продукція; $Т$ – товари.
	Коефіцієнт оборотності основних засобів	Співвідношення чистого доходу від реалізації до середньорічної залишкової вартості основних засобів.	$K_o = \frac{ЧДВ}{OЗ_{сер}}$, де ЧДВ – чистий дохід від реалізації; $OЗ_{сер}$ – основні засоби середньорічні.
	Коефіцієнт оборотності власного капіталу	Вказує на ефективність використання капіталу власників та свідчить про його продуктивність.	$K_o = \frac{B}{BK}$, де B – виручка; BK – середньорічна сума власного капіталу.
	Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості	Співставлення чистого доходу від реалізації продукції та середньорічної суми дебіторської заборгованості.	$K_{об.деб.заборг} = \frac{ЧДВ}{ДЗ}$, де ЧДВ – чистий дохід від реалізації; $ДЗ$ – середньорічна сума дебіторської заборгованості.
	Коефіцієнт оборотності активів	Оборотність активів означає співвідношення чистого доходу до середньорічної суми активів підприємства.	$Oa = \frac{ЧДВ}{A_{сер}}$, де ЧДВ – чистий дохід від реалізації; $A_{сер}$ – активи середньорічні.
	Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості	Характеризує залучені кошти, які підлягають поверненню.	$Oкз = \frac{CЗ}{KЗ}$, де $CЗ$ – сума закупівель; $KЗ$ – середня величина кредиторської заборгованості.
	Період обороту оборотних активів	Розраховується діленням 360 днів на коефіцієнт оборотності оборотних коштів.	$П = \frac{360}{K_{обіг.обор.кошт\ів}}$, де $K_{обіг.обор.кошт\ів}$ – оборотність оборотних коштів.

Фінансова стійкість	Період обороту запасів	Розраховується діленням 360 днів на коефіцієнт обороту запасів.	$P_{\text{обор.запас}} = \frac{360}{K_{\text{обор.запас}}}$, де $K_{\text{обор.запас}}$ – коефіцієнт оборотності запасів.
	Коефіцієнт фінансового ризику	Характеризує кількість залученого капіталу в розрахунку на 1 грн власного капіталу.	$K_{\text{фр}} = \frac{ЗК}{ВК}$, Де ЗК – сума залученого капіталу; ВК – сума власного капіталу.
	Коефіцієнт автономії (фінансової незалежності)	Характеризує частку власного капіталу у загальній вартості авансованого капіталу підприємства.	$K_a = \frac{ВК}{К}$, де ВК – сума власного капіталу; К – загальна сума капіталу.
	Коефіцієнт фінансової залежності	Характеризує частку залученого капіталу у загальній вартості авансованого капіталу	$K_z = \frac{К}{ВК}$, де ВК – сума власного капіталу; К – загальна сума капіталу.
	Власний оборотний капітал	Являє собою суму грошових коштів, що залишилася після виключення зобов'язань фірми зі своїх оборотних активів.	$ВОК = ВК + ДЗ - НА$, де ВК – сума власного капіталу; ДЗ – сума довгострокових зобов'язань; НА – необоротні активи.
	Коефіцієнт забезпечення оборотних активів власними коштами	Відношення власного оборотного капіталу до оборотних активів.	$K = \frac{ВОК}{ОА}$, де ВОК – сума власного оборотного капіталу; ОА – оборотні активи.
	Коефіцієнт маневрування власного капіталу	Характеризує ступінь мобільності власного капіталу щодо можливого вільного маневрування ним і розраховується як відношення власного оборотного капіталу (ВОК) до суми всього власного капіталу	$K_{\text{мвк}} = \frac{ВОК}{ВК}$, де ВОК – сума власного оборотного капіталу; ВК – загальна сума власного капіталу.
	Коефіцієнт фінансової стабільності	Значення показника вказує на те, скільки гривень власного капіталу припадає на кожну гривню зобов'язань компанії. Високе значення говорить про низький рівень фінансових ризиків.	$K_{\text{фс}} = \frac{ВК}{ЗК}$, Де ЗК – сума залученого капіталу; ВК – сума власного капіталу.

Коефіцієнт фінансової стійкості	Індикатор, який говорить про здатність компанії залишатися платоспроможною в довгостроковій перспективі.	$K_{фс} = \frac{BK + ДЗ}{K},$ Де ДЗ – сума довгострокових зобов'язань; BK – сума власного капіталу.
Коефіцієнт концентрації позикового капіталу	Цей показник вказує на рівень левереджа компанії. Леведж означає використання фінансових інструментів або позикового капіталу з метою підвищення потенційної рентабельності інвестицій.	$K_{лж} = \frac{ПК}{A},$ де ПК – сума позикового капіталу; А – сума активів.

ДОДАТОК Б

		КОДИ	
		Дата(рік, місяць, число)	2018 01 01
Підприємство	ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ АУДИТОРСЬКА ФІРМА "ПрайсвотерхаусКуперс (Аудит)"	за ЄДРПОУ	21603903
Територія		за КОАТУУ	8036100000
Організаційно-правова форма господарювання	Товариство з обмеженою відповідальністю	за КОПФГ	230
Вид економічної діяльності	Діяльність у сфері бухгалтерського обліку й аудиту; консультування з питань оподаткування	за КВЕД	69.20
Середня кількість працівників	248		
Одиниця виміру: тис.грн. без десяткового знака			
Адреса	вул. Жилянська, буд. 75, м. Київ, 01033		

Баланс (Звіт про фінансовий стан) на 31.12.2017 р.

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду	Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
I. Необоротні активи				I. Власний капітал			
Нематеріальні активи:	1000	168	774	Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	60	60
первісна вартість	1001	480	1618	Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0	0
накопичена амортизація	1002	312	844	Капітал у дооцінках	1405	0	0
Незавершені капітальні інвестиції	1005	115	0	Додатковий капітал	1410	0	0
Основні засоби:	1010	9112	21661	Емісійний дохід	1411	0	0
первісна вартість	1011	23655	41068	Накопичені курсові різниці	1412	0	0
знос	1012	14543	19407	Резервний капітал	1415	15	15
Інвестиційна нерухомість:	1015	0	0	Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	167080	177719
первісна вартість	1016	0	0	Неоплачений капітал	1425	0	0
знос	1017	0	0	Вилучений капітал	1430	0	0
Довгострокові біологічні активи:	1020	0	0	Інші резерви	1435	0	0
первісна вартість	1021	0	0	Усього за розділом I	1495	167155	177794
накопичена амортизація	1022	0	0	II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Довгострокові фінансові інвестиції:				Відстрочені податкові зобов'язання	1500	0	0
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	4	6	Пенсійні зобов'язання	1505	0	0
інші фінансові інвестиції	1035	0	0	Довгострокові кредити банків	1510	0	0
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	0	0	Інші довгострокові зобов'язання	1515	0	0
Відстрочені податкові активи	1045	239	432	Довгострокові забезпечення	1520	0	0
Гудвіл	1050	0	0	Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0	0
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0	0	Цільове фінансування	1525	0	0
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0	0	Благодійна допомога	1526	0	0
Інші необоротні активи	1090	0	0	Страхові резерви, у тому числі:	1530	0	0

Усього за розділом I	1095	9638	22873	резерв довгострокових зобов'язань; (на початок звітного періоду)	1531	0	0
II. Оборотні активи				резерв збитків або резерв належних виплат; (на початок звітного періоду)	1532	0	0
Запаси	1100	27734	32354	резерв незароблених премій; (на початок звітного періоду)	1533	0	0
Виробничі запаси	1101	15	43	інші страхові резерви; (на початок звітного періоду)	1534	0	0
Незавершене виробництво	1102	27719	32311	Інвестиційні контракти;	1535	0	0
Готова продукція	1103	0	0	Призовий фонд	1540	0	0
Товари	1104	0	0	Резерв на виплату джек-поту	1545	0	0
Поточні біологічні активи	1110	0	0	Усього за розділом II	1595	0	0
Депозити перестраховання	1115	0	0	III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Векселі одержані	1120	0	0	Короткострокові кредити банків	1600	0	0
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	11350	15093	Векселі видані	1605	0	0
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	6011	1230	Поточна кредиторська заборгованість: за довгостроковими зобов'язаннями	1610	570	0
з бюджетом	1135	582	2454	за товари, роботи, послуги	1615	2030	2696
у тому числі з податку на прибуток	1136	582	2454	за розрахунками з бюджетом	1620	5585	4708
з нарахованих доходів	1140	1432	4573	за у тому числі з податку на прибуток	1621	0	0
із внутрішніх розрахунків	1145	14701	60150	за розрахунками зі страхування	1625	22	0
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	203	181	за розрахунками з оплати праці	1630	0	0
Поточні фінансові інвестиції	1160	0	0	за одержаними авансами	1635	65839	76616
Гроші та їх еквіваленти	1165	191826	164080	за розрахунками з учасниками	1640	0	0
Готівка	1166	2	0	із внутрішніх розрахунків	1645	30532	48014
Рахунки в банках	1167	191824	164080	за страховою діяльністю	1650	0	0
Витрати майбутніх періодів	1170	2784	3537	Поточні забезпечення	1660	3909	5435
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0	0	Доходи майбутніх періодів	1665	0	0
у тому числі в:				Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0	0
резервах довгострокових зобов'язань	1181	0	0	Інші поточні зобов'язання	1690	0	49
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0	0	Усього за розділом III	1695	108487	137518
резервах незароблених премій	1183	0	0	IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття			
інших страхових резервах	1184	0	0	V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду			
Інші оборотні активи	1190	9381	8787	Баланс	1900	275642	315312
Усього за розділом II	1195	266004	292439				
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття							
Баланс	1300	275642	315312				

Баланс (Звіт про фінансовий стан) на 31.12.2016 р.

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду	Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
I. Необоротні активи				I. Власний капітал			
Нематеріальні активи:	1000	67	168	Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	60	60
первісна вартість	1001	331	480	Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0	0
накопичена амортизація	1002	264	312	Капітал у дооцінках	1405	0	0
Незавершені капітальні інвестиції	1005	160	115	Додатковий капітал	1410	0	0
Основні засоби:	1010	7333	9112	Емісійний дохід	1411	0	0
первісна вартість	1011	19647	23655	Накопичені курсові різниці	1412	0	0
знос	1012	12314	14543	Резервний капітал	1415	15	15
Інвестиційна нерухомість:	1015	0	0	Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	95851	167080
первісна вартість	1016	0	0	Неоплачений капітал	1425	0	0
знос	1017	0	0	Вилучений капітал	1430	0	0
Довгострокові біологічні активи:	1020	0	0	Інші резерви	1435	0	0
первісна вартість	1021	0	0	Усього за розділом I	1495	95926	167155
накопичена амортизація	1022	0	0	II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Довгострокові фінансові інвестиції	1030	2	4	Відстрочені податкові зобов'язання	1500	0	0
інші фінансові інвестиції	1035	0	0	Пенсійні зобов'язання	1505	0	0
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	0	0	Довгострокові кредити банків	1510	0	0
Відстрочені податкові активи	1045	248	239	Інші довгострокові зобов'язання	1515	570	0
Гудвіл	1050	0	0	Довгострокові забезпечення	1520	0	0
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0	0	Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0	0
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0	0	Цільове фінансування	1525	0	0
Інші необоротні активи	1090	0	0	Благодійна допомога	1526	0	0
Усього за розділом I	1095	7810	9638	Страхові резерви, у тому числі:	1530	0	0
II. Оборотні активи				резерв довгострокових зобов'язань; (на початок звітного періоду)	1531	0	0
Запаси	1100	20570	27734	резерв збитків або резерв належних виплат;	1532	0	0
Виробничі запаси	1101	4	15	резерв незароблених премій; (на початок звітного періоду)	1533	0	0
Незавершене виробництво	1102	20566	27719	інші страхові резерви; (на початок звітного періоду)	1534	0	0
Готова продукція	1103	0	0	Інвестиційні контракти;	1535	0	0
Товари	1104	0	0	Призовий фонд	1540	0	0
Поточні біологічні активи	1110	0	0	Резерв на виплату джек-поту	1545	0	0
Депозити перестраховування	1115	0	0	Усього за розділом II	1595	570	0
Векселі одержані	1120	0	0	III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	10534	11350	Короткострокові кредити банків	1600	0	0
Дебіторська заборгованість за розрах.: за виданими авансами	1130	3230	6011	Векселі видані	1605	0	0
з бюджетом	1135	0	582	Поточна кредиторська заборгованість: за довгостроковими зобов'язаннями	1610	110	570
у тому числі з податку на прибуток	1136	0	582	за товари, роботи, послуги	1615	394	2030
з нарахованих доходів	1140	729	1432	за розрахунками з бюджетом	1620	19865	5585
із внутрішніх розрахунків	1145	2732	14701	за у тому числі з податку на прибуток	1621	10521	0
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	404	203	за розрахунками зі страхування	1625	0	22
Поточні фінансові інвестиції	1160	0	0	за розрахунками з оплати праці	1630	7562	0
Гроші та їх еквіваленти	1165	162106	191826	за одержаними авансами	1635	61756	65839
Готівка	1166	2	2	за розрахунками з учасниками	1640	0	0
Рахунки в банках	1167	160104	191824	із внутрішніх розрахунків	1645	30972	30532
Витрати майбутніх періодів	1170	2097	2784	за страховою діяльністю	1650	0	0
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0	0	Поточні забезпечення	1660	2999	3909
у тому числі в:	1181	0	0	Доходи майбутніх періодів	1665	0	0
резервах довгострокових зобов'язань	1181	0	0	Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0	0
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0	0	Інші поточні зобов'язання	1690	0	0
резервах незароблених премій	1183	0	0	Усього за розділом III	1695	123658	108487
інших страхових резервах	1184	0	0	IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами			
Інші оборотні активи	1190	9942	9381	V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду			
Усього за розділом II	1195	212344	266004	Баланс	1900	220154	275642
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття							
Баланс	1300	220154	275642				

Баланс (Звіт про фінансовий стан) на 31.12.2015 р.

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду	Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
I. Необоротні активи				I. Власний капітал			
Нематеріальні активи:	1000	82	67	Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	60	60
первісна вартість	1001	331	331	Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0	0
накопичена амортизація	1002	249	264	Капітал у дооцінках	1405	0	0
Незавершені капітальні інвестиції	1005	0	160	Додатковий капітал	1410	0	0
Основні засоби:	1010	5297	7333	Емісійний дохід	1411	0	0
первісна вартість	1011	16000	19647	Накопичені курсові різниці	1412	0	0
знос	1012	10703	12314	Резервний капітал	1415	15	15
Інвестиційна нерухомість:	1015	0	0	Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	31385	95851
первісна вартість	1016	0	0	Неоплачений капітал	1425	0	0
знос	1017	0	0	Вилучений капітал	1430	0	0
Довгострокові біологічні активи:	1020	0	0	Інші резерви	1435	0	0
первісна вартість	1021	0	0	Усього за розділом I	1495	31460	95926
накопичена амортизація	1022	0	0	II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Довгострокові фінансові інвестиції:				Відстрочені податкові зобов'язання	1500	0	0
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	1	2	Пенсійні зобов'язання	1505	0	0
інші фінансові інвестиції	1035	0	0	Довгострокові кредити банків	1510	0	0
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	0	0	Інші довгострокові зобов'язання	1515	681	570
Відстрочені податкові активи	1045	797	248	Довгострокові забезпечення	1520	0	0
Гудвіл	1050	0	0	Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0	0
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0	0	Цільове фінансування	1525	0	0
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0	0	Благодійна допомога	1526	0	0
Інші необоротні активи	1090	0	0	Страхові резерви, у тому числі:	1530	0	0
Усього за розділом I	1095	6177	7810	резерв довгострокових зобов'язань; (на початок звітного періоду)	1531	0	0
II. Оборотні активи				резерв збитків або резерв належних виплат; (на початок звітного періоду)	1532	0	0
Запаси	1100	19468	20570	резерв незароблених премій; (на початок звітного періоду)	1533	0	0
Виробничі запаси	1101	0	4	інші страхові резерви; (на початок звітного періоду)	1534	0	0
Незавершене виробництво	1102	19468	20566	Інвестиційні контракти;	1535	0	0
Готова продукція	1103	0	0	Призовий фонд	1540	0	0
Товари	1104	0	0	Резерв на виплату джек-поту	1545	0	0
Поточні біологічні активи	1110	0	0	Усього за розділом II	1595	681	570
Депозити перестраховування	1115	0	0	III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Векселі одержані	1120	0	0	Короткострокові кредити банків	1600	0	0
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	5712	10534	Векселі видані	1605	0	0
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	1605	3230	Поточна кредиторська заборгованість: за довгостроковими зобов'язаннями	1610	112	110
з бюджетом	1135	1610	0	за товари, роботи, послуги	1615	931	394
у тому числі з податку на прибуток	1136	1609	0	за розрахунками з бюджетом	1620	5656	19865
з нарахованих доходів	1140	0	729	за у тому числі з податку на прибуток	1621	0	10521
із внутрішніх розрахунків	1145	7940	2732	за розрахунками зі страхування	1625	0	0
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	1646	404	за розрахунками з оплати праці	1630	7257	7562
Поточні фінансові інвестиції	1160	0	0	за одержаними авансами	1635	48278	61756
Гроші та їх еквіваленти	1165	54117	162106	за розрахунками з учасниками	1640	0	0
Готівка	1166	2	2	із внутрішніх розрахунків	1645	9144	30972
Рахунки в банках	1167	54115	162104	за страховою діяльністю	1650	0	0
Витрати майбутніх періодів	1170	1194	2097	Поточні забезпечення	1660	2188	2999
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0	0	Доходи майбутніх періодів	1665	0	0
у тому числі в:				Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0	0
резервах довгострокових зобов'язань	1181	0	0	Інші поточні зобов'язання	1690	0	88
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0	0	Усього за розділом III	1695	73566	123658
резервах незароблених премій	1183	0	0	IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття			
інших страхових резервах	1184	0	0	У. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0	0
Інші оборотні активи	1190	6238	9942	Баланс	1900	105707	220154
Усього за розділом II	1195	99530	212344				
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття							
Баланс	1300	105707	220154				

Баланс (Звіт про фінансовий стан) на 31.12.2014 р.

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду	Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
				I. Власний капітал			
I. Необоротні активи				Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	60	60
Нематеріальні активи:	1000	98	82	Внески до незареєстрованого капіталу	1401	0	0
первісна вартість	1001	331	331	Капітал у дооцінках	1405	0	0
накопичена амортизація	1002	233	249	Додатковий капітал	1410	0	0
Незавершені капітальні інвестиції	1005	0	0	Емісійний дохід	1411	0	0
Основні засоби:	1010	6365	5297	Накопичені курсові різниці	1412	0	0
первісна вартість	1011	16230	16000	Резервний капітал	1415	15	15
знос	1012	9865	10703	Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	31017	31387
Інвестиційна нерухомість:	1015	0	0	Неоплачений капітал	1425	0	0
первісна вартість	1016	0	0	Вилучений капітал	1430	0	0
знос	1017	0	0	Інші резерви	1435	0	0
Довгострокові біологічні активи:	1020	0	0	Усього за розділом I	1495	31092	31462
первісна вартість	1021	0	0	II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
накопичена амортизація	1022	0	0	Відстрочені податкові зобов'язання	1500	0	0
Довгострокові фінансові інвестиції:				Пенсійні зобов'язання	1505	0	0
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	1	1	Довгострокові кредити банків	1510	0	0
інші фінансові інвестиції	1035	0	0	Інші довгострокові зобов'язання	1515	0	681
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	0	0	Довгострокові забезпечення	1520	0	0
Відстрочені податкові активи	1045	642	797	Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0	0
Гудвіл	1050	0	0	Цільове фінансування	1525	0	0
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0	0	Благодійна допомога	1526	0	0
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0	0	Страхові резерви, у тому числі:	1530	0	0
Інші необоротні активи	1090	0	0	резерв довгострокових зобов'язань; (на початок звітного періоду)	1531	0	0
Усього за розділом I	1095	7106	6177	резерв збитків або резерв належних виплат; (на початок звітного періоду)	1532	0	0
II. Оборотні активи				резерв незароблених премій; (на початок звітного періоду)	1533	0	0
Запаси	1100	25390	19468	інші страхові резерви; (на початок звітного періоду)	1534	0	0
Виробничі запаси	1101	0	0	Інвестиційні контракти;	1535	0	0
Незавершене виробництво	1102	25390	19468	Призовий фонд	1540	0	0
Готова продукція	1103	0	0	Резерв на виплату джек-поту	1545	0	0
Товари	1104	0	0	Усього за розділом II	1595	0	681
Поточні біологічні активи	1110	0	0	III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Депозити перестраховування	1115	0	0	Короткострокові кредити банків	1600	0	0
Векселі одержані	1120	0	0	Векселі видані	1605	0	0
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	9938	5712	Поточна кредиторська заборгованість:	1610	81	112
Дебіторська заборгованість за розрахунками:				за довгостроковими зобов'язаннями	1615	1364	931
за виданими авансами	1130	244	1605	за товари, роботи, послуги	1620	2195	5656
з бюджетом	1135	1325	1610	за у тому числі з податку на прибуток	1621	0	0
у тому числі з податку на прибуток	1136	1324	1609	за розрахунками зі страхування	1625	33	0
з нарахованих доходів	1140	0	0	за розрахунками з оплати праці	1630	0	7257
із внутрішніх розрахунків	1145	4728	7940	за одержаними авансами	1635	24720	48278
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	102	1646	за розрахунками з учасниками	1640	0	0
Поточні фінансові інвестиції	1160	0	0	із внутрішніх розрахунків	1645	7478	9142
Гроші та їх еквіваленти	1165	16192	54117	за страховою діяльністю	1650	0	0
Готівка	1166	3	2	Поточні забезпечення	1660	2081	2188
Рахунки в банках	1167	16189	54115	Доходи майбутніх періодів	1665	0	0
Витрати майбутніх періодів	1170	1185	1194	Відстрочені комісійні доходи від перестрах.	1670	0	0
Частка перестраховика у страховихрез у тому числі в:	1180	0	0	Інші поточні зобов'язання	1690	17	0
резервах довгострокових зобов'язань	1181	0	0	Усього за розділом III	1695	37969	73564
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0	0	IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами	1700	0	0
резервах незароблених премій	1183	0	0	V. Чиста вартість активів пенсійного фонду	1800	0	0
інших страхових резервах	1184	0	0	Баланс	1900	69061	105707
Інші оборотні активи	1190	2851	6238				
Усього за розділом II	1195	61955	99530				
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0	0				
Баланс	1300	69061	105707				

ДОДАТОК В

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) за 2017 рік

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	311481	317802
Чисті зароблені страхові премії	2010	0	0
Премії підписані, валова сума	2011	0	0
Премії, передані у перестраховання	2012	0	0
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	0	0
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	0	0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	-125059	-119386
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	0	0
Валовий: прибуток	2090	186422	198416
Валовий: збиток	2095	0	0
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	0	0
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	0	0
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	0	0
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	0	0
Інші операційні доходи	2120	15258	13616
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	0	0
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	0	0
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	0	0
Адміністративні витрати	2130	-184313	-129406
Витрати на збут	2150	-8428	-4531
Інші операційні витрати	2180	-7494	-6205
Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	0	0
Витрат від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	0	0
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	1445	71890
Фінансовий результат від операційної діяльності: збиток	2195	0	0
Дохід від участі в капіталі	2200	2	1
Інші фінансові доходи	2220	12083	15660
Інші доходи	2240	506	65
Дохід від благодійної допомоги	2241	0	0
Фінансові витрати	2250	-204	-450
Втрати від участі в капіталі	2255	0	0
Інші витрати	2270	-842	-225
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	0	0
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	12990	86941
Фінансовий результат до оподаткування: збиток	2295	0	0
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-2351	-15712
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	0	0
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	10639	71229
Чистий фінансовий результат: збиток	2355	0	0

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За період попереднього року
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	0	0
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	0	0
Накопичені курсові різниці	2410	0	0
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	0	0
Інший сукупний дохід	2445	0	0
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	0	0
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	0	0
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	0	0
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	10639	71229

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Матеріальні затрати	2500	3335	1826
Витрати на оплату праці	2505	162023	126124
Відрахування на соціальні заходи	2510	18032	13215
Амортизація	2515	6078	2798
Інші операційні витрати	2520	135826	115355
Разом	2550	325294	259318

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Середньорічна кількість простих акцій	2600	1000	1000
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	1000	1000
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	10639	71229
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	10639	71229
Дивіденди на одну просту акцію	2650	0	0

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) за 2016 рік

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	317802	291739
Чисті зароблені страхові премії	2010	0	0
Премії підписані, валова сума	2011	0	0
Премії, передані у перестрахування	2012	0	0
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	0	0
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	0	0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	-119386	-128304
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	0	0
Валовий: прибуток	2090	198416	163435
Валовий: збиток	2095	0	0
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	0	0
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	0	0
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	0	0
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	0	0
Інші операційні доходи	2120	13616	31702
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	0	0
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	0	0
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2130	0	0
Адміністративні витрати	2130	-129406	-116490
Витрати на збут	2150	-4531	-2824
Інші операційні витрати	2180	-6205	-4148
Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	0	0
Витрат від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	0	0
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	71890	71675
Фінансовий результат від операційної діяльності: збиток	2195	0	0
Дохід від участі в капіталі	2200	1	1
Інші фінансові доходи	2220	15660	7443
Інші доходи	2240	65	26
Дохід від благодійної допомоги	2241	0	0
Фінансові витрати	2250	-450	-425
Втрати від участі в капіталі	2255	0	0
Інші витрати	2270	-225	-156
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	0	0
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	86941	78564
Фінансовий результат до оподаткування: збиток	2295	0	0
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-15712	-14098
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	0	0
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	71229	64466
Чистий фінансовий результат: збиток	2355	0	0

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	0	0
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	0	0
Накопичені курсові різниці	2410	0	0
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	0	0
Інший сукупний дохід	2445	0	0
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	0	0
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	0	0
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	0	0
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	71229	64466

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Матеріальні затрати	2500	1826	1407
Витрати на оплату праці	2505	126124	136052
Відрахування на соціальні заходи	2510	13215	16992
Амортизація	2515	2798	2275
Інші операційні витрати	2520	115355	95039
Разом	2550	259318	251765

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Середньорічна кількість простих акцій	2600	1000	1000
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	1000	1000
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	71229	64466
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	71229	64466
Дивіденди на одну просту акцію	2650	0	0

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) за 2015 рік

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	291739	183143
Чисті зароблені страхові премії	2010	0	0
Премії підписані, валова сума	2011	0	0
Премії, передані у перестраховання	2012	0	0
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	0	0
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	0	0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	-128304	-99799
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	0	0
Валовий: прибуток	2090	163435	83344
Валовий: збиток	2095	0	0
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	0	0
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	0	0
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	0	0
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	0	0
Інші операційні доходи	2120	31702	31748
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	0	0
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	0	0
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2130	0	0
Адміністративні витрати	2130	-116490	-95915
Витрати на збут	2150	-2824	-2562
Інші операційні витрати	2180	-4148	-14958
Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	0	0
Витрат від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	0	0
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	71675	1657
Фінансовий результат від операційної діяльності: збиток	2195	0	0
Дохід від участі в капіталі	2200	1	0
Інші фінансові доходи	2220	7443	364
Інші доходи	2240	26	9
Дохід від благодійної допомоги	2241	0	0
Фінансові витрати	2250	-425	-134
Втрати від участі в капіталі	2255	0	0
Інші витрати	2270	-156	-672
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	0	0
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	78564	1224
Фінансовий результат до оподаткування: збиток	2295	0	0
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-14098	-854
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	0	0
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	64466	370
Чистий фінансовий результат: збиток	2355	0	0

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	0	0
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	0	0
Накопичені курсові різниці	2410	0	0
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	0	0
Інший сукупний дохід	2445	0	0
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	0	0
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	0	0
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	0	0
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	64466	370

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Матеріальні затрати	2500	1407	3841
Витрати на оплату праці	2505	136052	119895
Відрахування на соціальні заходи	2510	16992	18420
Амортизація	2515	2275	2049
Інші операційні витрати	2520	95039	69030
Разом	2550	251765	213235

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Середньорічна кількість простих акцій	2600	1000	1000
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	1000	1000
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	64466	370
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	64466	370
Дивіденди на одну просту акцію	2650	0	0

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	183143	174754
Чисті зароблені страхові премії	2010	0	0
Премії підписані, валова сума	2011	0	0
Премії, передані у перестраховання	2012	0	0
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	0	0
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	0	0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	-99799	-98113
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	0	0
Валовий: прибуток	2090	83344	76641
Валовий: збиток	2095	0	0
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	0	0
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	0	0
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	0	0
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	0	0
Інші операційні доходи	2120	31748	1145
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	0	0
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	0	0
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2130	0	0
Адміністративні витрати	2130	-95915	-63571
Витрати на збут	2150	-2562	-2304
Інші операційні витрати	2180	-14958	-578
Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	0	0
Витрат від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	0	0
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	1657	11333
Фінансовий результат від операційної діяльності: збиток	2195	0	0
Дохід від участі в капіталі	2200	0	0
Інші фінансові доходи	2220	364	254
Інші доходи	2240	9	21
Дохід від благодійної допомоги	2241	0	0
Фінансові витрати	2250	-134	-35
Втрати від участі в капіталі	2255	0	0
Інші витрати	2270	-672	-67
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	0	0
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	1224	11506
Фінансовий результат до оподаткування: збиток	2295	0	0
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-854	-1592
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	0	0
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	370	9914
Чистий фінансовий результат: збиток	2355	0	0

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	0	0
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	0	0
Накопичені курсові різниці	2410	0	0
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	0	0
Інший сукупний дохід	2445	0	0
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	0	0
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	0	0
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	0	0
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	370	9914

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Матеріальні затрати	2500	3841	10089
Витрати на оплату праці	2505	119895	86494
Відрахування на соціальні заходи	2510	18420	17989
Амортизація	2515	2049	1894
Інші операційні витрати	2520	69030	48185
Разом	2550	213235	164651

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Середньорічна кількість простих акцій	2600	1000	1000
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	1000	1000
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	370	9914
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	370	9914
Дивіденди на одну просту акцію	2650	0	0

ДОДАТОК Г

Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом) за 2017 рік

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності			
Надходження від:			
Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	3000	135652	98617
Повернення податків і зборів	3005	0	0
у тому числі податку на додану вартість	3006	0	0
Цільового фінансування	3010	1031	1088
Надходження від отримання субсидій, дотацій	3011	0	0
Надходження авансів від покупців і замовників	3015	199827	262611
Надходження від повернення авансів	3020	0	0
Надходження від відсотків за залишками коштів на поточних рахунках	3025	8941	14958
Надходження від боржників неустойки (штрафів, пені)	3035	0	0
Надходження від операційної оренди	3040	0	0
Надходження від отримання роялті, авторських винагород	3045	0	0
Надходження від страхових премій	3050	0	0
Надходження фінансових установ від повернення позик	3055	0	0
Інші надходження	3095	2419	2175
Витрачання на оплату:			
Товарів (робіт, послуг)	3100	-88883	-90162
Праці	3105	-132670	-115419
Відрахувань на соціальні заходи	3110	-18702	-14453
Зобов'язань з податків і зборів	3115	-76956	-90430
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на прибуток	3116	-4333	-32002
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на додану вартість	3117	-38770	-34411
Витрачання на оплату зобов'язань з інших податків і зборів	3118	-33853	-24017
Витрачання на оплату авансів	3135	-26892	-19598
Витрачання на оплату повернення авансів/td>	3140	0	-198
Витрачання на оплату цільових внесків	3145	0	0
Витрачання на оплату зобов'язань за страховими контрактами	3150	0	0
Витрачання фінансових установ на надання позик	3155	0	0
Інші витрачання	3190	-5673	-6721
Чистий рух коштів від операційної діяльності	3195	-1906	42468
II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності			
Надходження від реалізації:			
фінансових інвестицій	3200	0	0
необоротних активів	3205	50	78
Надходження від отриманих:			
відсотків	3215	0	0
дивідендів	3220	0	0
Надходження від деривативів	3225	0	0
Надходження від погашення позик	3230	0	0
Надходження від вибуття дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3235	0	0
Інші надходження	3250	0	0
Витрачання на придбання:			
фінансових інвестицій	3255	0	0
необоротних активів	3260	-10410	-9675
Виплати за деривативами	3270	0	0
Витрачання на надання позик	3275	-22000	-11000
Витрачання на придбання дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3280	0	0
Інші платежі	3290	0	0
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	3295	-32360	-20597
III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності			
Надходження від: Власного капіталу	3300	0	0
Отримання позик	3305	0	0
Надходження від продажу частки в дочірньому підприємстві	3310	0	0
Інші надходження	3340	0	0
Витрачання на:			
Викуп власних акцій	3345	0	0
Погашення позик	3350	0	0
Сплату дивідендів	3355	0	0
Витрачання на сплату відсотків	3360	-204	-63
Витрачання на сплату заборгованості з фінансової оренди	3365	-530	-450
Витрачання на придбання частки в дочірньому підприємстві	3370	0	0
Витрачання на виплати неконтрольованим часткам у дочірніх підприємствах	3375	0	0
Інші платежі	3390	0	0
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	3395	-734	-513
Чистий рух грошових коштів за звітний період	3400	-35000	21358
Залишок коштів на початок року	3405	191826	160105
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	3410	7254	10363
Залишок коштів на кінець року	3415	164080	191826

Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом) за 2016 рік

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
--------	-----------	-------------------	---

1	2	3	4
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності			
Надходження від:			
Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	3000	98617	81392
Повернення податків і зборів	3005	0	0
у тому числі податку на додану вартість	3006	0	0
Цільового фінансування	3010	1088	790
Надходження від отримання субсидій, дотацій	3011	0	0
Надходження авансів від покупців і замовників	3015	262611	265726
Надходження від повернення авансів	3020	0	0
Надходження від відсотків за залишками коштів на поточних рахунках	3025	14958	6714
Надходження від боржників неустойки (штрафів, пені)	3035	0	0
Надходження від операційної оренди	3040	0	0
Надходження від отримання роялті, авторських винагород	3045	0	0
Надходження від страхових премій	3050	0	0
Надходження фінансових установ від повернення позик	3055	0	0
Інші надходження	3095	2175	967
Витрачання на оплату:			
Товарів (робіт, послуг)	3100	-90162	-49781
Праці	3105	-115419	-106325
Відрахувань на соціальні заходи	3110	-14453	-19574
Зобов'язань з податків і зборів	3115	-90430	-59116
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на прибуток	3116	-32002	-395
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на додану вартість	3117	-34411	-33510
Витрачання на оплату зобов'язань з інших податків і зборів	3118	-24017	-27211
Витрачання на оплату авансів	3135	-19598	-23058
Витрачання на оплату повернення авансів/td>	3140	-198	-641
Витрачання на оплату цільових внесків	3145	0	-124
Витрачання на оплату зобов'язань за страховими контрактами	3150	0	0
Витрачання фінансових установ на надання позик	3155	0	0
Інші витрачання	3190	-6721	-5325
Чистий рух коштів від операційної діяльності	3195	42468	91645
II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності			
Надходження від реалізації:			
фінансових інвестицій	3200	0	0
необоротних активів	3205	78	31
Надходження від отриманих:			
відсотків	3215	0	0
дивідендів	3220	0	0
Надходження від деривативів	3225	0	0
Надходження від погашення позик	3230	0	0
Надходження від вибуття дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3235	0	0
Інші надходження	3250	0	0
Витрачання на придбання:			
фінансових інвестицій	3255	0	0
необоротних активів	3260	-9675	-4194
Виплати за деривативами	3270	0	0
Витрачання на надання позик	3275	-11000	0
Витрачання на придбання дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3280	0	0
Інші платежі	3290	0	0
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	3295	-20597	-4163
III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності			
Надходження від:			
Власного капіталу	3300	0	0
Отримання позик	3305	0	0
Надходження від продажу частки в дочірньому підприємстві	3310	0	0
Інші надходження	3340	0	0
Витрачання на:			
Викуп власних акцій	3345	0	0
Погашення позик	3350	0	1953
Сплату дивідендів	3355	0	0
Витрачання на сплату відсотків	3360	-63	-112
Витрачання на сплату заборгованості з фінансової оренди	3365	-450	-425
Витрачання на придбання частки в дочірньому підприємстві	3370	0	0
Витрачання на виплати неконтрольованим часткам у дочірніх підприємствах	3375	0	0
Інші платежі	3390	0	0
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	3395	-513	-2490
Чистий рух грошових коштів за звітний період	3400	21358	84991
Залишок коштів на початок року	3405	160105	54117
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	3410	10363	22997
Залишок коштів на кінець року	3415	191826	162106

Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом) за 2015 рік

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
--------	-----------	-------------------	---

1	2	3	4
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності			
Надходження від:	3000	81392	77690
Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)			
Повернення податків і зборів	3005	0	0
у тому числі податку на додану вартість	3006	0	0
Цільового фінансування	3010	790	568
Надходження від отримання субсидій, дотацій	3011	0	0
Надходження авансів від покупців і замовників	3015	265726	152223
Надходження від повернення авансів	3020	0	0
Надходження від відсотків за залишками коштів на поточних рахунках	3025	6714	364
Надходження від боржників неустойки (штрафів, пені)	3035	0	0
Надходження від операційної оренди	3040	0	94
Надходження від отримання роялті, авторських винагород	3045	0	0
Надходження від страхових премій	3050	0	0
Надходження фінансових установ від повернення позик	3055	0	0
Інші надходження	3095	967	1282
Витрачання на оплату:	3100	-49781	-36710
Товарів (робіт, послуг)			
Праці	3105	-106325	-86291
Відрахувань на соціальні заходи	3110	-19574	-19141
Зобов'язань з податків і зборів	3115	-59116	-40305
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на прибуток	3116	-395	-1295
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на додану вартість	3117	-31510	-21081
Витрачання на оплату зобов'язань з інших податків і зборів	3118	-27211	-17929
Витрачання на оплату авансів	3135	-23058	-15283
Витрачання на оплату повернення авансів/td>	3140	-641	-401
Витрачання на оплату цільових внесків	3145	-124	-127
Витрачання на оплату зобов'язань за страховими контрактами	3150	0	0
Витрачання фінансових установ на надання позик	3155	0	0
Інші витрачання	3190	-5325	-11515
Чистий рух коштів від операційної діяльності	3195	91645	22448
II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності			
Надходження від реалізації:	3200	0	0
фінансових інвестицій			
необоротних активів	3205	31	11
Надходження від отриманих:	3215	0	0
Відсотків			
Дивідендів	3220	0	0
Надходження від деривативів	3225	0	0
Надходження від погашення позик	3230	0	0
Надходження від вибуття дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3235	0	0
Інші надходження	3250	0	0
Витрачання на придбання:	3255	0	0
фінансових інвестицій			
необоротних активів	3260	-4194	-1385
Виплати за деривативами	3270	0	0
Витрачання на надання позик	3275	0	0
Витрачання на придбання дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3280	0	0
Інші платежі	3290	0	0
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	3295	-4163	-1374
III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності			
Надходження від:	3300	0	0
Власного капіталу			
Отримання позик	3305	0	0
Надходження від продажу частки в дочірньому підприємстві	3310	0	0
Інші надходження	3340	0	0
Витрачання на:	3345	0	0
Викуп власних акцій			
Погашення позик	3350	1953	2377
Сплату дивідендів	3355	0	0
Витрачання на сплату відсотків	3360	-112	-110
Витрачання на сплату заборгованості з фінансової оренди	3365	-425	-397
Витрачання на придбання частки в дочірньому підприємстві	3370	0	0
Витрачання на виплати неконтрольованим часткам у дочірніх підприємствах	3375	0	0
Інші платежі	3390	0	0
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	3395	-2490	-2884
Чистий рух грошових коштів за звітний період	3400	84992	18190
Залишок коштів на початок року	3405	54117	16192
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	3410	22997	19735
Залишок коштів на кінець року	3415	162106	54117

Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом) за 2014 рік

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
--------	-----------	-------------------	---

1	2	3	4
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності			
Надходження від:			
Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	3000	77690	56480
Повернення податків і зборів	3005	0	0
у тому числі податку на додану вартість	3006	0	0
Цільового фінансування	3010	568	612
Надходження від отримання субсидій, дотацій	3011	0	0
Надходження авансів від покупців і замовників	3015	152223	135169
Надходження від повернення авансів	3020	0	0
Надходження від відсотків за залишками коштів на поточних рахунках	3025	364	254
Надходження від боржників неустойки (штрафів, пені)	3035	0	0
Надходження від операційної оренди	3040	94	36
Надходження від отримання роялті, авторських винагород	3045	0	0
Надходження від страхових премій	3050	0	0
Надходження фінансових установ від повернення позик	3055	0	0
Інші надходження	3095	1282	74
Витрачання на оплату:			
Товарів (робіт, послуг)	3100	-36710	-56692
Праці	3105	-86291	-72356
Відрахувань на соціальні заходи	3110	-19141	-18239
Зобов'язань з податків і зборів	3115	-40305	-35057
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на прибуток	3116	-1295	-5040
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на додану вартість	3117	-21081	-16259
Витрачання на оплату зобов'язань з інших податків і зборів	3118	-17929	-13488
Витрачання на оплату авансів	3135	-15283	0
Витрачання на оплату повернення авансів/td>	3140	-401	-361
Витрачання на оплату цільових внесків	3145	-127	-16
Витрачання на оплату зобов'язань за страховими контрактами	3150	0	0
Витрачання фінансових установ на надання позик	3155	0	0
Інші витрачання	3190	-11515	-304
Чистий рух коштів від операційної діяльності	3195	22448	9600
II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності			
Надходження від реалізації:			
фінансових інвестицій	3200	0	0
необоротних активів	3205	11	25
Надходження від отриманих:			
відсотків	3215	0	0
дивідендів	3220	0	0
Надходження від деривативів	3225	0	0
Надходження від погашення позик	3230	0	0
Надходження від вибуття дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3235	0	0
Інші надходження	3250	0	0
Витрачання на придбання:			
фінансових інвестицій	3255	0	0
необоротних активів	3260	-1385	-587
Виплати за деривативами	3270	0	0
Витрачання на надання позик	3275	0	0
Витрачання на придбання дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3280	0	0
Інші платежі	3290	0	0
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	3295	-1374	-562
III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності			
Надходження від:			
Власного капіталу	3300	0	0
Отримання позик	3305	0	1500
Надходження від продажу частки в дочірньому підприємстві	3310	0	0
Інші надходження	3340	0	0
Витрачання на:			
Викуп власних акцій	3345	0	0
Погашення позик	3350	2377	3670
Сплату дивідендів	3355	0	0
Витрачання на сплату відсотків	3360	-110	-107
Витрачання на сплату заборгованості з фінансової оренди	3365	-397	-95
Витрачання на придбання частки в дочірньому підприємстві	3370	0	0
Витрачання на виплати неконтрольованим часткам у дочірніх підприємствах	3375	0	0
Інші платежі	3390	0	0
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	3395	-2884	-2372
Чистий рух грошових коштів за звітний період	3400	18190	6666
Залишок коштів на початок року	3405	16192	8591
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	3410	19735	935
Залишок коштів на кінець року	3415	54117	16192